

GELECEĞE **KÜRESEL** BAKIŞ KIRSAL KALKINMADA YEREL STRATEJİLER KİTABI-2

GELECEĞE **KÜRESEL** BAKIŞ KIRSAL KALKINMADA YEREL STRATEJİLER KİTABI-2

MİMAR SİNAN
GÜZEL SANATLAR
ÜNİVERSİTESİ Mimarlık Fakültesi

T.C. KUZAY ANADOLU
KALKINMA AJANSI
NORTH ANATOLIAN DEVELOPMENT AGENCY

Geleceğe Küresel Bakış Kırsal Kalkınmada Yerel Stratejiler Kitabı –2

Bu belge, Kuzey Anadolu Kalkınma Ajansı tarafından bastırılmıştır.

Belge No : 2016-RP- 11/107
Revizyon No :
Revizyon Tarihi :
ISBN : 978-605- 9635-55- 4

Editör(ler) : Şahin KAZANCI

Gülbahar AYDINLI

Ceyda ŞİMŞEK

Yayına Destek Verenler : Okan GÜNDÜZ

Said YILDIRIM

Sevcan TİN

Basıldığı Yer : SALMAT Matbaacılık

Matbaa Sertifika No : 26062

Basım Tarihi : Aralık-2016

Bu belgenin her türlü yayın hakkı Kuzey Anadolu Kalkınma Ajansı'na aittir.

Kuzey Anadolu Kalkınma Ajansı'nın izni olmadan, eğitim ve tanıtım amaçlı da olsa hiçbir şekilde belgenin tümü veya bir kısmı yayınlanamaz ve çoğaltılamaz.

T.C. Kuzey Anadolu Kalkınma Ajansı

Telefon : +90 366 212 58 52
Faks : +90 366 212 58 55
İnternet Adresi : www.kuzka.gov.tr
E-posta : bilgi@kuzka.gov.tr
Adres : Cebrail Mah. Saray Sk.
 No: 1 37200 Kastamonu

Koordinatörler : **Prof. Dr. Güzin KONUK**
*Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi
 Mimarlık Fakültesi*

Şahin KAZANCI
Küre Kaymakamı

Prof. Dr. Saim ATEŞ
Kastamonu Üniversitesi

Mustafa GÜL
Kuzey Anadolu Kalkınma Ajansı

Hazırlayanlar : **Doç. Dr. Hürriyet ÖĞDÜL**
Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi

Yrd. Doç. Dr. Adem Erdem ERBAŞ
Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi

Öğr. Gör. İnci OLGUN
Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi

Yrd. Doç. Dr. Canan TANRISEVER
Kastamonu Üniversitesi

Yrd. Doç. Dr. Aydoğın AYDOĞDU
Kastamonu Üniversitesi

Okan GÜNDÜZ
Küre Kaymakamlığı

Gülbahar AYDINLI
Küre Kaymakamlığı

Sadık ÖZÇELİK, KÜRE MERKEZ , 2015

ÖNSÖZ

Yerel kalkınma uzun bir yolda birlikte yürümeyi gerektirir. Küre 'de iki yıldan bu yana sürdürülen yerel kalkınma çalışmasının paylaşılması amacıyla hazırlanan bu kitap, bahsedilen uzun yolun bir kilometre taşı gibi görülmelidir.

Küre'deki çalışma başlangıçta Küre Kaymakamlığı, Kuzey Anadolu Kalkınma Ajansı ve Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi'nden oluşan 3 kurumun, önce gönüllü, arkasından protokolle resmîlik kazanan bir çalışması olarak başladı. Küre Belediyesi de bu sürecin bir parçasıydı. Şimdi iki yıl içinde, dernek ve kooperatiflerin, Küreli gençlerin ve Kastamonu Üniversitesinin katıldığı geniş platformlu bir çalışmaya dönüştüğünü görmek gerçekten gurur verici.

Küre'de iki yıldan bu yana devam etmekte olan yerel kalkınma çalışması 2013 te yapılan bir çalıştayla biçimlendi. Bu çalıştayda karar verilen projelerin geldiği aşamanın paylaşıldığı ve yeni görüşlerin oluşturulduğu ikinci çalıştay bir yıl sonra 2014 yılında düzenlendi. Küre Kaymakamı Şahin Kazancı'nın da ifade ettiği gibi "Neden ikinci çalıştayı yaptınız?" sorusuna verilecek cevap "Çünkü ilkini yaptık" "ve üçüncüsünü de bu yüzden yapmamız lazım." Bu kitabın üçüncü bir kitapla devam ettiğini görmek bu çalışmada bulunan herkes için en büyük ödül olacaktır.

Küre çalışması, Doğal ve Geleneksel Ürünlerin Satışı ve Pazarlama Ağı, Köy Tasarım Rehberi, Küre Tarihi Merkezi Planlama Çalışmaları, Küre Maden ve Jeolojik Mirası, Girişimciliğin Desteklenmesi ve İstiklal Yolu ve Küre İlişkisinin Güçlendirilmesi gibi kitapta da detaylı hallerini bulabileceğiniz, bütünün bir parçasını oluşturan çok sayıda projeyi kapsamaktadır. İkinci çalıştayda ise, bu başlıklar altında oluşturulan odak gruplar her proje için yapılması gerekenlere dair fikirlerini geliştirdiler.

Görüldüğü gibi her projenin konuları, ilgili kurumları ve gerçekleşme süreleri farklı. Fakat Küre çalışmasının çok önemli bir özelliği, farklı projelerin, farklı işbirlikleri ile geliştirilmesi ama birbirini desteklemesidir. Bu süreç tüm tarafların ortak gayesi Küre'nin daha yaşanabilir bir yer olması için yapılan çalışmaları sayesinde ilerledi.

Son olarak şunu söylemek gerekir ki, yerel kalkınma ne kadar geniş bir platform içinde geliştirilirse başarı şansı da o kadar güçlüdür. Çok yönlü, çok katımlı projeler belki kısa vadede zor gibi görünebilir ama uzun vadede devam etme şansı ve yaygınlaşma imkanı güçlü olur. Bu bakımdan Küre yerel kalkınma çalışmasının, kurumların ötesinde yerel bir kalkınma platformu haline gelmesi için atılan adımların başarılı olacağına inanıyoruz.

“Geleceğe Küresel Bakış, Kırsal Kalkınmada Yerel Stratejiler” ikinci çalıştayına katılarak fikirlerini paylaşan kurum temsilcileri ve Küre halkına, muhtarlarımıza, moderatör ve raportörlere, Küre Kaymakamlığı başta olmak üzere, KUZKA, Kastamonu Üniversitesi ve Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi’nden emeği geçenlere teşekkürlerimizi sunarız. Kitabı basıma hazırlayan Küre Kaymakamlığı Proje Koordinasyon Birimi’nden Gülbahar TAŞPINAR AYDINLI’ya emekleri için teşekkür ederiz.

“Geleceğe Küresel Bakış, Kırsal Kalkınmada Yerel Stratejiler Çalıştay” ikinci kitabının, Küre halkı ve ilgili kurumlar için sürecin bir aşamasını anlatan kalıcı bir belge olacağını düşünüyor; Küre yerel kalkınma çalışmasının bundan sonra güçlü bir şekilde devam edeceğine, diğer yerleşmeler için de örnek alınacak bir çalışma olacağına inanıyoruz.

Doç. Dr. Hürriyet ÖĞDÜL
Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	4
A.ÇALIŞTAY-2 AÇILIŞ KONUŞMALARI	8
KUZKA Genel Sekreteri V: Av. Hilmi ERGÜR	8
MSGSÜ Mimarlık Fakültesi (Eski) Dekanı: Prof. Dr. Güzin KONUK	10
Küre Belediye Başkanı: Kamil AYDINLI	24
MSGSÜ (Eski) Rektör Yardımcısı: Prof. Dr. Zeki ALPAN	30
Kastamonu Üniversitesi Rektör Yardımcısı: Prof. Dr. Sezgin AYAN	33
Küre (Eski) Kaymakamı: Şahin KAZANCI	37
B.TEMATİK AÇIKLAMALAR	58
Doç. Dr. Hürriyet ÖĞDÜL – Öğr. Gör. İnci OLGUN:	58
“Ersizlere Köyü Köy Tasarım Rehberi Çalışmasının Sonuçları”	
Yrd. Doç. Dr. Canan TANRISEVER BAŞTEMUR:	76
“Küre ve Turizm Alternatifleri”	
C.ÇALIŞTAY-2 ÇALIŞMA GRUPLARI	80
I. Doğal ve Geleneksel Ürünlerin Satışı ve Pazarlama Ağı	80
II. İstiklal Yolu ve Küre	85
III. Küre Maden ve Jeolojik Mirası	90
IV. Küre Tarihi Merkezi Planlama Çalışmaları	94
V. Yerel Girişimcilik	101
VI. Köy Tasarım Rehberi	107

D. GELECEĞE KÜRE'SEL BAKIŞ-2 ÇALIŞTAYI DEĞERLENDİRMESİ VE SONUÇ	119
E. ÇALIŞTAY-2 SONRASI FAALİYETLER	122
I. Doğal ve Geleneksel Ürünlerin Satışı ve Pazarlama Ağı	122
II. İstiklal Yolu ve Küre	123
III. Küre Maden ve Jeolojik Mirası	125
IV. Küre Tarihi Merkezi Planlama Çalışmaları	129
V. Yerel Girişimcilik	130
VI. Köy Tasarım Rehberi	132

A. ÇALIŞTAY AÇILIŞ KONUŞMALARI

KUZEY ANADOLU KALKINMA AJANSI

**Kuzey Anadolu Kalkınma Ajansı (Eski) Genel Sekreter
Vekili: Av. Hilmi ERGÜR**

Sayın Kaymakamım, protokolümüzün değerli üyeleri
hepiniz Çalıştayımıza hoşgeldiniz.

Çalıştayımızın amacının hep birlikte büyük hayaller
kurtmak değil, kalkınma yolunda küçük adımlar atılmasını
sağlamak olduğunu düşünüyorum. Bu çerçevede benden
sonraki çok değerli konuşmacılar, özellikle hocalarımız,
geçen seneden bu seneye şuna kadar yapabildiklerimizi
burada bulunan hazırına arz edeceklerdir. Onlara daha
fazla vakit tanımak adına, tekrar çalıştayımıza hoşgeldiniz
diyor, şahsım ve kurumum adına çalıştayda emeği geçen
herkese teşekkür edip saygılarımı ve sevgilerimi
sunuyorum.

Av.Hilmi ERGÜR, KUZKA (Eski) Genel Sekreter V.

Açılış Konuşması, 21 Ekim 2014

Yaşar SULUDERE, Küre Merkez,2015

MİMAR SİNAN GÜZEL SANATLAR ÜNİVERSİTESİ

Mimarlık Fakültesi (Eski) Dekanı: Prof. Dr. Güzin KONUK

MSGSU Mimarlık Fakültesi (Eski) Dekanı,

Prof. Dr. Güzin Konuk Açılış Konuşması, 21 Ekim 2014

Günaydın,

Sayın Kaymakamım, Sayın Belediye Başkanım, Sayın Mimar Sinan Üniversitesi Rektör Yardımcım, Sayın Kastamonu Üniversitesini Temsilen Rektör Yardımcım, KUZKA Genel Sekreter Vekili, değerli temsilciler, çok değerli Küreliler ve sevgili öğrenciler hepimize hoşgeldiniz diyorum.

Bu birliktelik; Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, Kastamonu Küre Kaymakamlığı, Kastamonu Valiliği ve Kuzey Anadolu Kalkınma Ajansı olmak üzere yaklaşık bir buçuk yıllık bir süreci içermektedir. Ama bu süreç o kadar

10

güçlü, o kadar verimli ve bir o kadar da uyumlu geçti ki hepimiz bundan gerçekten çok etkilendik. Biliyorsunuz küresel gelişme süreci içerisinde yerel kalkınma çok önemlidir.

Bir yandan küresel ölçekte kentler, yerleşmeler, insanlar yarışırken diğer taraftan yerel değerler, yerel kültürler ve yerel stratejiler birlikte yarışıyor. Bu ikili ilişkiyi kurgulamada biz üniversite olarak mutlak ulusal ve uluslararası ilişkilerde çok önemli birikimlere sahibiz. Ancak bizim de laboratuvarımız bu tür yerleşmeler. Gerçekten bunu bununla birleştirmek, yani gerçek yerleşmelerde birikimlerimizi paylaşmak ve gelişmeye bizim de katkıda bulunmamız en büyük hedefimizdi. Küre Kaymakamımız Sayın Şahin Bey bu konuda çok önemli bir lider rolü oynadı. Onu her zaman takdir ettiğimi belirtmek istiyorum. ***Çünkü yerelde bir lider; buna inanan ve bu birlikteliği ileriye taşıyan bir lider her zaman çok önemli.*** Tabi bütün bu iyi niyet ve çabaları destekleyecek en önemli kurumsal ilişkiler bizler için önemli. İşte bu bağlamda en önemli odak, ajansların rolü. Kuzey Anadolu Kalkınma Ajansı, bunu da en güzel şekilde eksende yer alarak karşıladı. Bir başka odak muhakkak Kastamonu Valiliği. Bir önceki vali beyimizle birlikte bu çalışmaya başladık.

Nasıl? Bir üçlü bir protokol yaparak. Valilik, Kalkınma Ajansı ve Üniversite. Bu arada bir açıklamayı da canı gönülden belirtmek istiyorum Kastamonu'da da çok değerli bir üniversite var ve yerel üniversiteyle de iş birliğinden çok mutluyuz. Bizim çalışma alanımız kent planlama, şehircilik ve mimarlık alanı henüz o üniversitede yok. Ama o

jeolojik yapıya ilişkin yöreye ilişkin her tür bilimsel çalışmaya açtık. Beraber çok güzel iş birlikleri yaptık ve bu ortam bizi çok etkiledi. **Temel hedefimiz Geleceğe Bakış. Küresel ortamda gelecek için yerel stratejileri oluşturabilme amacıyla bu kapsamda ortak toplantılar yaptık.** Tahmin edersiniz ki bir vizyon oluşturmak gerekiyor. O vizyonu da hayata geçirecek strateji ve projeler. Böyle bir süreci beraber gerçekleştirdik. İlk çalıştayımız yapıldı; bu da ikincisi görüyorsunuz. İlk çalıştay geçen sene Haziran ayında yine bu salonda başarıyla gerçekleşti. O zaman vizyon ve vizyonu belirleyecek tüm paydaşların, sizlerin, katılımı tüm projelerimizin genel stratejilerini oluşturmak çok önemliydi. O çalıştayla altı temel alanda proje konularında çalışmak için yerel stratejilerin geliştirilmesinin önemi ortaya çıktı. Bunları sıraları farklı olarak da ele alsak: **Doğal ürünler, doğayla olan ilişkiler ve yine Küre’de var olan bakır madeni ve endüstri ve kültürel mirasın değerlendirilmesi çabaları, köylerin kalkınmasında köy tasarım rehberleri, Küre’nin kendi içerisinde yer alan merkezinin Yaşam kalitesini yükseltmek anlamında üretilecek olan projeler olarak tanımlayabiliriz.** Yine bu çerçevede hepinizin bildiği İstiklal Yolu Küre’nin içinden geçmektedir. Bunlara ilişkin görüşler ve bir de yerel kalkınmayı dinamik kılacak olan yönetim kavramı ele alınarak, bu kapsamda altı konuda çalıştaylar dizisi yapıldı. Bahsettiğim gibi tüm aktörler, yani paydaşlar, sizler bu konuda rol alan, bilen bütün herkes bu çerçevede emeğini koydu. Genel projeler ortaya çıktıktan sonra bunlar üzerinden öncelikli olarak öne çıkanlar ele alındı.

Ara toplantılarımız da oldu. Bugüne hemen geri dönersek bu öncelikli projelerden bir tanesi, bu süreç içerisinde çok gelişti. Bugün yine sizler üniversitemizin değerli öğretim üyesi Doc. Dr. Hürriyet ÖGDÜL ve ekibinin size sunacağı köy tasarım rehberine ilişkin birikimleri göreceksiniz. KUZKA burada çok güçlü bir rol oynadı. Bizi destekledi ve ilk çalışmalar ortaya çıktı. Kent merkezinde sayın belediye başkanımızın da destekleriyle çok güzel çalışmalar gerçekleştirildi. Kaymakamımızla beraber yine Küre’nin gelişimine ilişkin yeni fikirler ve düşünceleri hep beraber tartıştık. İlk çalışmalarımız bir kitap olarak yayınlandı.

Şimdi bu konuşmamdan sonra benim bu çalışma içerisindeki bir ufak rolümü sizinle geliştirerek paylaşmak istiyorum. Küre’nin gelişimi içerisinde biraz evvel de söz etmiştim İstiklal Yolu çok önemlidir. Bu konuda bir yarışma açmak istiyoruz. Anıtpark yarışması. Bununla ilgili çalışmalar devam ediyor. Bir diğer konu da Küre bakır madenlerini daha iyi tanıtmak ve geleceğe nasıl taşıyabileceğimizi belirlemek ve bu konuda hep beraber ne yapabileceğimizi geliştirebilmek. Bu kapsamda geçen Haziran ayında yapılan bir uluslararası toplantıda Venedik yani İtalya ve Norveç’ten iki uluslararası tanınmış kişiyi davet ettik ve bilgi birikimimizi arttırdık. Buna hepimizin gereksinimi var. Venedikli hocamız buradaki Cenevizlilerin izlerini süren, izleyen Türkiye’de ve bu kapsamda Küre’yi de bakır madenini de bize daha çok anlatan bir öğretim üyesiydi. İkinci misafirimiz Norveç bakır madenlerinden Roros’dan geldi. **Roros’da dünya kültür mirasına giren tek önemli maden; bakır madenidir. Şimdi bütün bunlar bizi ileriye nasıl taşır ona bakıyoruz.**

İçinde bulunduğumuz 21. yy bilgi toplumu, bilgiye açık olduğumuz bir süreç. Bir önceki yüzyıl ise sanayi düzeniydi. Endüstriyel düzenin bitmesi ve bilgi ağırlıklı yeni bir topluma geçişte acaba daha önce bizler için çok önemli olan bu sanayi mirasını nasıl değerlendirebileceğimiz ve **hedefimiz kısaca burada sizlerin de katkısıyla acaba bir Küre Bakır Müzesini nasıl oluşturabileceğimizi saptamaktır.**

Bakın bütün bu çalışmaların gelişme süreci içerisinde güzel de bir gelişme oldu. 2015 yılı yani önümüzdeki yıl Avrupa Endüstri Mirası Yılı'dır. Bu konuda Prof. Dr. Zeynep AYGEM hocamızla beraber paylaştığımız dokümanları onun da saygı ve sevgileriyle size iletmek istiyorum.

Hepinizi Saygı ile Selamlıyorum.

Gülbahar AYDINLI, Küre/Çandıraltı Aile Bahçesi, 2015

2015 :Avrupa Endüstri Miras Yılı

Tematik Sunumu

2015 yılı Avrupa Endüstri ve Teknik Mirası Koruma Yılıdır. Bu bölümde, 1900'lerin başından sonuna kadar gelen bu süreç içerisindeki değişimi Avrupa'nın nasıl değerlendirdiği incelenecektir.

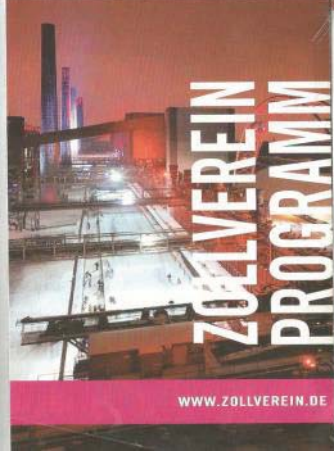
2015: Avrupa Endüstri Mirası Yılı

- E-FAITH adlı Avrupa Endüstri ve Teknik Mirası'nı Koruma Federasyonu (European Federation of Associations of Industrial and Technical Heritage) 2015'i **Avrupa Endüstri Ve Teknik Mirasını Koruma Yılı** ilan etti.

Essende Ruhr Havzası'ndaki kömür madenlerine ilişkin örnekte gördüğümüz gibi birkaç bölüm vardır. Kömürün ayıklandığı alan görülmekte fakat bu alan şimdi işlevini yitirmiş durumda fakat Roros'daki maden ocağı çalışmaktadır. Yani mutlaka işlevinin bitmesi şart değildir. Bazı kısımları çalışabilir, bazı kısımları yeni bir sisteme geçebilir. Bu işlevini yitirmiş kısımda bütün nesillere nasıl bir düzende çalışıldığını, geçmişteki mirasımızı anlatmak üzere olağanüstü bir düzen hazırlandığı görülmektedir. Bu eski binalar üzerindeki yeni senaryoda ilginç bazı özellikler bulunmaktadır.

Zollverein diye tanımlanan yandaki kuleyle simgeleşmiş olan bu mekan aslında bildiğimiz kömür ocağıdır.

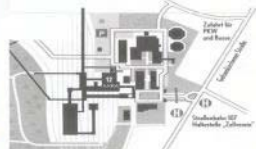
ZOLLVEREIN PROGRAMM

WWW.ZOLLVEREIN.DE

Wegbeschreibung

Mit öffentlichen Verkehrsmitteln: Von Essen Hbf. oder Gelsenkirchener Hbf. mit der Linie 107 bis Haltestelle Zollverein.

Mit dem Auto: A 42 (ab der Freilandschlagbaum), dann Richtung Stübbenberg/Katernberg, in Stübbenberg rechts (Gelsenkirchener Straße) A 42 Abfahrt Gelsenkirchener-Hof, dann Richtung Katernberg, rechts Gelsenkirchener Straße Parkplatz A 2

ARKA Kulturwerkstatt e.V.
Zeche Zollverein
Schacht XII, Halle 12
Gelsenkirchener Straße 181
45309 Essen
Tel. + Fax (02 01) 30 61 40
e-mail: arka.essen@vodafone.de
Internet: www.arka-kulturwerkstatt.de

Şu anda kömür ocağı içerisinde bulunan bu müzede, dünyada ilk defa büyük kutlamalar, halkın ve değişik grupların katılımıyla zengin aktiviteler yer almaktadır. Yine o binanın, o sistemin içerisinde yer alan eski bir kömür alanı şimdi güçlü bir gurme restoran olarak işletilmektedir.

CASINO

Restaurant
Veranstaltung
Catering

Casino Zollverein GmbH
Zeche Zollverein Schacht XII
Halle A9
Gelsenkirchener Straße 181
45309 Essen

Telefon 02 01 - 830 24 - 0
Telefax 02 01 - 830 24 - 11
www.casino-zollverein.de
info@casino-zollverein.de

Das Casino-Restaurant hat täglich außer montags durchgehend von 11:30 Uhr bis 00:00 Uhr geöffnet.
Die Küche ist von 11:30 Uhr bis 14:30 Uhr und von 18:00 Uhr bis 22:30 Uhr warm, freitags und samstags sogar bis 00:00 Uhr.

Maden müzeleri, mutlaka eski binalar, tarihi binalar Bina ve Sergi

olarak yeniden kullanılmaktadır. Bir dünya kültür mirası olan Zollverein kömür yıkama tesisleri içinde yer alan Ruhr Müzesi, Ruhr Bölgesi'nin doğal ve kültürel mirasını sergileme işlevini üstlenmiştir. Ruhr Bölgesindeki sözünü ettiğim Zollverein kömür yıkama tesislerinin özelliği de bir tür sinema ile oradaki senaryoyu aktarıyor. Yani üst kata çıkıyorsunuz, oradan aşağıya kadar siyah beyaz filmler orada varolan makineler üzerine projekte ediyor ve bir kömür nasıl ayıklanıyor, nasıl yıkıyor gibi süreçlerle, oradaki madende çalışanların yaşamını tekrar canlandırmak adına seslerle, sürekli yeniden hayat bulmuş gibi anlatılıyor. Bu yeni yetişenler önemli bir şeydir.

Burada, bu boş görünen varlığın geçmişteki miras değerini nasıl yeniden algılamamız gerektiği ve Ruhr Bölgesi'nin günümüzdeki durumu ilk katta sergilenmektedir.

“Ruhr Müzesi bu bağlamıyla klasik bir endüstri müzesi olmayıp, Ruhr Metropolü'nün dışarıya açılan vitrini durumuna gelmiştir.” (<http://www.ruhrmuseum.de>)

Zollverein Ruhr Müzesi-Almanya

Vitrin Müze Kavramı

Bir başka katta ise müze bulunuyor. Bu müzede madendeki elemanların sergilenmesi, birebir o bölgeye ait detayları görme şansı vermektedir.

Tematik Dağılım

Müze de tematik bir takım açıklamalarla, endüstri devrimini dünden bugüne kadar yansıtan bir takım değerler de bulunmaktadır.

Dünyada ABD'den bir başka örnekte ise madenler, kentin altındaki galeri turları halinde düzenlenerek, o döneme ait resimler, birikimler sergilenmekte ve bir takım gezilerle aletler, vagonlar, kaya örnekleri, öyküleri aktarılmaktadır.

Ziyaretçiler bundan sonra bölgenin endüstrileşme öncesi doğası, efsaneleri, masalları gibi toplumsal bellekte yer alan öğelerinin toplandığı ikinci kata; son olarak da endüstri devrimi ile başlayıp, tekrar günümüze bağlanan en üst kata yönlendirilmektedir.

Butte Dünya Madencilik Müzesi Montana-ABD

Bu müze, Montana'nın madencilik tarihini, Butte Maden Kenti'nin altındaki galerilerde turlar halinde aktarmaktadır. Müzenin yanında, odalar halinde inşa edilen bir takım açık alanlarda, ailelerin ve yaşamın canlandırıldığı bölümler yer almaktadır.

Diğer Örnekler

Avusturya'dan bir başka galeri ise objelerin bir kısmını kullandırmayı ön plana çıkarmak üzere düzenlenmiştir.

Gezi:

Gezide yeraltında yer alan çalışmada, yüz yıllık sondaj aletleri, vagonlar ve kaya örnekleri görülmekte ve geziye madende çalışmış işçiler de katılarak kendi öykülerini anlatmaktadırlar.

Sergi:

Müzenin madenciler ve madenci ailelerinin yaşamlarının canlandırıldığı yeraltı ve yerüstü bölümleri; bir mineral odası ve gönüllüler tarafından yeniden inşa edilen tarihi maden kenti bulunmaktadır. Yeraltındaki tarihi galerilerin sergileme alanı olarak kullanıldığı bu müze, ziyaretçilerine objelerin bir kısmını kullandırma olanağı sağlamasıyla da ön plana çıkmaktadır.

Birleşik Krallık'tan bir bakır müzesi örneği ise, çocuklar için aynı mekan içerisinde canlı aktiviteler olarak düzenlenmiştir. Aynı şeyi yansıtanın yanında, yeme, restoran ve kutlama alanları bir tip rekreatif alan olarak düzenlenerek ziyaretçiyi alanda tutmakta ve topografik, jeolojik bir takım detayların anlatılmasını sağlamaktadır. Böylece genç jenerasyon müzeyi kendi esprisiyle, yakınında ve bütün değerleriyle birlikte görmektedir.

Sygun Bakır Müzesi Galler-Birleşik Krallık

EMSCHER PARK PROJESİ

Emscher Park Projesi Ruhr Havzasındaki Essen Zollverein büyük proje alanında yer almaktadır. Ren nehrinin kuzeyinde kalan tam 17 Alman şehri Duisburg, Mülheim, Oberhausen, Bottrop, Gladbeck, Esen, Gelsenkirchen, Hrten, Herne, Bockum, Recklinghausen, CastropRuxel, Waltrop, Lünen, Dortmund, Berdkamen, Kamen içine alan bölge 19. yy. sonu 20. yy. başı Almanya sanayisinin ağır çelik ,montaj ve maden endüstrisinin yükünü çekmek üzere organize edilmiştir. Bu nedenle, Emscher Bölgesi'nde 17 kent, 7 tema ve 100'ün üzerinde proje olan çok geniş bir alandan söz edilmektedir. İşte bunun içerisinde de doğal park, ekolojik açıdan yenilenen, canlandırılan restore edilen alanlar, kanallar, sanayi kültürünü canlandıran biraz müzeler, park içinde alternatif kullanımlar, yeni konutlar ve sosyo kültürel aktiviteler tasarlanmaktadır.

Yerel kalkınmada var olan, yaşayan değerlerin aslında yeni yaşam biçimine nasıl kolaylıkla adapte edilebileceği ve geçmişteki mirasın kullanılarak geleceğe nasıl bakılması gerektiğini aktarması açısından oldukça önemlidir.

Almanya'da Ruhr Vadisi'nde yer alan bütün bu kentler bir sanayi kenti niteliğindedir. Zollverein içerisinde insanlar yürümek, eski kömür madenleri içerisinde fotoğraf çekmek, içinde bulunulan dönem eski kömür arıtma birimlerinin içerisinde çevreyi izlemek üzere boş zamanlarını değerlendirmek için buraya gelmektedir. Burada tırmananlar, su kenarında yer alan park alanında gezenler, kente yeni bir bakış, yeni bir yaşam biçimi getirmektedir.

Son yıllarda ise, 2010 dünya kültür mirası İstanbul ile beraber Emscher'de ilan edilmiştir. Essen Bölgesi de bu kapsamda yarışan projeler arasında yer almaktadır. Bu nedenle bu alandaki alternatif projelere kısaca değinilmesi gerekmektedir.

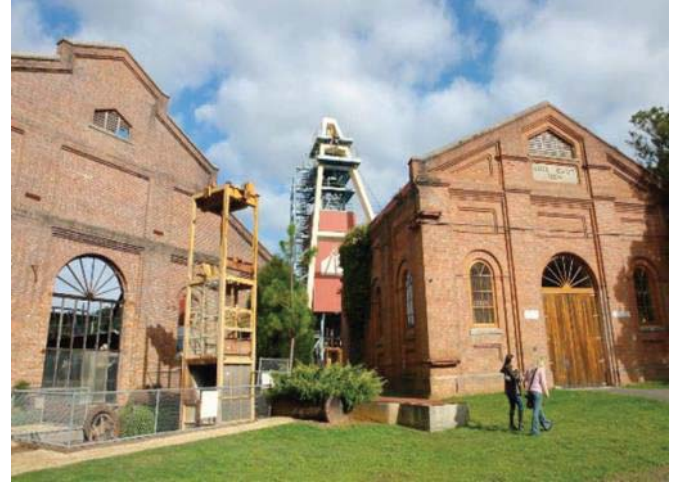

Sygun Çocuklar İçin Atraksiyonlar

Beaconsfield Madeni ve Kültür Mirası Merkezi:

Tasmania-Avustralya

- Topografya ve jeolojiye vurgu
- 10.000 parçadan oluşan koleksiyon
- İnteraktif yaklaşım
- Engelliler için özel düzenlemeler
- Tarihi sit (altın madeni)
- Hologram ve 3D sistemler-madene inmeden dijital modelleme

Beaconsfield İç ve Dış Mekanlar

İç ve dış mekanlarıyla buna bir örnek ise, İngiltere Bochum Maden Müzesi'dir. Bochum Maden Müzesi'nin kurucusu bir Türk'tür. Bu süreçte, kendisiyle de irtibata geçilmiş ve o da yapılacak çalışmada bizi destekleyeceğini ifade etmiştir.

Bir Yeni Bina Örneği: Bochum Maden Müzesi-Almanya

EMSCHERPARK PROJESİ

1.1 Ütopyalar

Üretim sürecinin özelleştirilmesi,
Güçlü belediye, sivil toplum örgüt ağı,
Özgürlük,
Yüksek teknolojik üretim gücü,
Yeni bir tabiat oluşturmak.

1.2 Stratejik Temel Taşlar

Kendi ihtiyaçlarını karşılayabilen yeni yerleşim bölgeleri doğurmayan alanlar,
Binaların ve ürünlerin daha uzun süreli kullanımı,
Ürün üretim biçimlerinin ekolojik boyutlara taşınması.

1.3 Yarışma projelerinin hedefleri

Bölge peyzajının yeniden yapılandırılması,
Sanayi binalarının bir kültür ögesi olarak saptanması,
Ekolojik boyutta tüm bölgenin yeniden yapılandırılması
Yeni oluşturulacak konut bölgeleri ve eski konut bölgelerinde 'Bahçeşehir kavramının yeniden irdelenmesi,
Yeni hizmet sektörü ve çalışma mekanlarının oluşturulması,
Yeni sosyal iç ve dış mekanların kurgulanması,
Genel anlamda yapı strüktür denemeler.

1.4 Projelendirme Analizleri

800 km²'lik Emscherpark'ın 320 km²'si açık alan -peyzaj alanı- olarak ayrılmıştır. Kentten arta kalan alanlar yeşil alan olarak değerlendirilmiştir. Fakat 100 yıl boyunca ağır

sanayi tarafından değişime uğratılmış yeşil alan ve doğanın kendine gelmesi zaman alacağı düşünülmektedir.

Peyzaj ve yeşil alan düzenlemelerinde alınan kararlar:

Peyzajın yeniden üretimi,
Yeni boş alanlar,
Ekolojik iyileştirme ve yenileme,
Kültür ve doğayı birleştirmek,
Bugün parçalanmış duran açık alanların birleştirilmesi,
Doğanın kente entegrasyonu,
Yağmur sularından yararlanmak,
Beton atık su kanallarını peyzaja katmak.

Tüm bu kararlar doğrultusunda beş tip yeşil alan ortaya çıkmıştır. Bunlar:

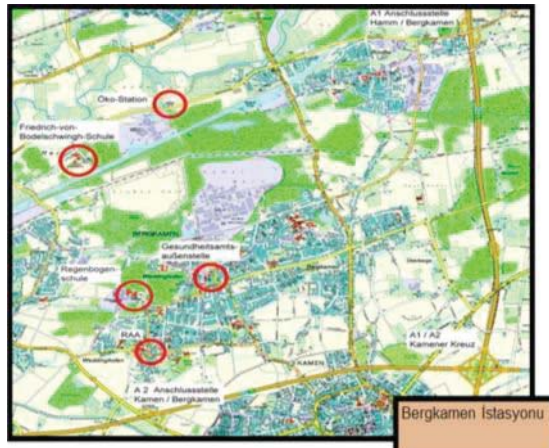
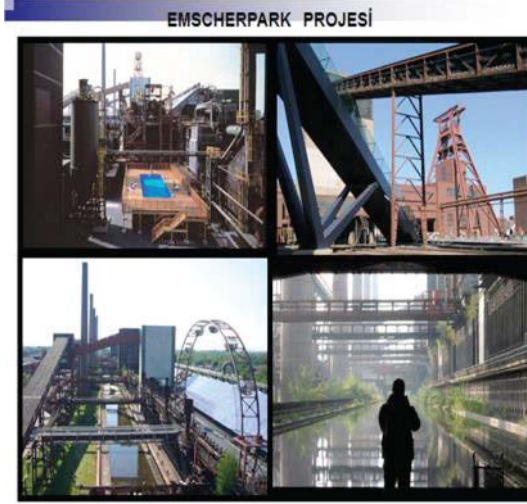
Endüstriyel park,
Endüstri peyzajında kent parkı,
Endüstri öncesi kültür parkları,
Vahşi endüstri parkları,
Bölge sembol noktaları.

Alınmış olunan proje kararları doğrultusunda ise;

Eski et kesim bölgeleri -> Biyoloji parkına
Maden ocakları -> Golf sahalarına, sanat galerilerine, oyun alanlarına, kültür parklarına ve bir maden tesisi ise yaşlılar yurduna dönüştürülmüştür.

Büyük ve arkeolojik detayı olan bir kent parkı niteliğindedir. Buradaki eski fabrikalara yeni işlevler kazandırılması, kiminin müzeye dönüşmesi, kiminin botanik ve zooloji parkı olarak açık rekreatif kullanımlarla o eski mekanlar yeni aktivitelere açılması hedeflenmiştir.

Genel Ekolojik Yapılandırmalar:

Toplam 350 km²'lik dere yatakları açık kanal sistem ile kontrol altına alınmış ve onarılmıştır.

Benimsenen ve Uygulanan Kararlar:

400 km atık su kanalı döşenerek, yeni arıtma sistemleri kurulmuştur.

Çalışma Alanlarının Projelendirilmesi:

Benimsenen kararlar:

Genel peyzaj kalitesi,

Şehircilik ve yerleşim kalitesi,

Endüstri ve bina yerleşim stoklarının yeniden kullanımı,

Teknoloji merkezlerinin oluşturulması,

Yağmur suyundan yararlanma sistemleri kurulmasıdır.

Bu anlamda ;

Holland maden ocağı Bochum yerleşmesi, Batı Bochum Kent Parkı, Innenhafen Duisburg yerleşimi ve Arenberg Bottrop yerleşimi, Gelsenkirchen Bilim Parkı önemli dönüşüm projeleridir.

Westpark In Bochum (Batı Bochum Kent Parkı)

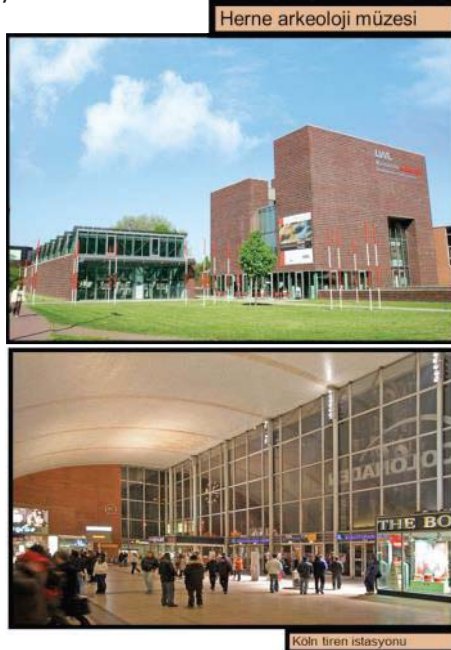
Kentsel Alanlar ve Kamu binalarının projelendirilmesi

Genel strateji

Birbiriyle ilişkili bir strüktür ağında değişik noktalar oluşturmak,
İnsanları da kapsayan genel strüktür değişimi,
Değişik kültürlü insanları bir araya getiren okullar,
Kültür, spor, rekreasyon, sanatın ön plana çıkarılması,
Ekoloji.

Projeler

Bergkamen Kent Merkezi,
Bottrop Sağlık Parkı ve Evleri,
Hernede Arkeoloji Müzesi,
Köln Tren İstasyonu.

Konut Alanlarının Projelendirilmesi

Toplam 300 konutun yenilenmesi ve 2500 adet yeni konut inşası,
Eski tip bahçe-şehir örneği konut yerleşimlerinin yenilenmesi,
100- 250 konut kapasiteli bahçe-şehirlerin kurulması,
Yaşlılar ve tek yaşayanlar için 30 konutluk küçük komplekslerin tanımlanması,
Kendin yap kampanyaları ile kolay konut üretimi,
Endüstri kültürü ve turizm çalışmaları ile,

Maden ocakları, fabrikaları, makine salonları ve gazometreleriyle 150 yıllık bir endüstri kültürüne sahip Emscherpark Bölgesi, Almanya'nın yeni turizm merkezlerinden biri haline gelmiştir.

Projeler

Emscherblick, Bottrop,
65 m yüksekliğinde teraslarıyla birlikte bir seyir kulesi inşa edilmesi,
Dortmund Nollendorf'ta Ziyaret Binası,
Maden ocaklarının bulunduğu bölgedeki tesisler ise, restore edilmiş; alışveriş, kültür merkezi ve müzeye dönüştürülmüştür.

Yukarıdaki örnekte kömürü çeviren, yerleştiren bir eleman, şimdi bir seyir kulesine dönüştürülmüş ve bu seyir terasına gelen ziyaretçiler bütün yöreyi, havzayı tepeden izleme şansına sahiptir. Alternatif müzeler tarihi canlandırılarak, sanayinin tekrar müzeye dönüştürülmüş olması yöreye değerli bir özellik kazandırmıştır. Çok yeni bir proje olan yeni maden ocakları ise o küçük madendeki nişleri canlandıran bir alan olarak tasarlanmıştır. Aynı zamanda dizayn ödüllerinin dağıtıldığı Reddak müzesi de burada yer almaktadır.

Zollverein'de Gastronomi Merkezi

Bu alanda hem geçmişten hem gastronomiden hem de gelecekte söz edilmektedir.

Gazhaneler içinde yer aldığımız çağda var olan düzen bize geçmişte var olan değerleri geleceğe taşımak için yeni fırsatlar vermektedir. Biz de inşallah bakıra verdiğimiz önemi, bakırla birlikte geliştirilecek hediyeelik eşyalar ve bu çevrede gelişecek bütün kültürel objelerin daha çok insana erişebilmesi için kente bir müze kazandırabiliriz.

Çok önem verilen bir başka konu da sanayi toplumuyla bilgi toplumunun bütünleştirilmesi yani bütün bunların içerisinde bilgi merkezleri ve üniversitenin de varlığı ile Küre'de bir yerde, geçmişe ait bütün kaynaklar ile yeni bilim üreten bir ortam oluşturulmasıdır.

Yaşar SULUDERE , KÜRE MERKEZ , 2015

KÜRE BELEDİYESİ**Küre Belediye Başkanı: Kamil AYDINLI**

***Kamil AYDINLI, Belediye Başkanı, Açılış Konuşması,
21 Ekim 2014***

Sayın Kaymakamım, Sayın Mimar Sinan Üniversitesi Rektör Yardımcım ve Öğretim Görevlileri, Sayın Kastamonu Üniversitesi Rektör Yardımcım ve Öğretim Görevlileri, KUZKA Genel Sekreter Yardımcım, İl Tarım Müdürüm, değerli katılımcılar hepiniz 2. Küresel Bakış Çalıştayımıza hoşgeldiniz.

Değerli katılımcılar Geleceğe Küresel Bakış 1. Çalıştayının düzenlendiği Haziran 2013'den bu yana Küre'de yeni güzel şeyler olmaya başladı. Geçen gün vatandaşlarla yaptığımız sohbetler neticesinde söylediği bir söz bunun en güzel kanıtıydı. Vatandaşımız **“Küre'nin üstünde, bizlerin üstünde ve gözlerimde bir örtü varmış ve bu örtü kalkmaya başladı.”** diye söz etmişti. Çünkü bu süreçte her kurum her görevli her vatandaş üstüne düşen görevi canla başla yapmaya devam etti. Çünkü tek amaç Küre idi.

Burada Küre'nin tarihinden bahsederek başlayalım isterseniz. Küre'nin şehir olarak ne zaman kurulduğu belli olmamakla beraber bakırın bulunuş tarihiyle ilk çağlardan beri bir maden şehri olarak günümüze kadar gelmiştir İlçe bakır madeni sebebiyle, bölgede hüküm süren medeniyetlerin, kavimlerin ve imparatorlukların sürekli ilgisini çekmiştir. İlçenin tarihi, madenin tarihiyle paralellik arz etmektedir. Bulunan kayıtlar ve bulgular Paflagonyalılardan bu yana bölgede yerleşim olduğunu göstermektedir. Karadonu Köyü içerisinde bulunan Doğanlar Kalesi M.Ö. 1100-700 arasında hüküm süren Paflagonya Dönemine aittir.

İlçede bulunan eski maden galerileri ve aletler Bizans Döneminde de madenin işletildiğini göstermektedir. Bizans Döneminden kalan bölgedeki en önemli eser Ağlı Kalesi, 1292'de bölgenin Candaroğlu Beyliğinin egemenliğine geçmesiyle, Küre tarihindeki en hareketli dönemler başlamıştır. Bu hareket ve canlılık Fatih Dönemine kadar devam etmiş; beylikler döneminde ilçe pek çok eserle süslenmiştir. Bugün hala ayakta kalan Hoca Akşemseddin Camii, İsmail Bey Hamamı, Müderris Hamamı ve yanmış yıkılmış birçok tarihi eserlerden, mezarlıklardan birkaç milyon tonu bulan bakır atığı maden cüruflarından o devirlerde halkın uğraştığı sanatlardan ve yapılan kazılarda bulunan küp, su borularından erişilen uygarlık düzeyi anlaşılmaktadır. O devirlerde üretilen bakır bölgenin hakimiyetinin beyliklere ait olmasına rağmen Osmanlıya ait idi. Fatih Sultan Mehmet'in İstanbul'u fethinde kullandığı topların bakırı dahi Küre'den gitmiştir.

Bazı yerlerde sergilenen toprakların üzerinde Küre-i Nühas ismi göze çarpmaktadır ve ilçenin ismi de buradan gelmektedir.

Küre Ocak, Nühas ise Bakır demektir. Dolayısıyla, Küre'nin ismi de buradan gelmektedir. İlçe bakır madeni sebebiyle bölgede hüküm süren medeniyetlerin, kavimlerin ve imparatorlukların sürekli ilgisini çekmiştir

“Çalıştaydan bu yana Küre’de birçok şey yapıldı.”

Yerel yönetimlerin ilçedeki yaşam kalitesinin artırılmasında en önemli sorumluluk sahibi olduğu bilinci ile çalışmalarımıza bu kapsamda yön verdik. **1. Çalıştayda öneri plan halinde bulunan Cumhuriyet Meydanı Projemiz konusunda Küre Kaymakamlığı ile iş birliğine gidilerek, ortak bir proje çalışması başlatılmıştır.** Adı geçen projeye de Akşemsettin Arastası ismi verilmiştir. Bu bağlamda belediyece ilk olarak, Cumhuriyet Meydanını çevreleyen yollarda parke ve kaldırımları yenileme çalışmalarına başlanmış, aynı zamanda bahsi geçen alanda su şebeke hattını yenileme çalışması yapılmıştır. Bu çalışmalarda belediyemizin 3200 m² parke, 650 m bordür, 650 m su olup 1000 m su borusu kullanılmıştır. Takdir edersiniz ki, bu işler maliyetli işler olup, belediyemizin gelir kaynaklarını da göz önünde bulundurulduğundan gelir kaynakları ve ödenek bulunamadan çalışmalara devam edilemiyor.

Lakin meydanımızın tarihi kentsel sit alanı içerisinde bulunması sebebiyle projesi 4,5 yılda ancak geçti ve önümüzdeki yıl akabinde yol çalışmalarını bitirdik. Sadece teknik şartnamesi üzerinde çalışmalar devam etmektedir.

Kurul kabul etti. Önümüzdeki yıl da meydan inşallah tamamıyla bitmiş ve İstanbul’daki federasyon başkanımız, -kendisi peyzaj mimarıdır- Kubilay Salih VATANDAŞ tarafından hazırlanan mimari proje inşallah önümüzdeki yılda Cumhuriyet Meydanımıza uygulanacaktır. **Yine geçen yılki çalıştayda ilçemizdeki eksiklikleri belirtilen çözüm bulunması önerilen konut sıkıntısı bitirilmek üzere.** Önümüzdeki sezon 105 konutlu TOKİ ile yapılan anlaşma sonucu belediyemizce 12.000 m² yer verilmiş ve 105 konutun önümüzdeki yaz aylarında teslim edilmesi planlanmaktadır. **Geçen çalıştayda öne çıkan diğer bir öneri de belli noktalarda seyir terası yapılması idi. Bunun ilkinin ilçemiz Müderris Mahallesi hastane yolu üzerinde, ilçemizi tam kuş bakışı gören ilçemizin tüm güzelliklerini gözler önüne seren bir alana seyir terası kurduk.** İnşallah devamı da gelecektir. Küre Meslek Yüksek Okulumuzun eğitim-öğretim faaliyetleri geçen yıl başladı. Tek bölüm olarak başladık ama inşallah önümüzdeki yıl bölüm sayısı arttırılacaktır. İlk mezunlarımızı bu yıl vereceğiz. İlçemizdeki kıpırdanmalar bu sayede oldu. Esnafımız ve vatandaşımız öğrenciye arz etmek üzere yeni yatırımlara girişti. Yurtlar, kafeler açılmaya başlandı. Birçoğu da plan aşamasında bölüm ve öğrenci sayısı arttıkça müteşebbisler tarafından yatırımlar da devam edecektir. **İlçemiz bakır madeni ile var olmuş bir ilçe dedik. Lakin bunu temsil eden ne bir anıt ne bir obje vardı bugüne kadar ilçemizde. İlçemizin ana caddesi üzerinde bulunan Prof. Dr. Sırrı KES Parkına bir madenci anıtı yerleştirdik.** Tüm yaşayan ve maden uğruna hayatını kaybetmiş madencilere atfen. Ama bununla

yetinmeyeceğiz. **Akabinde hocamın da bahsettiği bir maden müzesine kadar götüreceğiz işi inşallah.**

Değerli katılımcılar yaptıklarımız kadar yapamadıklarımızda var tabii ki. İlçemize bir spor salonu kazandırmak adına tüm gayretlerimiz boşa gitti. İlçemizde birçok alanda orman sahası olması sebebiyle kamuya yararlı, halkımızın menfaati için ilçenin adına önem arz eden kapalı spor salonu için yer istenmesine rağmen, orman arazisi olması sebebiyle belediyemize gerekli izinler verilmemiştir. Lakin Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü nezdinde yaptığımız girişimler sonucunda her ilçede olmasına rağmen ve gösterilen tüm yerleri Gençlik Spor İl Müdürlüme beğendiremedik. Orman bahçesinde bir yeri beğendi. Oranın da maalesef maliyeti yüksek olduğu için ondan da vazgeçildi.

“İlçemizin geleceği için bakır madeninin yanında turizmin bir ışık olduğu kanaatindeyiz hepimiz. “Bunun için alt yapı, reklam ve tanıtım çalışmalarının birlikte yürütülmesi gerekmektedir. Biz Küre Belediyesi olarak kendimize ait sosyal tesis ve düğün salonunun 2. katını otel olarak açmayı planlamaktayız. Önümüzdeki yıl inşallah 40 yataklı bir otelimiz ilçemizde bulunacaktır. Lakin insanlar da artık beton yığınlarından sıkıldılar. Küresel ısınma sebebiyle yayla turizmine yöneldiler. Bu bağlamda bizlerin doğanın dengesini koruyarak ahşap konaklama tesisleri inşa etmemiz gerekmektedir. İlçemizin bir Ayder Yaylası’ndan hiçbir farkı yok. Tek eksikimiz alt yapı, bir de vatandaşımızın bu konu da bilinçlendirilmesidir. Her şeyi devletten beklemek de bir alışkanlık haline geldi. Gerçi böyle de dememek lazım ama şöyle ilçemizde insanlarımız fakir yani yerel tabirle bir atımlık barut var bu şeyle harcamayalım hesabı. Ama en güzel örneğimiz varki, yerel müteşebbis konusunda Emin Ağabeyciğim oradan bakıyor. Hakikaten bizim için gurur vesilemizdir. Şöyle bir örnek vereyim yakın ilçelerimizden Daday ilçesi gösterilebilir. Müteşebbisler Daday’da kendi imkanlarıyla at çiftlikleri kurmuşlar. Konaklama, at üstünde doğa turları, yöreye has yiyecekler hepsi mevcut bu çiftliklerde. Bizim Uzunöz, Sipahiler, Ersizler ve Ersizlerdere Köylerimizin hiçbir eksigi yok. Onun için buralarda da bu çalışmalar yapılabilir. Az önce bizim en büyük eksikimizin tanıtım olduğunu söyledim. Önce turist getirecek kişileri, yani acentaların sahiplerini buraya getirmemiz gerekiyor. Tur ajans yöneticilerine ve tur operatörlerine öncelikle ilçemizi ve

çevremizi gezdirmemiz lazım. İlimize gelen turlar Kastamonu'dan Safranbolu'ya geçiyorsa ya da karşı yoldan İnebolu'ya geçiyorsa bizim yaptığımız tüm çalışmaların boşa gideceği kanaatindeyim. Yani içinizi karartmak istemiyorum ama boşa gidecek derken tanıtım eksikliğinden dolayı, karşıdan İnebolu'ya geçiyorsa buraya döndüremiyorsak boşa gidecek. Çünkü bizim ürettiğimiz doğal ve el emeği ürünlerimizi göstereceğimiz kimse olmayacak. Dolayısıyla, kendimizi göstermeyeceğiz herhalde. Bunlardan da bir kazanç elde etmemiz lazım. Onun için karşıdan gidene İnebolu'ya geçene buraya döndürebilmemiz lazım. Veya Kastamonu'dan Safranbolu'ya giden o turları bu tarafa doğru biraz uzatabilmemiz lazım diye düşünüyorum. Bakın Safranbolu'ya kurban bayramında 50.000 ziyaretçiden bahsediliyor. **“Safranbolu'da deniz yok plaj da yok. Küre'den farklı hiç de bir şeyi yok. Ama tarihi ve kültürel mirasa sahip çıkmışlar.”** ve alt yapı var. Tanıtım ve reklam var.

Küre neden bir Safranbolu olmasın? Büyük bir iddiam olmamasına rağmen, eski tarihi yapılar hemen hemen aynı bu coğrafyada. Onun için bize tarihi değerlerimizle, eski konaklarımızı farklı şekilde değerlendirebilirsek, Safranbolu'dan farkımız olacağını zannetmiyorum. Bizler ilçedeki kamu kurum ve kuruluşları, sivil toplum örgütleri, esnaf ve ticaret odaları halkımızla beraber el ele vererek bunu sağlayabileceğimiz kanaatindeyim. Kültürel miras ve sahip olduğumuz zenginliklere sahip çıkarak risk alarak top yekun bunu başarabiliriz.

Bakınız benim çocukluğumda ilçede demirci ve bakırcılar mevcuttu. Şimdi düşünün bakırın ana vatanında bakırcılık diye bir sanat yok. Eskiler maalesef öldü. Tek yaptığımız bakır maden olarak çıkarmak ve izame tesislerine Samsun'a göndermek. Onu da toz halinde. Şimdi normal bir vatandaşın baktığında bakır olduğunu bile anlamayacağı şekilde gönderiyoruz. Geçen günkü bir anımı anlatayım size. Ama bunda da tabi ki üzülüyorum. Küre bakırlarıyla ormanlarıyla ünlüdür. Kastamonu Münire Medresesi'nden fincan takımı alayım dedim. Bakırdan olsun dedim. Gelen misafirlere onlarla kahve ikram edeyim belediyede diye düşündüm. İlk İstanbul'dan gelen misafirlerimiz vardı. Kahve ikram ettik. Yani ne güzel başkan dedi. Bak bakırın memleketinde bakır fincan çok hoş burada üretiliyordur falan deyince tabi biraz üzüldüm. Söylesem başka söylemesem başka hesabı. Artık burada böyle bir sanat yok dedim. Kastamonu'dan aldığımı söyledim. Orası da bizim fark etmez falan diye geçiştirdim. Ama onları söylerken bile insan üzülüyor, bunu anlatmaya çalışıyorum. Halk eğitim müdürlüğümüz geçen yıl bu konu hakkında kurs açtı ama tabi ki ilçede bu işleri artık teknolojieledi, eskisi gibi ilgi görmediğinden ama yavaş yavaş devam ettirmeye çalışılıyor. Bununla birlikte ahşaba biraz eğilmemiz gerekiyor diye düşünüyorum. Ahşap da Köylere Hizmet Götürme Birliği tarafından yukarıda bir atölyesi kuruldu ve faaliyete geçti. İnşallah onu da ileriki zamanlarda Kaymakam Bey sayesinde geliştireceğiz. Şimdi halkımız tabi ki çalışmaya istekli, arzulu ama sürekli olsun istiyorlar, devamlılık arz etsin istiyorlar, sigortam yatsın,

devletten olsun, garanti istiyor lakin bunlarla da bir ilçenin kalkınması; her şeyi devletten beklemek; her şeyi devlet yapsın devlet getirsin demek zor.

Bizim müteşebbislerle el ele verip birlik beraberlik içerisinde yeni yeni el sanatlarını geliştirip insanların hizmetine sunmamız lazım. Bayanlarımız çalışmak, bir şeyler üretmek istiyor. İstihdam istiyor ama bunları dediğim gibi devletten bekleyip bir şeyler olsun demek biraz yersiz. Bizler kendimiz el ele verip el sanatlarını, bakır ve ahşap atölyelerini doğal ürünleri ve gıda üretimi yapan atölyeleri geliştirebilmemiz; güzel bir tanıtımla satışa sunmamız lazım. Bu sayede emin olun, İstanbul ve Ankara gurbetçi ayağımızı çok geliştirebiliriz. Bu sebeple risk alacak cesaretli, gözü pek, atak girişimciler gerekiyor. İnşallah bu ve bundan sonra yapacağımız tüm çalışma ve çalıştaylar, siz değerli katılımcıların fikir ve önerileri bizlere ve halkımıza yol gösterecek, yeni fikirlerin ortaya çıkmasına mahal verecektir.

Değerli katılımcılar sözlerime burada son verirken katılımlarınız ve beni dinlediğiniz için şükranlarımı sunar, 2.Geleceğe Küresel Bakış Çalıştay'ının ilçemize, ilimize hayırlı olmasını dilerim.

Saygılarımla.

Emre KOÇHAN, KÜRE EVLERİ, 2015

MİMAR SİNAN GÜZEL SANATLAR ÜNİVERSİTESİ

Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi
(Eski) Rektör Yardımcısı: Prof. Dr. Zeki ALPAN

Zeki ALPAN , MSGSÜ (Eski) Rektör Yardımcısı,
Açılış konuşması, 21 Ekim 2014

Sayın Kaymakamım, Sayın Belediye Başkanım, Sayın Rektör Yardımcılarım ve Dekanlarım, Sayın Müdürler, Sayın KUZKA Genel Sekreter Vekili hepinizi saygı ile selamlıyorum.

Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Rektörlüğü adına, rektörümüz katılmadığı için onu temsilen rektör yardımcısı olarak aranızda yer almaktayım. Konuyla ilgili olarak Sayın Dekanımız, zaten işin başında olan bir arkadaşımız olarak ayrıntılı bir bilgi verdi. Bu konuda ilerleyen çalışmalara zaten kendileri katılacaklardır. Buradan önce kendilerine teşekkür etmek isterim.

Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitemiz 130 yıllık üniversite geçmişiyle özellikle mimarlık ve sanat alanında ülkedeki ilk kurumdur. Dolayısıyla bu alandaki deneyimleriyle, diğer bütün mimarlık fakültelerinin de kurucusu ve önderi sayılabilir. Mimarlık Fakültemiz içindeki Şehir ve Bölge Planlama ki doğrudan doğruya sanattan, tasarımdan ayrılıp kültür ve coğrafyadan tarihe; ekonomiden yerleşmelere, insan yaşamına ve onların düzenlenmesine kadar çok inter disiplinler bir alanda çalışmaktadır. Dolayısıyla bazen ben onlar kaç tane bölümden oluşuyor diye meraklanıyorum.

Üniversite adına temsiliyetimi söyledikten sonra, tabii öncelikle bu konuda Sayın Küre Kaymakamımız Şahin Beyi, Sayın Belediye Başkanımızı saygı ve sevgiyle selamlıyorum. Bu sayede kendilerini yakından tanımış oldum. Onların başarılı ve fedakarca çalışmalarına şahit olan birisi olarak çok takdir, -takdir bize düşecekse- saygı ve hürmetle karşılıyorum. Bizde kamu görevlisi olarak bazen hep devlet yapmaz, devlet etmez denilerek devlet hep olumsuzlaştırılır. Ama ben öyle düşünmüyorum. Devlet de sonuçta halkın bir örgütü, organizması olarak yönetimi yürütmektedir.

Dolayısıyla özeli de bizim devleti de bizim. Hem burada Kastamonu Valiliği'nin şemsiyesi altında Küre Kaymakamlığı, Küre Belediye Başkanlığı, Kastamonu Üniversitesi'nin de birlikte yer aldığı bu çalışmaya bizim üniversitemizin de canı gönülden katıldığını, hatta bazen projelerde önderlik de ettiğini mutlulukla izliyoruz. Ben bu teknik konuda ayrıntılarla ilgili olarak sizin çok fazla başınızı ağrıtmak istemem. Tekrar Küre Kaymakamlığına, Küre Belediye Başkanlığına, KUZKA'ya, Kastamonu Üniversitesi'ne ve kendi üniversitemizin Mimarlık Fakültesi Dekanlığı, Şehir ve Bölge Planlama Bölümüne ve tüm katılımcılara başarılar diliyorum. Hepinizi yine üniversitem adına saygı ile selamlıyor, iyi çalışmalar diliyorum.

Gülbahar AYDINLI , KÜRE / SONBAHAR ,2014

KASTAMONU ÜNİVERSİTESİ

Kastamonu Üniversitesi Rektör Yardımcısı:

Prof. Dr. Sezgin AYAN

Sezgin AYAN, KÜ Rektör Yardımcısı, Açılış konuşması, 21 Ekim 2014

Sayın Kaymakamım, Sayın Belediye Başkanım, Sayın Rektör Yardımcım, çok değerli misafirler, sevgili öğrenciler, kıymetli basın mensupları, hepinizi saygı ve muhabbetle selamlıyorum. Uzaktan ve yakından teşrif eden arkadaşlarıma, misafirlerime ayrıca hoşgeldiniz diyor, şeref verdiğinizi belirtmek istiyorum.

Küre Kaymakamlığı öncülüğünde tertip edilen ve kendi yerel olsa da, tesirlerinin ulusal düzeyde hatta uluslararası düzeyde olma potansiyeli varolan bu çalıştay içinde bulunmaktan büyük bir mutluluk duyuyorum. **“İsmiyle özdeşleşen bir kavram Küre ve Küresel.”**

Kırsal alanlardaki kalkınma modeline örnek bir strateji sunan bu Çalıştay'a hem inanıyor hem de başarılar

diliyorum. Biz üniversiteler kalkınmada lokomotif görevi gören bir kurumuz. Biz Kastamonu Üniversitesi olarak şehirlerin, ekonomik, kültürel, toplumsal yapısına katkı sağladığını, burada lokomotif görevi gördüğünü biliyoruz ve bunun bir aktörü olarak rol almaya çalışıyoruz. Gerek merkez de gerekse ilçelerde halkı kucaklamak suretiyle her alanda Kastamonu'ya mevcut akademik alt yapısı doğrultusunda yol gösterici olmak için çaba sarf ediyoruz. Bu anlamda genç ve dinamik bir üniversite olarak burada özellikle yetkin olunan bölümlerde -ki bu daha çok doğa bilimleri alanında olduğunu ifade edebiliriz- daha etkili rol aldığımızı ifade edebilirim. Üniversitemiz çok kısa bir süre içerisinde bölüm, program ve öğrenci sayısında ciddi artışlar gösteren bir ivmeye sahiptir. Bu bağlamda 2014-2015 akademik yılında, bu cuma günü itibariyle verilen rakamla 21.099 öğrencisi bulunmaktadır. 2006 yılında kurulan bir üniversite olarak oldukça hızlı bir değişim ve dönüşüm yaşıyor. Bunun gerek şehir merkezinde gerekse ilçelerdeki etkisini Sayın Belediye Başkanım ifade etmeye çalıştı. Bu rakamın 15.800'ü kent merkezinde; geri kalan 6.000 öğrencimiz Kastamonu merkezde ilçelere dağılmış durumdadır. Yine 2014 yılı itibariyle, ekim ayı bu ek yerleştirmeleri dikkate alırsak takriben 700 civarında yabancı uyruklu öğrencimiz bulunmaktadır. Tekrar söylüyorum 8 yıllık bir üniversitenin henüz daha yedinci-sekizinci akademik yılında 29 farklı ülkeden 800'e yakın yabancı uyruklu öğrenci ciddi anlamda üniversitemizin dünyaya açılan bir kapı olduğunu göstermektedir. Bunu bilerek gelen öğrencilerimize yabancı uyruklu

hocalarımıza bu bağlamda yaklaşılması sanırım üniversitemizin, Kastamonu kentinin ve ilçelerimizin gelişimine ciddi katkı sağlayacaktır. Bu gelişim, bu akademik yük, 601 akademik personel ve 378 idari personelle yürütülmeye çalışılıyor. İlimi araştırma projelerinin ve yayınlarının hız kazandığı patentlerin alınmaya başlandığı bir dönemin mutluluğunu yaşıyoruz. Henüz bu yıl içinde 2 patentimizi yerel ve ulusal basınla paylaştık. Bugünlerde diğer patentlerimizin sonuçlandırılmasını bekliyoruz. Niçin patent verildi? Üniversitede yayın kıymet arz eden, üniversitenin klasifikasyonunda ona öncelik sağlayan bir kriter ama patentler belki bilimsel yayınların dışında direk teknolojiyle, direk sanayiyle bağlantılı olması münasebetiyle üniversitenin sıralamasında ciddi katkılar veren eserleri ve ürünleri bu anlamda önemsiyoruz. Merkezi araştırma laboratuvarını sadece Kastamonu'ya değil, bölgenin hizmetine açmak üzere olan bir üniversite kurumundayız. Teknokent projesiyle kaynak problemini büyük ölçüde halletmiş ve umumi faaliyete geçirme arzusunda olan bir konumdayız. Laboratuvarını hızla tamamlayan sanayi kuruluşlarıyla iş birlikleri içerisinde bulunan bir üniversite durumundayız. Yine öğrencilerin sosyal ihtiyaçları için kampüsün içerisindeki çarşısıyla, camii projesiyle, yurduyla, kütüphanesiyle çok hızlı bir alt yapı aşamasını sonuçlandırmak üzere olan; bugün itibarıyla üniversitemizde ulusal düzeyde öğrenci değişimine imkan veren Farabi kapsamında 78 farklı üniversiteyle anlaşması olan; başta Orta Asya

Cumhuriyetleri olmak üzere 38 farklı üniversiteyle Mevlana Anlaşması yapan; Erasmus kapsamı dışında 38 farklı üniversiteyle öğrenci ve hoca hareketliliğine imkan veren; yine Erasmus kapsamında 42 farklı Avrupa Üniversitesiyle 2008 yılından bu yana öğrenci değişimi, staj imkanı ve hoca hareketliliği yani ders verme hareketliliği yaratan bir üniversiteyiz. Bütün bu programların dışında tamamen üniversitenin uluslararasılaşma hevesiyle, coşkusuyla, 52 farklı üniversiteyle Converendum Anlaşması imzalamış durumdayız. Kampüsteki bu gelişmelerin yanında Küre ilçemize baktığımızda 30 Haziran 2011 itibarıyla kurulan Küre Meslek Yüksek Okulu'nda şuan itibarıyla lojistik, iş makinaları operatörlüğü, iş sağlığı ve iş güvenliği, tıbbi ve aromatik bitkiler, yerel yönetimler, eczane hizmetleri gibi 6 farklı programın YÖK'ten oluru alınmış durumdadır. Hali hazırda bir programımız olan lojistik bölümünde 70 civarında öğrencimiz var. 5 öğretim elemanımızla da 70 öğrencimize yüksek öğretim imkanı sunmaya çalışmaktayız. Sunmuş olduğum programlar rastgele açılan programlar değildir. Tıbbi ve aromatik bitkiler, iş makinaları operatörlüğü, iş sağlığı ve iş güvenliği, tıbbi ve aromatik bitkiler bu yörenin ve ülkenin ihtiyaçları düşünülmüş programlardır. Bu anlamda önümüzdeki akademik yıllarda özellikle akademik personel problemini ve ihtiyacını halletmemiz durumunda inşallah diğer programları da aktif hale getireceğiz. Kısaca özetlemeye çalıştığım faaliyetlerden başta ilim alanı olmak üzere, sosyal, kültürel, fiziki ve sportif alanlarda gelişen

üniversite olduğunu ispatlamaktadır. Bizler üniversite olarak üzerimize düşen her vazifeyi en iyi şekilde yapmaya, layıkıyla yerine getirmeye gönül vermiş bir ekibiz. Bunu büyük bir içtenlikle söylüyorum. Üniversitemiz bünyesi içerisindeki her akademik programda rol alan arkadaşlarımız bu tür aktivitelerde mevcut birikimlerini paylaşmaya hazırdır.

Özellikle bugün bizlerin burada toplanmasına vesile olan bu Çalıştayda Küre ilçemizde Kırsal Kalkınma Yerel Stratejilerin Geliştirilmesi, Küre İlçe Merkezi ve Ersizlerdere Köyü üzerindeki havzada sürdürülebilir bir kalkınma planı modelinin oluşturulması için kırsal kalkınmada tüm paydaşların fikir ve düşüncelerini yerel stratejiye sözle yansıtacağı bir çalıştay diliyorum. Bu bağlamda çalıştayın Küre ilçesine, Kastamonumuza, ülkemize büyük fayda sağlayacağına inanıyorum.

Çalıştayın düzenlenmesinde başta Küre Kaymakamı Şahin KAZANCI'ya, Küre Belediye Başkanı Kamil Aydınlı'ya, KUZKA Genel Sekreteri Hilmi ERGÜL'e, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Yalçın KARAYAĞIZ şahsında, buradaki bütün hocalarıma ve emeği geçen herkese teşekkür ediyorum. Hayırlı olmasını diliyorum.

Saygılarımla.

Okan GÜNDÜZ, KÜRE , ÇATAK, 2015

KÜRE KAYMAKAMLIĞI

Küre (Eski) Kaymakamı: Şahin KAZANCI

**Şahin KAZANCI, Küre (Eski) Kaymakamı, Açılış konuşması,
21 Ekim 2014**

Uzun bir açılış konuşması süreci oldu. Açılış konuşmalarının kapanışını inşallah yapmış olacağız. Öncelikle bütün değerli Kastamonu Üniversitesi, Mimar Sinan Üniversitesi Hocalarımız, Rektör Yardımcılarımız, Dekanlarımız, Yüksek Okul Müdürümüz, İl Müdürlerimiz, Koordinatörlerimiz ve KUZKA Genel Sekreterine şimdi tek tek saymaya başlarsam belki sonunu getiremeyeceğim tüm katılımcılarımız, hocalarımız, öğrencilerimiz ama en çok da burada olmasını istediğim Küreliler ve hepimiz için bu çalıştayın hayırlı olmasını diliyorum; hoşgeldiniz diyorum.

Doğrusu uzun bir konuşma bu defa bende hazırlamıştım ama uzatmak istemiyorum. Çünkü gerçekten hocalarımız, Belediye Başkanımız gereken şeyleri başta söylemiş oldular. Fakat bizim bir önceki sempozyumumuzdan şöyle bir şey aklımızda kaldı. Biz kitapların arasında kıymetli olduğunu anlatıyoruz –elinize ulaşmış olabilir ya da birazdan ulaşacaktır-. Gerçekten kitap olsun diye yola çıkmadığımız bir işti başta bunu söylemek isterim. Ama tek başına böyle bir kitaba dönüşmüş olması bile burada olmamızı ve olmamız gerektiğine dair bize bir ümit veren; çok ciddi anlamda bizi motive eden bir unsur olarak karşımızda yer almaktadır. Konuşmama kitaptan başlamak isterim. Dün sadece bunu sordum. “Hocam böyle bir çalışma içerisinde bulunmanın ekonomik değeri nedir” diye. Bana tahminimizin çok ötesinde bir rakam söylediler. **Kırsal kalkınma dediğimiz zaman sadece paraya bakıldığı söyleniyor ama aslında o kadar da paraya bakmadığını sadece şu kitabın içerisindeki emek bile bize göstermiş oluyor.** Maalesef birçok konuda ilk karşımıza çıkan şey şartlar olarak lanse ederek, kaynakların yetersizliğinden bahsedilmektedir. Özellikle yerelde ve yereldeki insanlar kadar, talepte bulunduğumuz kurumlar açısından da bu konuda kaynağımız yok ya da imkanımız yok diye başlangıçta birçok şeyin önüne set ve engel konulmuş olmaktadır. Ben bu bakımdan, başlangıçta kırsal kalkınmanın birinci önceliğinin maddi parasal bir imkan olmadığının bilinmesi gerektiğini düşünüyorum.

Yerel Kalkınmanın 5 Aşaması;**Peki gereken şey nedir?**

İşte onun yerine gereken şeyin ilk önce farkındalık yaratmak olduğunu düşünüyorum. Gerçekten bu farklı tarihteki farklı olaylar ve en son Çanakkale için söylenmiştir. Bunun güzel bir vecizesi: **bastığımız yerlerin sadece toprak demediğimiz zaman, farkında olduğumuz zaman, işte orada kalkınma gerçekleşmeye başlayacaktır diye düşünüyorum.**

Bu nedenle, birincisi farkındalık oluşturmak diye başlamak isterim. Özellikle bu çalıştayın da ilkinde olduğu gibi bizim önce Kürelilerde bu farkındalığı oluşturmak için, Küre hakkında az çok belli yetkisi, sorumluluğu ya da bu konuda bir görevi olan kurumlara karşı bir farkındalık oluşturarak, Küre'yi fark etmelerini istiyoruz.

Küre neden fark edilmeli? Sadece Küre kendine has diye değil; aslında bütün ilçeler, bütün iller, bütün Türkiye aynı uğraş halinde kendini farklı kılacak ya da kendi değerlerinin, kendi potansiyelinin farkına vardırarak çalışmaları yapması lazım. Ben bugün Küre Kaymakamı olduğum için Küre'de, Küre önemli diyorum. Yarın kısmet olur başka yere gittiğimde aynı şey orası için de geçerlidir, orası da önemlidir. İşte burada mühim olan bu farkındalığı her yer için ortaya koyabilecek gayret ve çaba içerisinde olabilmemizdir.

Bu çalıştayda yapmak istediğimiz budur. Ben çalıştay geçeni yıl yapana kadar ne olduğunu bilen biri değildim. Workshop gibi tabirler dışında ise duymadım. Aslında öyle

akademik şeylere çok uzak biri de değilim. Şu anda da doktora öğrencisiyim. Ama bu çalışmanın içerisinde ilk defa bu çalıştayları yaparak bulundum. Şimdi bana halktan, kurumlardan, üstlerimizden, astlarımızdan soranlar oluyor : **Neden çalıştay yapıyorsunuz?**

Bunun adı önemli değil, kurultay deyin, danıştay deyin, ne dersiniz deyin. Bugün böyle bir metod bulduk, bunu yapıyoruz. Yarın daha güzelini getirin, koyun önümüze, inanın öyle yapmaya hazırım ben. Ve inanıyorum ki burada bulunan herkes de hazır. O bakımdan adını çalıştay dediğimiz bu şeyi bende yaşayarak öğrenmiş oluyorum. **Burada yapmak istediğimiz, bir kere daha adıyla özellikle söylüyorum : GELECEĞE BAKMAK.**

Neden? Çünkü Küre'ye geldiğimde anlatıyorlar: Kaymakam bey Küre'de 2 tane sinema salonu vardı; Küre'de şöyle şeyler vardı, böyle vardı. Hep geçmiş var! Hiç geleceğine ilişkin bir şey konuşulmuyor ya da konuşulduğu zaman iyi şeyler konuşulmuyordu. Biz yıkıldık, gittik; şöyle olduk, böyle olduk, eski günlerde kaldı... Öncelikle bunu aşmak için geleceğe bakmamız gerekmektedir. Ama kuru kuruya geleceğe bakmamak için de geçmişi bilmek ve **bu çalıştayda, geçmişle geleceğin köprüsünü kurmaya çalışmak bu bakımdan çok önemlidir.** Diğer açıdan, halkımızla kalkınma arasındaki bu projeler arasında bir bağ kurmaya çalışmaktayız.

İkinci olarak burada yapmaya çalıştığımız şey, birliktelik oluşturmak: Katılımı sağlamak. Bu katılımın tek başına toplantılara katılmaktan ibaret olmadığını biliyoruz. Halkın bizi dinlemesi ve bizim onları dinlememiz önemli ama katılım süreci kurumsal olarak da işbirliğine dönüşmüyorsa, birbirimizi dinleyip gitmenin bir yerden sonra asla bir önemi kalmıyor.

Bu nedenle bu kadarla yetinmememiz gerektiği için de **üçüncü bir şey daha söylemek istiyorum. Bu da iş birliği.**

Özellikle Küre dışındaki kurumlarımıza söylüyorum. Küre’de bu farkındalığı oluşturacak kurumlar olduğunuz için burada davetlisiniz. Üniversitelerimiz ve diğer bütün kamu kurumlarımız, sivil toplum kuruluşlarımız bu yüzden önemli. Onların iş birliğine, onların desteğine, yardımına ve kaynaklarını bizim için kullanmalarına ihtiyacımız var. Bunun farkında olduğumuzu göstermeye çalıştığımız için sağ olsun KUZKA bu anlamda bize iyi bir paydaş olarak destek olmakta ve sonrasında da olacağına inanıyoruz.

Burada esas olarak, kurumlar arasındaki işbirliğinden bahsediyor ve bununla ilgili bir iki örnek vermek istiyorum. Bu çalışma bizden önce bir vekil kaymakam döneminde, Ersizlerdere Şehitler Anıtı’nı yapmak istemeleriyle başlatılmıştır. Anıtla ilgili biliyorsunuz, 1000 m²’lik alan için çalışma yapacağız. Tarım, karayolları, orman, kültür turizm gibi 20 kusun kuruma yazı yazılıyor. Bu kurumlardan yazılar kimisinden üç ayda kimisinden bir ayda geliyor, kimisinden de hiç gelmiyor. Sonradan döndük dolaştık mesele bize geldi. Baktık orada bir anıt yapılacak. Yazı Küre’deki bir

kuruma takılmış ve orada iki yıl kalmış. İster Küre içinde olsun ister dışında olsun kurumlarımız arasında bir kopukluk var. Bu bizim kurumumuzda da yaşandı.

Başka bir şeyde bakıyorsunuz ki eko turizm çalışması yapılıyor. Özellikle Kastamonu Üniversitemiz, Kastamonu için ilk defa yaptıklarını zannettiğim güzel bir çalışma yaptı. Kastamonu’da turizm, eko turizm, farklı turizm türleri....

Sene 2014 olmuş, turizm konusunda önemli bir potansiyel olduğunu düşündüğümüz Kastamonu’da ilk defa bir Çalıştay yapılıyor! Bu durum iş birliğinde bulanmada, bir araya gelip de iş yapabilme kültürümüzün kötü bir göstergesidir.

Başka bir örnek daha vermek istiyorum. Bu üzüldüğümüz bir şey olsa da yaşadıklarımızı anlatmak için, iyi bir örnek oldu. Ben iki yıldır İŞKUR’un toplum yararına çalışma programının peşindeyim. Kaymakamlıklarda 5 ya da 10 tane insan istihdam ettirelim de projemizi hayata geçirebilelim diye düşünüyorum. Örneğin Abut Yaylası çok güzel bir yer. Buraya, 25 adet çam ev inşa etmek istiyoruz. O yüzden de o işçiler benim kafamda çok önemliydi. İŞKUR Müdürüne de geçen yıl kaymakamlara vermediniz, bir tek Daday’a vermiştiniz, hemşeriniz diye sitemde de bulunmuştum. O da kaymakamlıklara da vereceğiz diye söz vermişti. Sonra ben neredeyse bir yıldır yıllık izne çıkmamışken bir haftalığına izne çıkıyorum. Ertesi gün yazı geliyor bize ondan sonra vekil bakan kaymakamımız, Ağlı Kaymakamımız havale ediyor. Başka bir kuruma gidiyor.

Bu ofislerin üçü de bizim kaymakamlık birimi. Peşine düştüğüm bir projeydi fakat ben dönüp geldiğimde başvuru süremiz geçtiği için başvuramadık. İlk alan arkadaşımız günü var demiş, son alan arkadaşımız günü geçti demiş. Yani ben tabi biraz kategorize ediyorum. Arkadaşlarımızın da kabahati yok. Gerçekten o kadar aksilikler üst üste ki biz o arkadaşların bir kısmını başka bir yere görevlendirdik. Arkadaşlar boş durmasın kültür ve el sanatı envanteri yapsınlar diye ben gittim. Yani herkes o sıra vekil olduğu için bir türlü yazı yerini bulmadı. Ama bu şunu gösteriyor. Bizim koordinasyonda bir araya gelmekte sıkıntılarımız var. Titizlik göstermeye çalışan biri olarak söylüyorum öğrenmemiz gereken çok şey var. **Burada iş birliği, senkronize hareket etmenin ya da eşgüdümleme ne dersek diyelim buna ihtiyacımız var ve bu yüzden buradayız.**

Dördüncü bir şey daha söyleyeceğim. İşbirliği eğer bir toplantı ya da bir proje etrafında olup bitiyorsa, onun da alt başlıkta da dediğimiz gibi kalkınmada yeterli olmadığını düşünüyorum. İşte hep duyduğumuz, Türkçesiyle daha çok bildiğimiz sürdürülebilirlik yani devamlılık arz etmesidir. **İş birliği de bir yerde yeterli olmuyor bunu sürdürülebilir kılmanız gerekmektedir.**

Yine cevap olsun diye söylüyorum. **Neden ikinci çalıştayı yaptınız? Çünkü ilkini yaptık.** Ve üçüncüsünü de bu yüzden yapmamız lazım. Yani bir heves olarak yapmadığımızı göstermek istiyoruz. Her şey tastamam mı karşınızdayız, değiliz. Ama onun da hep bir hesabını burada görelim istiyoruz. Azsa az, çoksa çok, doğruysa

doğru demeniz için buradayız. Sürdürülebilirlik sağlandıktan sonra ben inanıyorum, aslında inanmakla da kalmıyor, emarelerinin de yansımalarını ve yansımalarını yaşamaya başladığımızı görüyorum. O yüzden ikincisini yaptık yani kismetse, üçüncüsünde de burada olacağız.

Kalkınma yolunda bizim için bazen önemsiz gibi görünse de çok önemli adımlar atacağımızı düşünüyorum. **Sürdürülebilirlik sağlandıktan sonra da kalkınma mutlaka olacaktır.**

Bu benim ekonomi bilimine göre değil, kendi kafamda yatıp kalkıp gördüğüm şeyler üzerine yaptığım beşli bir sıralama; **farkındalık oluşturma, katılımı sağlamak, iş birliğine gitme, sürdürmek ve kalkınmaktır.** Bu kolay değil, hani nerede diye soruluyor. Bende diyorum ki, başkanımızın da bahsettiği gibi Küre'nin tarihi çağlardan beri, sadece madencilik tarihi bakımından 2000 yıldan fazla bir geçmişi olduğundan bahsediliyor. Böyle bir Küre'yi bir sihirli değnek vurarak bir anda değiştiremeyiz. Ama beni gerçekten etkileyen bir metin 115 yıl önce Küre'ye gelen bir devlet adamı Kastamonu-İnebolu-Küre teması ile Küre'yi bir anlatıyor. **Küre yeni bir şey icat etmese, eskiyi yakalasa bile biz yine güzel bir noktaya geleceğiz.** Peki neden bunu söylüyorum. Demek zamanında olmuş ve yine zamanı geldiğinde bu olacaktır. İşte onun zamanını da tayin etmek için yine biz buradayız diye düşünüyorum.

Kayhan ÖZDEMİR , KÜRE DOĞA ,2015

Biraz da konuşmaların sözde kalmadığını gösteren, 1. Çalıştaydan sonra neler olduğundan bahsedelim. İlk çalıştayda 100'den fazla muhtemel proje konusu çıkmıştı. Beş oturum başlığı altındaki bu projelerden belirlediğimiz 5 kilit projeden bahsetmek istiyorum.

1. Çalıştay ve Sonrası Yapılan Faaliyetler

Biz baktık ki Ersizlerdere'de bir kırsal alan çalışması yapacağız. Bu çalışmaların içerisinde de bulunan çok değerli Aydan Hanım da güzel bir girişimde bulunmak istedi. Az evvel de söylediğim gibi 10 kusura kurumdan izin almamız gerekiyordu. O kurum, bu kurum derken buranın meselesinin daha büyük olduğunu anlayınca, Küre gibi yerlerin meselelerini tartışabilmek için ilgili kurumların aktörlerini davet ederek bir çalıştay düzenledik. Dediğimiz beş başlık altındaki çalışmalarda hocalarımız da iki gün bulundular.

Bunlar; doğal ve geleneksel ürünlerin satış ve pazarlanma ağının kurulması, köy tasarım rehberi, Akşemsettin Arastası cephe ve cehre iyileştirme projesi, Küre maden mirasının değerlendirilmesi, yerel girişimciliğin geliştirilmesi şeklinde beş projeydi. Daha sonra bizim önceden başladığımız anıt park meselesi de yer aldı. Bunu daha üst bir vizyonda İstiklal Yolu'na vurgu yapacak şekilde ele aldığımız için altıncı kilit proje olarak ekleyerek Küre'nin kalkınmasında önemli olan altı kilit projeyi saptadık.

ÇALIŞTAY-2'YE KADAR YAPILAN FAALİYETLER

1. Doğal ve Geleneksel Ürünlerin Satış ve Pazarlama Ağının Kurulması

- Ürün toplama faaliyetleri gerçekleşti
- Teşhir ve satış merkezi kuruldu
- İki Marka oluşturuldu
- Kooperatif kuruldu
- Ürün ve ambalaj tasarımı yapıldı
- Envanter çalışması ürün / üretim analizine başlandı
- İki web sitesi hazırlandı
- Üretim merkezi kurma çalışmaları başladı
- Fuar ve etkinliklerde tanıtım yapıldı

1. Çalıştayda çıkan, 1. grubun projesi doğal ve geleneksel ürünlerin satış ve pazarlanma ağının kurulmasıyla ilgili faaliyetlerimiz gerçekleşti. Önce bir ürün toplama faaliyetlerine giriştik. Ne var ne yok diye, irili ufaklı incelemeler yaptık. Sonrada **en önemli şey olan farkındalıktan bahsettiğim için, bu Küre'nin ürünü Küre'ye ait el sanatı demek için markalaşma sürecine gittik.**

Bu marka tek başına olmuyor; ürünü ambalaja, bir kaba koymamız gerekiyordu. Ürün tasarımlarını düşündük ve onu yapmaya çalıştık. Sonra web sitesi ile bunu uzaktakilere de anlatmak istedik ve yine fuar tanıtımlarıyla bizzat dokunmalarını, görmelerini sağladık. Fuardaki de teşhir ve satış merkezi olarak, Küre'dekilerin de gelip görmesi için yetmiyordu. Arkadaşlara da buranın işlemesi lazım, hala bir müze gibi değil dedim.

“Teşhir ve Satış Merkezi Kuruldu.”

Daha sonra, böyle bir fuar değil belki de hafta sonu dahil her gün açık olan bir yer haline gelecektir. 1. Proje içerisinde bile birçok konuya temas eden noktalar bulunmaktadır. Her işi kaymakamlık üstlenecek, belediye başkanı üstlenecek diye bir kaide yok. Halkı bir araya getirmek için tarımsal kalkınma kooperatifi çalışmasını da bu yüzden yaptık. Ve envanter çalışmasıyla bundan sonra artık bir basamak yukarı çıkalım diye KUZKA'nın ve Mimar Sinan Üniversitesi'ndeki hocalarımızın destekleriyle beraber Küre'deki doğal ve geleneksel ürünlerin envanter çalışması, oradan da profesyonel bir ürün sepeti veya

Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, Küre Kaymakamlığı, Kuzey Anadolu Kalkınma Ajansı, Kastamonu Üniversitesi

paketi gibi olabilir bir çalışmanın faaliyetleri içerisindeyiz. Ve şu anda da üzerinde durduğumuz, geçen hafta bu salonda kadınlarımızla da tartıştık, çalışmak için yer istiyorlardı. Zaten bizim de yapmamız gereken ilk şey bu oldu. İlla bu olmalı böyle olmalı diye bir kaide yok. İmkanlarla alakalı olduğu için biz ancak üretim merkezi arayışına girebildik.

Köylere Hizmet Götürme Birliği tarafından “Küresel sanatlar” ve “KÜREDEN Küre Dağları Doğal Ürünleri” ismiyle tescillenmiştir.

Sadece Küre'yi düşünmediğimiz için Küre Dağları diyerek Bartın'dan başlayarak o bölge coğrafyasındaki tüm doğal ürünlerin markasını biz almış olduk. Tanıtımlara vesile olsun diye bir web sitesi tasarladık. Bunların birçoğunu kendi gayretimizle yaptığımız için profesyonel değillerdi ama profesyonelleşmesi yönündeki bütün adımların böyle başladığını görmekteyiz.

Bu bir tanıtım bloğu, web sitesi, diğeri de satış yapmaya başlayan el sanatları ürünlerinin sitesiydi.

“kureden.com”

“kureselsanatlari.com”

Devamı gelsin diye çalıştayda dediğimiz toplama faaliyetlerinin de anlatılması gerekiyor. Okan Gündüz Bey diyor ki: “Köyleri dolaşyoruz. Önce doğal ürün istedik kimse vermeye yanaşmadı. Kendilerine yetecek kadar sahip olduklarını söylediler. Ondan sonra para çıkardık dedik ki bak biz bunları satın alıyoruz gerisi gelecek” bir

süre sonra halkın bu ürünleri toplayıp, getirmeye başladıklarını söyledi. İşte ondan sonra böyle bir iki anı kalacak şeyler de yaşanmış oldu.

Fuar öncesi bir gece çalışma sonrasında ortaya çıkan markasıyla, şu anda aşağı yukarı 15’den fazla ürün bulunuyor. **Belki tamamıyla birlikte Küre’de satabileceğimiz 30’dan fazla ürünümüz olduğunu gördük. Nerede? Fuarda.**

Ve gerçekten de çok ciddi bir satışla, elimizdeki iyi malların hepsi gitti. Sağdan soldan toplayıp, satmadığımız mallarda oldu ama bu şekilde markamızı tanıtmış olduk ve iddiamızda en üst seviyede en çok parayı kim verip de alabileceksenin alabileceği, onun seçebileceği bir ürün oluşturulmasıydı. İşte örnek olsun diye diyorum. Etilerde mi satılır, Çukurambar’da mı satılır Küre’den çıkan bir ürün o tür yerlerde satılın ama biz bunları ilk önce fuarda satmaya başladık.

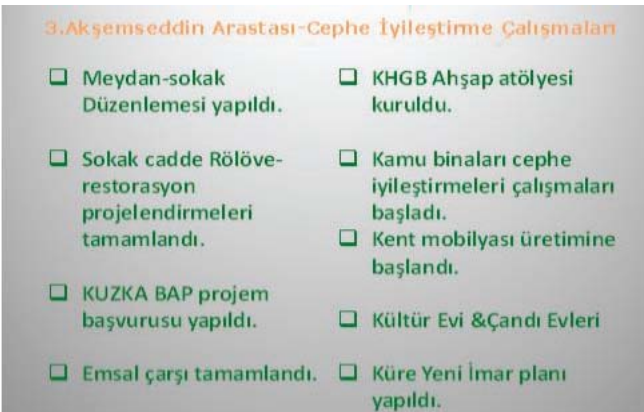

Burada da kooperatif kuruldu ve böyle bir çalışmayla bunu artık yerel sahiplerine teslim etmeye başladık.

İkinci konu olan Köy Tasarım Rehberi ile ilgili olarak Hürriyet ÖĞDÜL ile İnci OLGUN hocalarımız tematik açıklamalarda bulunacaklardır.

Ben, üçüncü kilit proje başlığı olan, **Akşemseddin Arastası projemizde meydan ve sokak düzenlemesiyle ilgili neler düşündüğümüze ve yaptığımıza değinmek isterim.**

Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, Küre Kaymakamlığı, Kuzey Anadolu Kalkınma Ajansı, Kastamonu Üniversitesi

Bundan başkanımız da bahsetti. Sokak ve caddelerin rölöve ve restorasyon projelendirme çalışması geçen yıl itibariyle tamamlandı.

Projelendirme hem maddi hem manevi anlamda pahalı ve ciddi uğraş gerektiren bir işti. Bu normalde 100-150 bin TL'den aşağı değildir. Biz ise bu projeyi hatırla gönülle yaptırдық. Daha önemlisi bizi aylarca yoran uğraştırın, KUZKA'ya bölge alt yapısını destekleme projesine hazırlık ve başvuru safhasına geçtik. Aylarımızı aldı. Fakat o da oldu. Burada arkadaşlarımız, biz dahil, gece gündüz son gün 5'e kadar çalıştık.

Neden kadar bu kadar uğraştık?

Belki profesyonel olsaydık bu kadar uğraşmayacaktık ama profesyonele yaptırdığımız zaman en az 90 ile 100 bin TL arası para istediler. Çünkü 1,5 milyonluk projeye %5 ile %10'u arasında rakamlar istemişlerdi. 90 bin lirayı verecek paramız yoktu diye kendimiz yapmaya karar verince, bunları yapmak aylarımızı aldı.

Bu projeye, giden Valimiz Sayın Erdoğan BEKTAŞ Bey çok önem vermişti. Hatta Akşemsettin Arastası ismi ondan çıkmıştı. Bir gün bana Vali Bey bir başka konu için gittiğimde, proje ne durumda diye sormuştu. Bende sıkıntılardan ve seçim öncesi olduğundan, bazı şeylerin yavaş gittiğinden bahsetmiştim. Ben ayrıldıktan sonra Vali Bey “Böyle bir proje vardı çok beğenmiştim devam etmesini istiyordum, duraksamış üzüldüm” diye tweet atarak Küreliler bu projeye sahip çıkalım destek olalım demiş. Okunup okunmadığını bilmiyorum. Böyle ciddi bir şeyi nasıl yapacağız diye ilk aradığım kişilerden biri belediye başkanımızdı. Diğer taraftan, yarın başlayacağız diye, projedeki arkadaşlarımız, Yazı İşleri Müdürümüz, İlçe Özel İdare Müdürümüz, hepsini aradım. Bu arada arkadaşım aradı ve sizin bir projeniz varmış, Vali Bey tweet atmış, onun da canı sıkılmış böyle bir şeye dedi. Onun mu, benim mi bilmem ama canımızı sıkan bir iş ve **olmasını istediğimiz bir şeydi**. Eve geldikten sonra gördüm. Sonra ben orada **“Sayın Valim bu projeyi yapacağımıza Küreliler adına söz veriyorum”** dedim. Ertesi gün yerel gazetelerde internet medyasında, memurlar nette vb. **“Vali tweet attı, Kaymakam söz verdi” diye yayınlanmıştı. Tabi biz sözümüzde durduk.** Projenin dediğimiz gibi rölövelerini çıkartırdık. Arkadaşlarımızla kendimiz çalışarak, hepsi farklı formasyonlardan gelen arkadaşlarla projeyi hazırladık. İsmi Akşemsettin Arastası olan ve afişleriyle de halkımıza tanıtımlarına başladığımız **1,5 milyonluk bir projeye** dönüştü.

Sonra ne oldu peki?

“1,5 Milyon bütçeli İyileştirme Projesi, yüksek puanla başarılı bulunmasına rağmen kaynak kısıtı nedeniyle 3 ilin projeleri arasından 1. yedekte kalmış ama 2015 yılı için KUZKA'nın ilçelere ilişkin öncelik belirlemesiyle gelecek yıla iddasını artırmıştır.”

3.Akşemsetdin Arastası-Cephe İyileştirme Çalışmaları

1,5 MİLYON BÜTÇELİ
KENTSEL İYİLEŞTİRME
(İYACEP) PROJEMİZ YÜKSEK
PUANLA BAŞARILI
BULUNMASINA RAĞMEN
KAYNAK KISITI NEDENİYLE 3
İLİN PROJELERİ ARDINDAN
1. YEDEKTE KALMIŞTIR. 2015
İÇİN KUZKA'NIN İLÇELERE
İLİŞKİN ÖNCELİK
BELİRLEMESİYLE GELECEK
YILA İDDİASINI
ARTTIRMİŞTİR.

T.C.
KÜZET ANADOLU KALKINMA AJANSI
Genel Sekreterlik

2013 Yılı Bölge Altyapısının Geliştirilmesi (BAP) Mali Destek Programı
Yedek Listesi
(Yedek sıra numaralarına göre sıralanmıştır.)

Yedek Sıra No	Referans No	Proje Adı	Başvuru Sahibi Adı
1	TRKZ/13/BAP/0007	İSTİKLAL YOLU AKŞEMSETTİN ARASTASI CEPHE,ÇEVRE VE ÇEVRE İYİLEŞTİRME PROJESİ (İYACEP)	KÜRE İLÇESİ KÖYLERİ HİZMET GÖSTERME BİRLİĞİ
2	TRKZ/13/BAP/0020	ÇANKIRIÇI PLAZA ÇEVRE DÜZENLEME VE REKREASYONEL TURİZM ALANI OLUŞTURMA PROJESİ	KÖYLERİ HİZMET GÖSTERME BİRLİĞİ
3	TRKZ/13/BAP/0023	MODERN MEZBAHANE YAPIMI	TOTYA BELEDİYE BAŞKANLIĞI

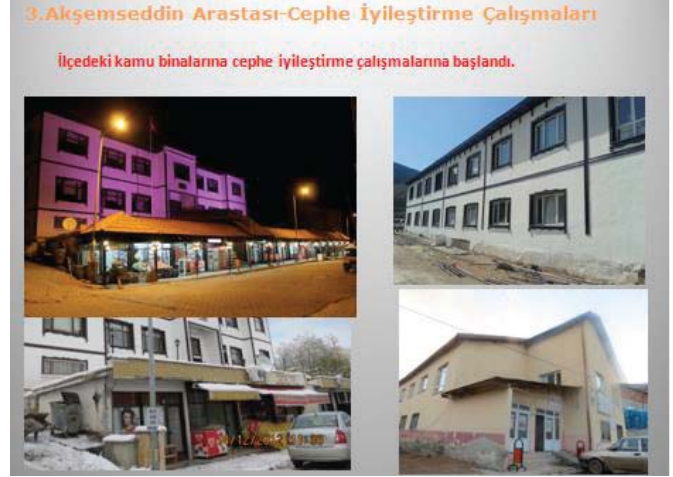
Aşağı yukarı 40' a yakın proje KUZKA'ya başvurdu ve 3 ilin projeleri yarıştı. İller adına Sinop'tan Sinop Belediyesi, Sinop Valiliği'nin; Çankırı'dan Çankırı Belediyesi, Çankırı Valiliğinin; Kastamonu'dan Kastamonu Üniversitesi, Kastamonu Organize Sanayi Bölgesi ve Taşköprü'nün projeleri geçti. İlçe olarak bir tek Taşköprü yer alıyordu. En büyük rakibimiz ise Kastamonu Üniversitesi'ydi. Rektör beyle geçen gün de konuştuk. Rakip olduğumuz ve yarıştığımız bir projeydi. Kastamonu Üniversitesi 75 puanla geçti, Küre Kaymakamlığı'nın projesi 74,5 puanla kaldı.

Başarı sırasına göre sıralanan yedeklerde ise, Küre Kaymakamlığı'nın projesi 1. sıradaydı.

Şimdi daha güzel bir şey oldu. Bizim isyanlarımız mı diyelim, itirazlarımız mı diyelim zar zor yaptığımız bu işte, dezavantajlı konumda kalmak istemediğimizi belirttik. Bu sene güzel bir uygulama yaparak, KUZKA'daki arkadaşlarımız süreci bildiği için onların desteği ile Genel Sekreterimiz Yönetim Kurulu'na teklif etmiş ve onların da takdiri ile onaylanarak, **artık Küre gibi kalkınmada önceliğe sahip olması gereken, dışıyla tırnağıyla bir iş yapan yerler için ayrı bir kategori oluşturuldu.** İnşallah daha da üzerine koyarak bu projeyi gerçekleştireceğiz. **Tabi biz projeyi yapamadık ya da geçmedi diye bir şey yapılmadı da orada kaldı zannedilmesin.**

Biz bir taraftan da kendi bünyemizde bir Ahşap atölyesi kurduk. Aşağı yukarı bu atölyeyi kurmak için 150 bin lira paramız gitti.

Biz bu atölye ile birlikte istihdamı sağlamaya, ustaları yetiştirmeye ve diğer taraftan da kamu binalarımızı iyileştirmeye başlamış olduk. Aslında kendi içerisinde hala devam eden bu döngü başlamış oldu. İlk örneği Küre Hükümet Konağı'nın önüydü, daha sonra hastanemizin, okulumuzun eski ve yeni görünümü birbirinden çok farklı hal aldı. Şu anda farklı kamu kurumlarında da devam etmektedir.

Bu atölyenin bize sağladığı bir başka imkan ise **“Faaliyete Sosyal Destek Projesi”** yani halkımız kadınlarımız da dahil bir uğraş karşılığı bir şeylerin üretilmesine fırsat sağlamasıdır. Bu sayede, kent mobilyalarını üretmeye başlayarak ahşap fuarına hazırlandık.

Burada mütevazı davranmayacağım. Kastamonu'nun yüz akı olduğumuza inanıyorum. Sadece burada yapılan bir eserimizin şu an Japonya'ya hediye edildiğini öğrendik. Bu da halk eğitim bünyesindeki atölyemizde yapılmıştı.

Diğer taraftan da bir çandı ev yaptık. İnsanlar içine girip gezdiler, bu çandı ev ile anılarını tazelediler. Şimdi bu çandı evlerimizin sayısını arttırıyoruz.

3.Akşemseddin Arastası-Cephe İyileştirme Çalışmaları

28-31 Ağustos 2014 tarihlerinde 4. düzenlenen Kastamonu Ahşap Fuarında Küre Kaymakamlığı olarak açılan standlarda işletmemizin ürünleri tanıtıldı.

3.Akşemseddin Arastası-Cephe İyileştirme Çalışmaları

İlçe merkezinde Kürenin Geleneksel Yaşam tarzını yansıtan öğelerle donatılacak kent ve kır mimari yapı türü örnekleri olarak Küre Kültür Evi ve Çandı Evi oluşturuldu:

Kültür Evi

Çandı Evi:

Bir tane hükümet konağımızın arkasına, park alanı yaptığımız yere koyduk. Hem bayanlara hem gençlere hitap etsin diye de bir alan düzenlememiz bulunuyor. Burada bir de kültür evine değinmek isterim. Bir kültür lokalimizin olmaması, çalıştayda çıkan tespitlerden biriydi.

110 bin liraya bir ev satın aldık. Şimdi bu çandı evin daha gelişmişini kültür evinin yanındaki arsaya yapmayı planlamaktayız. Biliyorsunuz ki çandı ev malzemeleri hazır ve hemen takılıp kurulabilmektedir.

Dördüncü başlık olan, **Küre Maden Mirasının Değerlendirilmesi** ise, **Küre'nin Kastamonu'nun hatta ülkenin sınırlarını aşan bir proje oldu.**

4.Küre Maden Mirasının Değerlendirilmesi

- Küre : Endüstriyel Miras&Yerel kalkınma Uluslar arası Sempozyumu düzenlendi *farkındalık ve yeni fikirler*
- Unesco kültürel mirası adaylık
- Rehabilitasyon alanları rekreasyon
- Jeo-park
- Tarihi Maden Mirası hediye hatıra objeleri
- Tarihi çarşı saha tanıtım ziyaret programı
- Küreversiteli Gençlik Parkı peyzajı ve madenci heykeli
- Maden Müzesi

Proje derken aslında bir fikirdi. Önemli olan fikrin projeye ya da hayata geçirilmesidir. Biz bunla ilgili 2014 Mayıs ayında **"Küre Endüstriyel Miras ve Yerel Kalkınma isminde Uluslararası Sempozyum"** düzenledik. **Aslında burada yaptığımız farkındalık ve yeni fikirler oluşmasını sağlamaktık.** Farkındalık oluşturduk mu, oluşturmadık mı bilmiyorum ama yeni fikirler oluşturduğumuza inanıyorum.

Gazetede yazan Küre'nin Safranbolu olacağını ben söylemedim ama başkanımızın bunu söylemesi de güzel bir şeydi. Söylenmesi gerektiğine de inanıyorum. **Ne kadar geniş bir ufka sahip olursak, en azından onun fikrinin bile bizi bir yerlere getireceğini düşünüyorum.**

Küre dünyadaki Unesco Kültür Mirası Listesine girmiş, ilk bakır maden şehri olan Roros'a rakip, Norveç'e rakip diye manşetler atılıyor.

Gelip burada da anlattılar o günlerde de konuştuk. 10 küsur yıl uğraşmışlar ama girmişler. 10 yıl, 20 yıl Küre'nin 1000 yıllık 2000 yıllık tarihi zamanı içerisinde kısa ama benim görev yaptığım süre içerisinde uzun bir süre ama bunu birinin başlatması gerektiğini düşünüyorum. Yerel kalkınma sempozyumunda Zeynep Hocam çok önemli bir vizyon çizmişlerdi. Ben bir yıldır Küre ile uğraşıyordum. Kendisi de Portsmouth'dan hocam, yurt dışından tanışıyoruz. O da uzaktan daha ilk etapta Küre'yi araştırınca bakmış ki bakır madeni ve cürüfları var. Daha oradan Küre'deki bakır maden cürufunun kıymetli olduğunu, Küre için atıp tutan kaymakamdan daha iyi bildiğini anlatmaya çalışıyorum. Bize dedi ki böyle bir madeniniz var.

Bizim buradaki bütün çalışmamız tamamen madencilik faaliyetlerinin prestij kazanmasına yöneliktir. Durmasına, engellenmesine, sekteye uğramasına yönelik değil. Aksine kıymeti bilinirse bu maden faaliyetlerinin dünyada, Türkiye'de yanlış bilinmesini önleyecek, onlara güzellik ve prestij katacak bir çalışmaydı ben de bunu bir kenara koyarak devam edeceğim. Bu çalışma bulunmuş 20 yıllık

rezervleri dışında tarihi değeri açısından da oldukça kıymetlidir. 1700'lerde bulunmuş 100 yıl işletilmiş sonra kapanan, şu anda da yer yer çalışılmış bir maden olan Roros'tan bahsemiştik. Onlara göre bizim alanımız, iklimimiz güzel; tarihimiz zengin; kültürel endüstriyel mirasımız oluşmuş durumda. Bunların olduğu bir yerde biz bu güne kadar bakırın cürufuna atık olarak baktık ve onu evlerimizin temellerinde kullandık. Denildi ki sizdeki bu 5-6 özellikle **"UNESCO Kültür Mirası Listesine Aday" olursunuz.** İşte bizde bu şekilde bir farkındalık uyandı.

Şimdi ise, Kastamonu'nun ve bizim de iftihar ettiğimiz Kasaba camisi, Mahmut Bey Camisi'ni hazırladık. Kasaba camisi, Mahmut Bey Cami ile Unesco Kültür Mirası Listesi'ne girmesinden iftihar ediyor, seviniyorum. Bundan sonra, sadece kasaba camimizle değil, bir ilçemizle girebiliriz bu listeye diyorum.

Ve bir maden kentiyse Türkiye’de bir ilk olabiliriz. Dünyada da sayılı oluruz. Bunu neden görmüyoruz?

Tabi artık görmeye başladık, görmüyoruz demeyelim. İşte bu anlamda, bu farkındalık ve yeni fikirler oluştu. Biraz uçuk, biraz bu kafa bu bedene büyük gelebilir. Bunlar hep söylenen şeyler ama bu kafayı mı küçülteceğiz, bedeni mi büyüteceğiz, bir şey yapmamız gerekiyor. ***Bu şekilde olmuyor. Çünkü Küre’nin iki zenginliği, bakır madeni ve ormanlarıdır.*** Küre’ye verdikleriyle yapılanlar ortadadır. Bugünkü mevcut haliyle Küre’nin ormanları çok kıymetlidir. Ama bundan köylümüz sadece ormancılık yani kesim yaparak işçi ücreti kadar yararlanıyor. Öbür taraftan bakır madenimiz de çok kıymetli. 3 vardiya insanımız oradan ekmeğimizi yiyor. Bugün olmasa belki burada bu ilçe olmayacaktır. Bunun farkında olan biri olarak söylüyorum. Onun da Küre’ye kattığı işte budur. Olmasın ya da istemiyoruz demiyorum. Bunun üzerine bir şeyler koymamız lazım diyorum. ***Neden buna hayır diyelim. Küre’nin bakır madeninin Küre’ye asgari ücretin üzerinde de bir şeyler katacağına da inanıyorum.*** Bunu bütün paydaşlarla, bu konuda bize pozitif katkısı olacak firmalar da dahil, herkesle yapabileceğimize inanıyorum.

Farkındalıkla ilgili UNESCO’dan bahsettik. Büyük haliyle rehabilite alanların rekreasyonu; küçük haliyle ***Jeopark, başlı başına bir farkındalık projesidir.*** Bu konuyla ilgili bir hocamızda aramıza Jemirko’dan geldi. Jeolojik Mirası Koruma Derneği ile yaptığımız, bastığımız yerlere toprak demeyeceğiz; aslında oranın bitki mi, örtü mü, üstü mü, altı mı bakmamız gerekiyor.

İnsanlar da zaten bunu turizm diye geliyorlar, görüyorlar. Gittiğimiz her yer böyle değil mi? Örneğin, Çanakkale de böyle.

Jeopark, bastığımız yerin toprak olmadığına bir vesilesidir. Küre, milli parklara adını vermesine rağmen kendisi milli park sınırları dışında yer alıyor. Sebebi ise, içinde bulunduğu bakır madenleridir. Biliyorsunuz milli parklar, bu gibi nedenlerle sıkıntılı da bir iş olmaktadır. Eğer milli park olursa, bir çivi çakmanızda bile büyük engeller var şeklinde tabir edilmektedir. Oldukça yerinde bir karar olarak alınmasına rağmen, Küre dışında tutulmaktadır. Bunun gibi, böyle, bu tür faaliyetleri de engellemeyecek bir iş, jeopark. Dolayısıyla biz jeoparkı öne çıkarmak istiyoruz. Bunların hepsi şimdi fikir olabilir. Zaten hepsini gerçekleştirmeyi de planlamıyoruz. Sadece bu fikirleri bile burada paylaşmamızın çok önemli olduğuna inanıyorum. Başlığı o yüzden böyle seçtik. Tarihi maden mirası, hediye objeleri, tarihi cüruf sahasını ziyaret programları gibi somutlaştırdığımız şeyler de oldu.

Artık gelenlere mutlaka o sahayı gezdiriyoruz. Geçen Boğaziçi ve Kaliforniya Üniversiteleri'nden gelenler oldu. Biz sunumu Türkçe ve yabancı dilde anlattıktan sonra o sahada gerçekten maden bulmuşçasına cüruf topladılar. İşte farkındalık budur. Küreversiteli gençlerle de bir park çalışması yaptık. Belediyemiz, kaymakamlık ve en önemlisi Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi'nden hocalar ve öğrenciler bir araya geldiler.

Kastamonu Üniversitesi'nden Ahmet Hocam Mayıs ayında Selçuklu Sempozyumu düzenleyeceklerdi. İl dışından, ülke dışından farklı yerlerden insanlar gelecekler. İstiyorlar ki, Kastamonu'yu tanıtan hediyeler, objeler ortaya koyalım. Bize bir şey söylemedi ama Şenpazar'ın kaşıklarından temin edebilir miyiz diye sordu. Biraz da hocamın canı sıkılmıştı. Hocam bizde taş var, size ondan yapalım mı dedim. Sempozyumdan sonra bunu nasıl objeleştirelim diye gece gündüz kafa yorduk Aklımız da tasarımlar vardı. Küre'nin iki önemli varlığını, ahşapla birlikte madenini altlı üstlü koyduk. Önüne **“Küre Hatırası Tarihi Maden Mirası Bakır Cürufu”** yazdık. **İddialı olur diye yazdım, bana kalırsa bu dünya kültü mirasıdır.**

Ama şimdilik insanlarda endişe de oluşmasın diye sadece bakır cürufu diye yazdım. Cürufları bu halleriyle beraber kutulara koyduk ve sempozyuma getirdik. Bu şekilde masalara yerleştirdik. Sonra her gören çok beğendiğini söyledi.

Aradan zaman geçti ağustos ayına geldik. Bir telefon geldi. Kastamonu Üniversitesi Bilgi ve Belge Yönetimi Bölüm Başkanı Prof. Dr. Hasan KESEROĞLU hocamız arıyor, randevu istiyorlar. Etik konulu uluslararası bir sempozyum yapıyorlardı. Bizde birkaç ay önce burada etik konusunda yarışma ve ödülleri olan bir çalışma yaptık. Acaba öyle bir şey oldu da bizi de davet mi edecekler dedim. Bu nedenle gelmesinler, zahmet etmesinler ben yarın Kastamonu'ya geleceğim, ona da uğrarım dedim. Önce bir telefonla görüştük, tanıştık. Tanıştıktan sonra söylediği ilk şey, geçen sempozyumda sizin hazırlamış olduğunuz plaket çok hoşumuza gitti. Biz bu sempozyumun plaketini de sizinle yapmak istiyoruz dedi. Ben biraz şaşırdım. Sizin plaketler için mi diye sordum. Evet dedi. Olur hocam ne kadar yardımcı olabilirsek, hepsini veririz dedim. Aslında o da ayrı bir hataydı. Daha az vermemiz lazım. Şu aşamada onu da halletmemiz gerekiyor.

Oraya gönderdiklerimizin üzerine “Küre Hatırası Tarihi Maden Mirası Bakır Cürufu” nu İngilizce yazdık. Kadınlarımıza bunları hazırlatmaya başladık. Onlar da biz bunlara taş ya da dolgu malzemesi olarak bakıyorduk; şimdi Kaymakam Bey bunu hediye gönderiyor, diyorlar. Yaparken farkına varmaları bile oldukça güzel bir noktaydı.

O uluslararası sempozyumda ilk etapta verildi. Sayın Valimiz bir yabancı konuğa ahşap kutu içerisinde hediye etti. İkinci olarak Sayın Rektörümüz tarafından yabancı bir konuğa; üçüncü olarak da Sayın Belediye Başkanımız tarafından yine bir konuğa hediye edildi. İlk konuşma yapanlardan bir hocamız o plaketi aldıktan sonra, **“Uzaydan göktaşını alsaydım bu kadar kıymetli olurdu” dedi. Şimdi bizim için taş, kıymetini bilen için göktaşından daha kıymetli.**

Biz bu sempozyumda hiçbir şey yapmamış olsak bile, o taş göktaşıyla eş değer olarak bakan insanlar, böyle değerli akademisyenlerimiz, onur konuğu olarak gelenlerimiz ve yaparken bunun farkına varan insanlarımız olduğu için bunu **İYİ Kİ YAPMIŞIZ** diyorum.

Ayrıca şuanda çalışmaları devam eden bir parkımızın da peyzajını artık bakır maden cürufu ile yapmaya başladık. Hemen hükümet konağının arkasında atlı vaziyette; yıllarca keşmekeş hukukun, idarenin bir türlü buluşamadığı noktalardan birisi olan, 7 yıldır süren bir mahkeme sürecinden dolayı 500 yıllık hamamımız duruyor. Şu anda arkasını rehabilite ediyoruz. Burada hem çandı evimiz hem de cüruflarımız sergilenmiş olacak.

“Yerel Girişimcilik Kapasitesinin Artırılması”

Bununla ilgili de daha Küre’de üniversite kurulmadan önce “Küreversiteli Gençlik” başlığıyla bir üniversiteli projesi başlattık. Biraz söylemesi zor ama kulağa farklı geliyor. Küreversiteli Gençlik Projesi’nde; Küre’deki gençler dışarda okumasına rağmen en azından yaz aylarında burada iki ay boyunca buldukları zamanda Küre’yi tanısınlar; Küre’nin değerini ve kendi öz değerlerimizi bilsinler diye bir program başlattık. Çalıştayda konuştuğumuz ve kitabın içerisindeki her şey onların önüne konuldu. O kitabı elden geçirdiler, okudular. Bu bile tek başına yeterliydi. Bugün onlardan aramızda olan kızlarımız var.

İkincisini Küre Meslek Yüksek Okulu öğrencilerimizle, değerlere dair eğitim, tiyatro vs. sosyal etkinlikler düzenleyerek, yapmış olduk. Üçüncüsünü de bu sene yaptık. İnşallah dördüncüsünü de yapacağımıza inanıyorum.

5.Yerel Girişimcilik Kapasitesinin Artırılması

- Küreversiteli Gençlik projesi
- Girişimci Ruhu Keşfet Çağı Yakala projesi
- Küresel Kalkınma Derneği
- İstiklalın Kadınları İstikbalini dokuyor Projesi
- Doğallığın Yeni Adı : KüreDen Projesi
- Faaliyete Sosyal Destek Projesi
- İstihdamlı kurslar (Halk Eğitim , İlçe tarım ve İşkur) kursları
- Küre Tarımsal Kalkınma Kooperatifi

36 genç, 5 farklı Avrupa ülkesiyle isminde liderlik, inovasyon ve girişimcilik kriterlerini içeren **“Girişimci Ruhunu Keşfet, Çağı Yakala Projesi”** ile bir hafta boyunca Küre’de bu eğitime tabi tuttuğumuz bir AB Projesi yaptık. Küre’yi ve Kastamonu’yu gezdirdik.

5.Yerel Girişimcilik Kapasitesinin Artırılmasına Yönelik

Girişimci Ruhunu Keşfet Çağı Yakala Projesi: İlçemizdeki dezavantajlı gençlerimiz için yeni fırsatlar amaçlayan Avrupa Birliği Gençlik Programına İtalya, Rusya, Azerbaycan, Gürcistan ve Moldova Cumhuriyeti ortaklığı ile başvurusu yapılmış ve kabul edilmiş projemizdir. Projemiz kapsamında 9-16 Eylül 2013 tarihleri arasında ilçemizde ortak ülkelerden gelen gençlerimizi ağırlıyadık, küreli gençlerimizle buluşturarak girişimcilik, inovasyon eğitimleri almalarını sağladık.

İlk olarak, bunun yereldeki yansımaları için Küresel Kalkınma Derneği kuruldu. **“İstiklalın Kadınları İstikbalini Dokuyor”** isimli Ersizlere’deki kadınların kilim üzerinde bir gelişmeyi sağlayan proje, Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı’na yazıldı. Bu programdan 4 proje ancak geçiyor. Uğraştık fakat geçen sene ilk 10’a girerek elde ettiğimiz başarıyı bu sene sağlayamadık.

İkinci olarak, **“Doğallığın Adı Küre’den”** ismiyle doğal ürünlerimiz projelendirildi. PRODES İçişleri Bakanlığı’na başvurduk. Arkadaşları da motive ederken “bu proje geçecek, bunu yazalım” dedim. Arkadaşlarım sağ olsunlar gece gündüz uğraştılar ve yetiştirdik.

5.Yerel Girişimcilik Kapasitesinin Artırılmasına Yönelik

İstiklal Kadınları İstikbalini Dokuyor Projesi

5.Yerel Girişimcilik Kapasitesinin Artırılmasına Yönelik

Doğallığın Yeni Adı : KÜREDEN Projesi Dernekler İl Müdürlüğüne başvurusu yapıldı.

Sonradan binlerce proje yazılmasına rağmen, Kastamonu'dan 3 tane proje geçti. Çok açık belli referansların eksikliğinden dolayı, bunu yazmamız, yapmamız, uğraşmamız yetmiyor. Bürokrasi tarafı tamam ama başka tarafını eksik tutmamızdan dolayı nüfusu yoğun olan yerlerin projeleri öne çıktı.

“Faaliyete Sosyal Destek Projesi” ise; Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı'ndan yardım alan vatandaşlarımızın yardım alma modelini çok zorlanmamıza rağmen değiştiriyoruz. % 10 bile başarılı olsak kâfi ama ben inanıyorum ki daha fazla olacaktır. Çünkü başvuruların sayısı azaldı ve başvurular da bir şeyler yapmaya başladı. İçlerinden 3-5 kişiyi şu anda atölyemizde istihdam etmeye başladık. Birkaç ev hanımımız da artık bir şeyler üreterek getirmeye başladı. Girişimciliği desteklemek istiyorsak, üretim ya da eğitim şartına dayalı bir faaliyette bulunursan yardım alırsın diyerek tetiklememiz gerekiyor. Teşvik Kanunu'na dayanarak kurulan bu vakfa yöneltmek için onları bu şekilde motive etmeli; bir yardıma ihtiyaç varsa senin gücün yetiyor, bunu yapabilirsin ama ne yapacağına gel birlikte karar verelim ve ondan sonra bu yardımı al demeliyiz.

Şu anda istihdamlı kurslar açıyoruz. Kadınların kaymakamlığa gelerek iş imkanı bulabilmek en çok istediği şeylerden biriydi. İş verebilecek imkanımız yok ama onlara iş imkanı sağlayabilecek kurslar var. Bu konuda, hem kilim atölyelerimizin sayısını arttırdık hem de onların satışını ve reklamını yapmak için sitesini oluşturduk. Kurs sayımız, taş

baskı, trikotaj gibi, bu alanda da Kastamonu'daki istihdamlı en iyi halk eğitim merkezine sahibiz. Hepsini tam olarak karşılaştırmadım ama arkadaşlar da böyle söylüyorlar. Bu şekilde bir şeyler üretilip, satmalarını sağlıyorlar.

Diğer taraftan seralar kurduk ve şu anda da İŞKUR'la istihdam garantili ahşap doğrama kursu başlattık. 12 tane kursiyerimiz şu anda İŞKUR'dan para alıyor; üzerini de biz tamamlıyoruz ve bir asgari ücret tutarında ücret alıyorlar. En önemlisi Küre'de Tarımsal Kalkınma Kooperatifi kurduk. Bu sayede, Küre'deki balı, odun dışı orman ürünlerini, sair ürünleri, ellerindeki mantının da yakında el sanatlarında pazarlanması sağlandı.

5.Yerel Girişimcilik Kapasitesinin Artırılmasına Yönelik

Faaliyete Sosyal Destek Projesi SYDV yardım alan kişilere yönelik eğitim/ üretim faaliyetlerinde bulunmalarını teşvik edici şarta dayalı sosyal yardım modeli geliştirilerek kişilerin faaliyetlere katılımı ile kişisel ve toplumsal gelişmelerini sağlamak adına önemli bir sosyal politika pratiği yapıldı

SYDV Faaliyete Sosyal destek projesi ürünlerinden.

5.Yerel Girişimcilik Kapasitesinin Artırılmasına Yönelik

SYDV ve KHGB destekli istihdamlı kurslar (Halk Eğitim , İlçe tarım ve İŞKUR)

Son olarak “İSTİKLAL YOLU”na çok kısaca değinmek isterim.

6. İstiklal Yolu'nun Önemi İlişkin Çalışmalar ve Anıt Park Projesi

- ❑ İstiklal yolu Sosyal ve sportif etkinlikleri
- ❑ İstiklal yolu yürüyüşü yerel halk katılımı
- ❑ Küre-i Nühas&İstiklal Yolu Mehter Takımı
- ❑ Ersizlerdere İstiklal Yolu Anıtpark projesi
- Alan Düzenlemesi
- Yer tahsis
- Sponsorluk ve Ulusal Fikir yarışması

Yıllardır İstiklal Yolu'nun önemini vurgulamak için İstiklal Yolu Yürüyüşü düzenleniyor. Dışardan gelenler yürüyor fakat yerel halk sadece izliyordu. Maalesef Kastamonu'da da bu durum böyle. İnebolu'da az da olsa halkın katılımı varmış ama onun da sayısı 40-50'yi bulur mu bulmaz mı bilmiyorum. Fatih Sultan Mehmet Dönemi'nde de lojistik görevi gören İstiklal Yolu bizim için oldukça önemli.

6. İstiklal Yolu'nun Önemi İlişkin Çalışmaları ve Anıt Park Projesi

İstiklal Yolu Yürüyüşü Yerel Halk Katılımı

Tarihin cilvesi İstiklal Savaşı döneminde de lojistik görevi gören *İstiklal Yolu, tarihi, kültürü ve doğayı anlatıyor ama biz bunun farkında değiliz.*

Bunu vurgulamak ve halkımızın buna biraz aşinalık kazanması için yaptığımız etkinliklere turnuva demek yerine İstiklal Yolu Turnuvası; ya da konser demek yerine İstiklal Yolu Etkinliği dememiz gerekiyor. Ama bu da yeterli değil: Bu sene organize olduk ve anlamak için geçen yıl biz de izleme ekibindeydik. Bu sene 200'den fazla insanımız katıldı. Kendi sınırlarımız içerisindeki Küre'den Ecevit'e kadar Kastamonulular yürüdü. Bunun bile önemli olduğunu düşünüyorum. Birçoğunun belki haberi bile olmadı ama inanıyorum gelecek sene bu rakam daha da artacaktır.

6. İstiklal Yolu'nun Önemi İlişkin Çalışmalar ve Anıt Park Projesi

İstiklal Yolu Sosyal ve Sportif Etkinlikleri

“*Küre-i Nühas İstiklal Yolu Mehter Takımı*” adıyla mehter takımı kuruyoruz. Arkadaşlarımız bu konuda çalışıyorlar. Farkındalığın başka bir boyutu olarak, hem ilçe insanımıza hem de dışarıdakilere bunu anlatacak bir öge olarak görüyoruz. Bu işler küçük işler ama asıl büyüğüne doğru ilerliyoruz.

Anıtpark Projesi

Yıllardır üzerinde durduğumuz *Ersizlerdere İstiklal Yolu Anıtpark Projesi’nde*; alan düzenlemesini yaptık. Burası iki insanın yan yana zor duracağı bir yerdi. Şimdi üzerinde ahşap mobilyalar kullanılan ciddi bir düzlük oluşturduk. Toplamda düşündüğümüzde 1 -1,5 milyon TL’lik alan düzenlemesi, yer tahsisi, sponsorluk ve ulusal fikir yarışması kısmında zorlanıyoruz. ***Burada Sarıkamış’ta, Çanakkale’de olduğu gibi insanımızın yaşayarak doğayı, tarihi, geçmişi olan ve dolayısıyla geleceğe ilişkin bir fikir edinmesini sağlayacak bir mekan kazandırmak istiyoruz.*** Ersizlerdere’nin isminden, Kastamonu’nun Türküsü’ne dönen en çok şehit veren yerin İstiklal Yolu olması bizi bu projeye itiyor. İnşallah, etrafında ziyaretçi alanlarıyla

birlikte bir Anıtpark oluşturmak istiyoruz. Bunların hepsi gerçekleşir ya da gerçekleşmez bilemiyorum ama en azından biz 1. safhada ne yapacağımıza karar vermiş durumdayız. Zannediyorum bu birçoğumuzun eksik bıraktığı bir taraf olarak karışımıza çıkıyor.

Beni sabırla dinlediğiniz için çok teşekkür ediyorum. Çalıştay’ın hepimiz için hayırlı olmasını diliyorum.

Sadık ÖZÇELİK, KÜRE MERKEZ, 2015

B. TEMATİK AÇIKLAMALAR

ERSİZLERDERE KÖYÜ

KÖY TASARIM REHBERİ ÇALIŞMASININ SONUÇLARI

Doç. Dr. Hürriyet ÖGDÜL

Öğr. Gör. İnci OLGUN

Doç. Dr. Hürriyet ÖGDÜL

Yaklaşık bir buçuk yıl önce başlayan Küre yerel kalkınma çalışmasında, ikinci çalıştay aşamasına bu kadar hızlı bir şekilde gelinmiş olması bizleri çok mutlu ediyor. Küre çalışmasının ilk çalıştayda biçimlenmesi ve zaman içinde gelişip hedeflerin daha belirgin hale gelmesiyle birlikte çalışma alışkanlığı oluştu. Burada en önemli pay, Küre'deki yerel kurumların, özellikle kaymakamlığın aktif ve dinamik yapısıdır. Biz de Üniversite olarak giderek daha geniş bir ekiple Küre'de çalışıyoruz.

İlk çalıştayın çıkış noktası, Küre'de istihdam ve nüfus kaybının getirdiği sorunlara bir çare bulmaktır. Ortak fikir ise, Küre'nin bir yerel kalkınma girişimine ihtiyacı olmasıydı. Bu süreçte, her grup kendi konusuna göre amaçlar belirledi ve projeler önerdi.

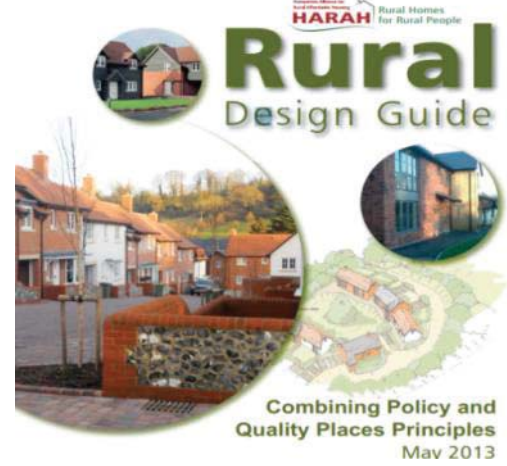
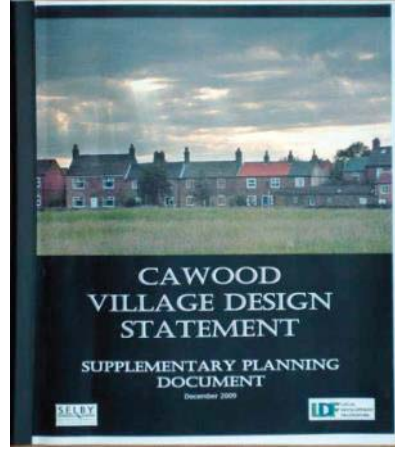
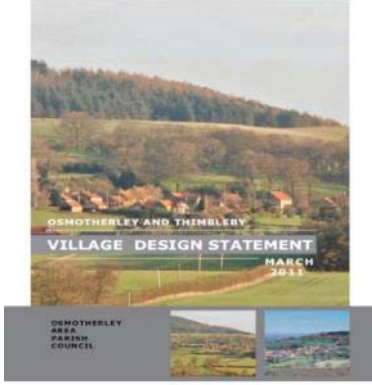
Bu projelerin hepsi birbirinden farklı ve hepsi farklı kurumsal sorumlulukları gerektiriyordu. Bazıları çok kısa erimli, bazıları ise çok uzun sürede gerçekleşebilecek projelerdi. Burada farklılık ve dinamizm yaratan şey, birbirinden bağımsız, teker teker yapıldığında bir hedefe

ulaşması zor olabilecek projelerin, birbirini destekleyecek şekilde ilerlemesidir. Küre örneğinin farkı burada yatmaktadır.

İlk çalıştayda maden, orman, doğal yapı, ulaşım imkanları gibi Küre'nin bir çok potansiyeli ele alındı. Bunların yanında öne çıkan yanlardan biri kırsal yaşam ve köylerdeki çeşitlilik oldu. Bu potansiyeli öne çıkaracak projelerden birisi de köy tasarımı rehberi olarak belirlendi. Bu doğrultuda Kuzey Anadolu Kalkınma Ajansı ile birlikte Küre Ersizlerdere Köyü için bir köy tasarımı rehberi hazırlamaktayız. Bu çalıştayda geldiğimiz aşamayı paylaşmak ve daha iyi nasıl olabileceği konusunda fikir geliştirmeyi bekliyoruz.

Bu rehber ülkemizde ilk örnek olması; üniversite ve Kalkınma Ajansının birlikte böyle bir çalışma yapmayı ilk defa yapması bakımından oldukça önemlidir. Aslında biz bu çalışmaya başladığımızda, mevzuatta köy tasarımı rehberi yoktu ama 2013 itibarıyla İmar Kanunu'na eklenen bir madde ile şu anda mevzuatta yer almaktadır. Bundan sonra yapılacaklara bir katkı olması, bu çalışmanın önemli bir çıktısı olacaktır.

Bir çalışmaya başlarken yapılması gereken ilk şey, daha önce başka yerlerde neler yapıldığına, hangi koşullarda yapıldığına bakmaktır. Bu doğrultuda başka yerde başarılı olan bir örneği kendi süzgecimizden dikkatlice geçirmemiz ve örnekleri oldukları gibi tercüme etmekten kaynaklanan, mecazi anlamda "tercüme hataları"ndan kaçınmamız gerektiğini düşünüyoruz.

Köy tasarım rehberleri köyün karakterini korumak üzere geliştirilmiş araçlardır. En çok kullanıldığı ülkeler arasında İngiltere ve İrlanda örneklerini inceledik.

İngiltere tarihsel ve kültürel olarak kırsal alanlarını değerli gören, kırsal üzerinden bir kimlik oluşturmaya özen gösteren bir ülke iken İrlanda'da da benzer rehberler yapıldığı görülmektedir. Bir yandan bu ülkelerin kırsal alanlarının yapısı itibariyle farklı ülkeler oldukları gerçeğini bir yandan da bugün dünyada pek çok ülke kırsal alanlarında benzer sorunlar yaşadığını ve bu ülkelerin de benzer sorunlardan payını aldığını akılda tutmak gerekiyor.

İngiltere ve İrlanda'da Köy Tasarım Rehberleri (raporları) Örnekleri

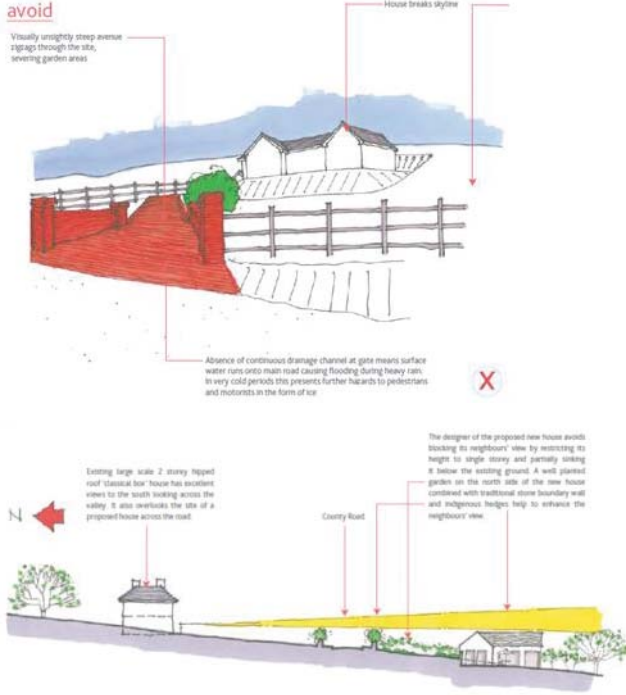
Köy tasarım rehberinin içeriğine gelince, köy tasarım rehberi bir imar planı ya da imar yönetmeliği değildir. Temel olarak evini onaracak ya da yeni ev yapacaklara,

evlerin nasıl yapılırsa köyün karakterine uygun olacağı hakkında konusunda ipuçları vermektedir. Yerel yönetimler için de bazı mekansal düzenlemelerde yol gösterici olma özelliğiyle, kısıtlayıcı değil, yol gösterici, tavsiye edici niteliktedir. Rehber bazı konularda, yerel yönetimlere köyde mekansal düzenleme yapılırken, nasıl olursa köyün karakteri ile uyumlu olacağına dair ipuçları vermektedir.

Bir rehber örneğine baktığımızda parselde evin konumuna nasıl karar verilir, parsel eğimli ise nelere dikkat edilmeli, hafriyat ve dolgudan nasıl kaçınılabilir, kapı ve pencereler hangi yöne bakmalı, pencere, kapı oranları diğer evlere uygun şekilde nasıl olmalı gibi ev yapımını adım adım anlattığını görebiliyoruz.

Örneklerde, parsel içinde aşırı yol kaplaması yapılmaması, sert zeminin az kullanılması, ev yaparken komşunun manzara ve mahremiyetine saygı gösterilmesi gibi bazı öneriler bulunuyor. Yani, köy tasarım rehberleri, köyde varolan ama zamanla unutilan değerlerin hatırlatıcısıdır.

Rehber, uygulanan ülkelerde planlama sisteminin parçasıdır. Onaylandıktan sonra planın bir eki niteliğinde dikkate alınmaktadır.

County Kilkenny Rural Design Guide, İrlanda

Bize gelince şu anda sadece İmar Kanunu'nun Md. 8/ğ'de rehberin amacı köyleri "korumak, geliştirmek ve yaşatmak" olarak, kısa şekilde yer almaktadır. Rehberin "yerleşme ve yapılaşma özellikleri, mimari doku ve karakteri, gelişme düzey ve potansiyeli açısından önem arz eden köylerde", "muhtarın katılımı" ile hazırlanacağı, ilgili idare meclisi tarafından onaylanacağı söylenmektedir.

Peki köy tasarım rehberinin başarılı olması için neler gereklidir?

- ◇ Mevzuat açısından bakıldığında; planlama sistemi içinde yeri, hangi durumlarda hazırlanması gerektiği, kimin hazırlayacağı, hazırlık süreci ve içeriği tanımlanmış olmalıdır.
- ◇ Köy halkı açısından bakıldığında; yerel bilgi kullanılması, hazırlanmasında köy halkının aktif kararla süreçlerinin oluşturulması, ucuz, pratik ve uygulanabilir çözümler getirmesi, halk tarafından yararlı bulunması gerekmektedir.
- ◇ Uygulanması içinse; finansal olarak desteklenmeli, kırsal kalkınma programları ve diğer projelerle bir bütün olarak düşünülmelidir.

Ersizlere Köy Tasarım Rehberi hazırlık çalışmalarını sizlerle paylaşmak amacıyla köyü biraz tanıtmak, köyde ne tür çalışmalar yaptığımız anlatmak istiyorum. Çalışmamız yerleşme, parsel ve yapı ölçeğinde gerçekleşti. Öncelikle yerleşme ve kısmen parsel ölçeğindeki yaklaşımımızı anlatacağım. Daha sonra İnci Olgun hocamız devam ederek, özellikle yapı ölçeğindeki çalışmalarımızdan bahsedecek.

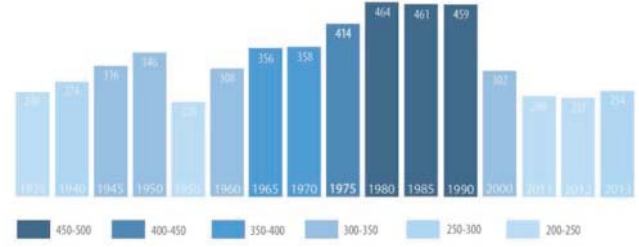
Ersizlerdere, Küre-İnebolu karayolu üzerinde yer almaktadır. Tarihi bir yol üzerinde eğimli bir arazi üzerinde dağınık şekilde yerleşmiş beş mahallesi var. Karayolunun hemen güneyinde merkez mahallesinden geçen dere, doğuda kanyona doğru daralarak devam etmektedir.

Ersizlerdere Kanyonu ise, trekking ve yürüyüşlerin yapıldığı bir doğal alandır.

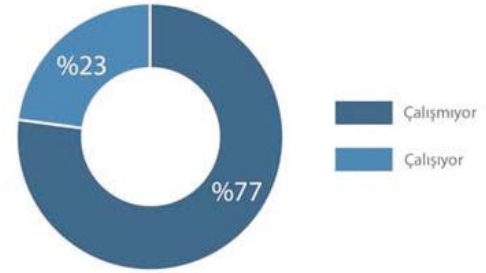
Köyün nüfusu 269 ve hane sayısı 63'tür. Köy, Küre kadar hızlı olmasa da yıllar içinde nüfus kaybetmiş ama emekli olup köye dönenler sayesinde bir denge oluşmuştur. Yapılan anketlere göre ileride %10'u göç etmeyi düşünmektedir. Köyde sürekli oturanlar ise %85'lik bir paya sahiptir. Yazın gelenlerle köyde bir hareketlilik de oluşuyor. Yani terkedilmiş bir köyden bahsetmiyoruz.

Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, Küre Kaymakamlığı, Kuzey Anadolu Kalkınma Ajansı, Kastamonu Üniversitesi

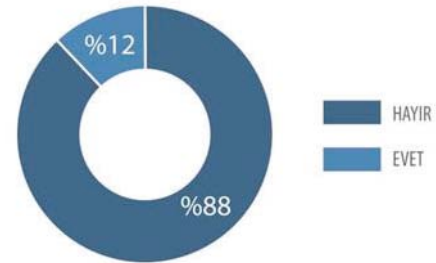

Ersizlerdere köyünde nüfus gelişimi (1935-2013)

Ancak ekonomik anlamda güçlü bir köy olduğunu söylemek zor. Köyde oturanların dörte üçten fazlası aktif olarak çalışmamakta ve bir kısmı emeklilerden oluşmaktadır. Tarım da ancak geçimlik, yarıdan fazlasının bahçe harici tarım arazisi olduğu halde sadece onda biri ekim yapılmaktadır. Yeni yeni kanyon yürüyüşleri ile köye ziyaretçiler gelmeye başlamış, ancak bu ziyaretçiler köyde fazla kalmamaktadır.

Ersizlerdere'de çalışma durumunun yüzde dağılımı

Ersizlerdere'de arazi sahiplerinin ekim yapma oranı

Ersizlerdere ekonomik sorunlara rağmen yaşayan bir köydür. Ulaşım imkanlarının giderek artması, köyün doğa turizmi için giderek daha fazla dikkat çekmesi nedeniyle köy yaşamının değiştiğini düşünenler çoğunluktadır. İnebolu bağlantısını sağlayan karayolu tünel projesi de köyün geleceğinde önemli bir değişim beklentisi yaratmaktadır.

Sonuç olarak hala kırsal karakterini korumakta olan ama turizm ve ulaşım imkanları nedeniyle değişme eğiliminde olan bir köy niteliğindedir.

Ersizlerdere’de çalışmalarımız Nisan 2013’te başladı. Biz de bir ilk olduğu için köy tasarım rehberini bu çalışmalar sırasında adım adım tartışarak oluşturduk. Köyde ziyaretler, anketler ve grup toplantıları yapıldı. Köyde yaşayanların köy yaşamı ve evlerine dair düşünceleri, beklentileri üzerinde konuşuldu. Herşeyden önce köy için herkesin olumlu düşünceleri var ve köyde yaşamaktan memnuniyet duyuluyor. Bu önemli bir çıkış noktası. Çünkü rehber köyün iyi yanlarından hareket etmek durumunda. Sorunlar ise daha çok ekonomik; istihdam imkanlarını azlığı gibi. Bu konu çok önemli, çünkü rehber her ne kadar mekansal önerilerde bulunsa da, köyün temel sorunlarına hassas olmak durumundadır. Çözüm getirmek anlamında değil ama önerilerin bu temel sorunlara değmesi gerekmektedir.

Mekansal analiz rehber için çok önemli. Analizler öncelikle yerleşim ölçeğinden başladı. Köyün doğa ile uyumlu olan yerleşme biçiminin esasları ortaya konuldu. Bazı mahalleler

vadide, bazıları yamaçta ve hepsi de çevresindeki doğal alanlarla uyumlu şekilde gelişmiş. Peyzaj karakter çalışması, doğal ve yapay alanlar arasındaki bu dengeyi anlamak üzere yapılan bir çalışma, daha üst ölçekte, bölge ölçeğinde yapılması gerekiyor. Ama biz beş mahalle için yaptık.

Ersizlerdere’de doğa ve yerleşim ilişkisi

Mahalleler vadiye, vadi yamacına ve vadi eteğine yerleşmiş. Doğu batı yönündeki derenin oluşturduğu vadide bazı mahalleler kuzeye bazıları güneye bakmakta, arazi dalgalı olduğu için kuzey-batı ve kuzey-doğuya bakan kısımları da bulunmaktadır. Rakımlar 550 ile 850 m arasında değişmektedir. Yani en alt kottaki mahalle ile en üstteki arasında 300 m lik bir yükseklik farkı bulunuyor. Bu iklimsel koşullar kadar erişilebilirlik açısından da önemlidir.

Köyün bulunduğu bölgedeki arazi örtüsü bize köyün karakteri hakkında bilgiler vermektedir. Burada orman büyük bir alan kaplamakta, kır-mera ikinci sırada gelmektedir.

Yerleşim, orman ve kırım içinde, oran olarak doğanın önüne çıkmayacak şekilde yer alıyor. Hem zeminde, hem de üçüncü boyutta böyle. Bu çok önemli. Aslında köyü köy yapan da bu. Rehberde bu siluet oranlarının korunması için özellikle uzak görünümde orman sınırlarının aşılmamasını öneriyoruz. Kır/mera oranları da aynı şekilde aşılmaması gerekiyor.

Biraz teknik olmakla birlikte yapı-parcel oranlarından bahsetmek gerekiyor. Yani parsellerin büyüklüğü ve üzerindeki yapının parsel oranı yerleşmeyi oluşturan temel öğelerdir. Rehberde mevcut oranların korunması için öneriler yer almakta ve her mahalle için bu oranlar farklılık göstermektedir.

Donatı yapıları için de öneriler geliştirildi. Köyde büyük kütleli donatı yapıları yerine parçalı yapılar daha uygun görünüyor.

Doğal Çevre Özellikleri	Topografik Konum	Kanyon Vadi Vadi Yamaç Vadi Etek
	Baki	Kuzey Güney Kuzey-Batı Kuzey-Doğu
	Rakım Aralıkları	550-650 650-700 800-850
Arazi Kullanım Biçimi	Arazi Örtüsü	Yerleşim Orman Su Yapay Yüzey Kır/Mera Tarla
	Bitki Örtüsü	Kanşık Orman İbrelili Orman Yapraklı Orman Çalılık Su Kenarı Vegetasyonu
	Yerleşim-Doğa İlişkisi	Doğaya Baskısı Çok Doğaya Baskısı Az-Uyumlu

Ersizlerdere'de Farklı Rakımda Mahalle Yerleşimleri

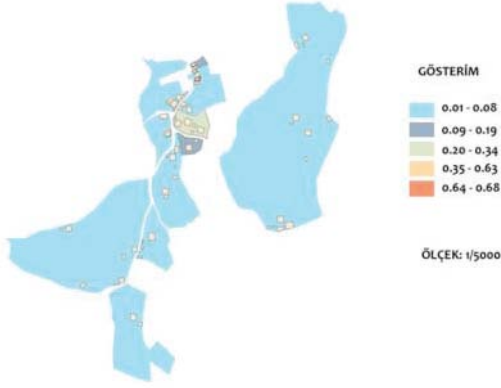

Ersizlerdere Köyü ve Çevresi Peyzaj Karakter Analizi

Ayrıca otoyoldan insan ve hayvan geçişlerinin güvenli olmaması en önemli konulardan biri olarak dile getirildi. Hızlı geçen araçlar için köy meydanının olduğu yere yakın bir trafik ışığı olup olamayacağı konusunda uzmanlardan bilgi alınması gerekmektedir. Ayrıca karayolu kenarında hayvanların yürüyeceği bir patika olması için nasıl bir düzenleme gerektiği de incelenecektir.

Köyde kadınlar harman yerlerinde biraraya geliyor. Ama mahalleler uzak olduğu için ortak bir harman yeri yok. Rehberde bu yerlerin su, oturma yeri ve gölgelik gibi ihtiyaçları dikkate alındı.

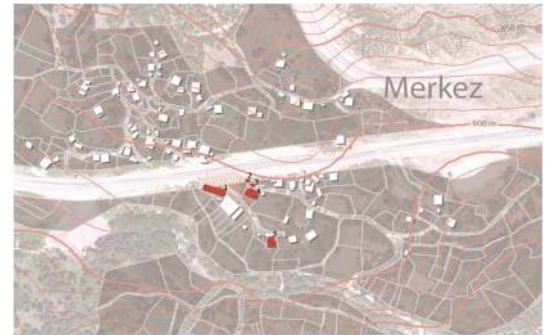
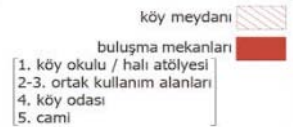
Mahalleleri birbirine bağlayan yollar ve farklı mevsimlerde kullanılan patikalar incelendi. Köy içi yolların bir kısmı kaplamalı ama çoğunlukla taş ve toprak yollar bulunuyor. Kanyon yolunda yürüyüşler yapıldığı için bakımı yapılıyor. Rehberde ise, yürüme konforu için diğer patika ve ara yolların çamur olmaması için yer yer doğal taş ve eğimli yerlerde korkuluk önerildi.

Karaş Mahallesi Yapı Taban Alanı/Parsel Büyüklüğü Oranları (TAKS)

Köyü köy yapan ortak mekanları. Köyün karayolundan girişinde bir meydan ve bu meydanda eskiden sağlık ocağı olan, sonradan köy odası olarak kullanılan bir yapı, ilkokul ve bir kısmında halı dokuma atölyesi bulunuyor. Köy odasının önündeki kısım farklı mevsimlerde kullanılacak şekilde düzenlenebilir. Cami meydanının biraz ilerisinde yer alıyor.

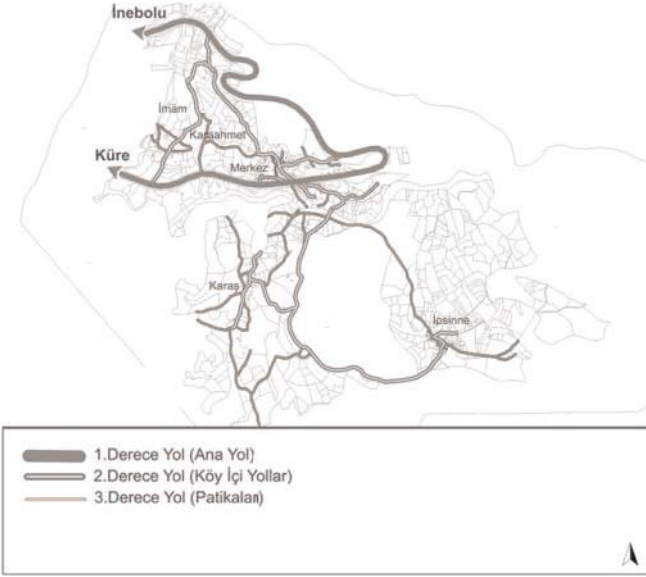
Meydanın kullanımında sorunlar tespit edildi. Köye giren araçlar eğimli yoldan doğrudan okul bahçesine giriyor. Bu girişin bir kısmı hem oyun alanı hem otopark olarak kullanılıyor ama herhangi bir düzenleme yapılmamış durumda. Rehberde çok genel bazı önerilerimiz var. Bu alanlarda zemin kaplaması ile kullanım farklılığı yaratılabilir.

Ersizlerdere'de Köy İçi Yol

Ersizlerdere Köyü Yol Kademelenmesi

Mekansal analizler daha sonra parsel ölçeğinde devam etti. Köyün toplu ya da dağınık olması araziyle olduğu kadar parsel kullanımlarıyla da ilgilidir. Köyde parseller oldukça büyük ve tarım alanları da ya konut parselinin içinde ya da mahallenin yakın çevresinde bulunuyor.

Hayvancılık ve tarım aktif olarak yapılmıyor. Sadece ailenin ihtiyaçlarını karşılayacak kadar yapılıyor. Parsel içindeki müstemilatlardan ahır ve samanlıkların oldukça boş olduğunu gördük. Fırınlar az da olsa kullanılıyor. Köyde özel araç kullanımı çok yaygın olduğu için garaj olarak kullanılan müstemilat yapıları da yer alıyor.

Köydeki tüm parsellerin nasıl kullanıldığını anlamak üzere çok ayrıntılı parsel föyleri hazırlandı. Toplamda 285 parsel hakkında bilgi toplamış olduk. Föylerde, parsel üzerinde bulunan yapıların türleri, yapım sistemleri, yapı malzemeleri, çatı türleri ve parsel içindeki peyzaj elemanları hakkında bilgiler bulunuyor.,

Evler ve müstemilat yapılarının mimari özellikleri nedir, nasıl kullanılıyor, evlerde ne tür değişiklikler yapılmış, bunları anlamak üzere en son ağustos ayında köye bir ziyaret daha yaptık. Köyde 15 konut, 4 fırın, 2 samanlık 1 değirmenin rölövesi alındı. Köyde evlerle ilgili ısınma, bakım onarım, mutfak, tuvalet ve banyoda konfor sorunları olarak öne çıktı.

Ben kısaca köy tasarım rehberi nedir ve Ersizlerdere için hazırlamakta olduğumuz rehberde temel yaklaşımımızı ve özellikle yerleşme ölçeğindeki çalışmalarımızı aktarmaya çalıştım. Buradan sonra İnci OLGUN hocamız rehber çalışmamızın özellikle yapı ölçeğindeki kısmını paylaşacak.

Teşekkürler.

KIRSAL PARSEL ENVANTERİ
TÜRKİYE

ENVANTER NO: K8_7

HARİTA NO:

İL: Kastamonu	İLÇE: Küre	KÖY: Ersizlerdere	MAHALLE: Karas
KAFI NO :	KADASTRO:	PAFTA:	PARSEL: 7

PARSELDE BULUNAN YAPILAR							
YAPI TÜRÜ	KAT SAYISI	TAŞIYICI	DIŞ YAPI	ÇATI TÜRÜ	ÇATI MALZEMESİ	KULLANIM DUR.	AÇIKLAMA
samanlık	1	ahşap karkas	ahşap	[A] besik	marşilye	[A]	surekli
konut	2	ahşap karkas+taşıma	ahşap+boya	[B] besik	marşilye+oluklu	[A]	surekli

[A] İYİ [B] ORTA [C] KÖTÜ

VAZİYET PLANI:

FOTOĞRAF

K8.7_F1

K8.7_F2

K8.7_F3

FOTOĞRAF NO	AÇIKLAMA	ALT YAPI	SU	ELEKTRİK	ISITMA	KANALİZASYON
K8.7_F1	samanlık	DETAY				
K8.7_F2	konut	PARSEL (BAHÇE) SINIR ELEMANI:				
K8.7_F3	parsel içi genel manzara	ahşap ot				
K8.7_F4	samanlık yan cephe	PARSEL İÇİ DOLAŞIM YOLU:				
K8.7_F5	samanlık kapı detayı	toprak+çim				
K8.7_F6	konut arka cephe	PARSELDE BULUNAN ELEMANLAR				
K8.7_F7	konut oyma ve penoere detayı	PEYZAJ ELEMANI				
K8.7_F8	konut taşıyıcı sistem detayı					
GÖZLEMLER		HAZIRLAYAN:				
Samanlık ahşap karkas taşıyıcıdır. Konutun taşıyıcı sistemi ise ahşap karkas ve zemin katlı da ahşap yığmadır. Konuttaki oyma detayı, koydaki yapılarda bulunan karskericilik bir özelliştir. Diğ yapı malzemesi üst kalitede sıvalı iken zemin katlı ahşap kaplıdır. Konutta ayrıca otluda güneş enerjili sistemi vardır.		Safa Akbulut				
		KONTROL EDEN:				
		Esin Haşgül				

Ersizlerdere Köy Tasarım Rehberi Mekansal Analiz Çalışmalarında Hazırlanan Parsel Föyü Örneği

Öğr. Gör. İnci OLGUN

Buraya kadar olan kısım yerleşme dokusu ile ilgiliydi. Ben şimdi tek bir parsel içinde köy tasarım rehberinde neye dikkat ediyoruz, neyi ele alıyoruz bunu aktarmaya çalışacağım. Bu ölçekte somut önerilerimiz henüz tamam değil ama bazı fikirlerimiz oluştu.

Yapı tipolojisine baktığımızda, Ersizlerdere Köyü'nün dağınık yapısı içinde Merkez mahallesinde 42, İpsinne ve Karaş'ta 17 şer, Karahmet ve İmam mahallelerinde 10 ar adet konut yapısı tespit ettik. Biraz önce bahsedilen parsel föylerini, üzerinde yapı olmayan parseller de dahil tüm mahallelerde tamamladık. Yapıların yaklaşık %40'ını geleneksel yapılar oluşturuyor. Bizim için bu çok değerli bir oran. Çıkış noktamızı belirleyen, geleneksel yapıların bu yüksek oranda bulunması oldu.

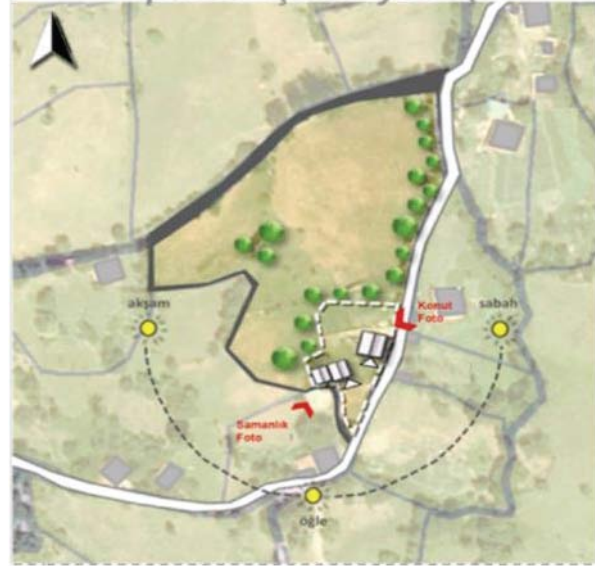
Parsel içinde yapıların biçimlenişinde biraz önce gördüğümüz ülke örneklerinden farklı olarak bize özgü detaylar var. Bizde müstemilat birimleri çok önemlidir. Diğer ülke örneklerinde parsel bazında bizim kadar dağınık müstemilat yapılarının olmadığı, daha çok depo ve garaj yapılarının bulunduğu görülüyor. Bizde ise fırın, depo, odunluk, eğer arıcılık varsa kovanların olduğu bir bölüm ve kuruluk gibi birimlerin olduğu bir parsel kullanımı var.

Konutlara gelince; genellikle evlere küçük iç avlulardan girildiğini gördük. Tabi mahalleler bazında kimisinde yerleşim yapısının sıkışık olması ve bahçe oranlarının küçük olması, girişlerin farklı tür düzende oluşmasını sağlarken, bazı yerlerde daha geniş bahçelerin olması,

binaların birbirine daha mesafeli olmasını, girişlerin daha farklı oluşmasını sağlıyordu.

Samanlıklar açıkçası yapı içinde en hoşumuza giden birimler oldu. Fırın yine ön avlularda fazasıyla rastladığımız birimlerden biriydi.

Genel olarak baktığımızda bugün sürdürülebilirlik sertifika programlarında peşine düştüğümüz şeylerin Karedeniz'de köy yapılarında gerçekleştiğini gördük.

Parsel içinde konut ve müstemilat yapılarının konumu

Parsele yerleşim biçimi, buna bağlı olarak güneş enerjisi kazanımı, doğal alanın en az tahribatı- ki harfiyat bunun en başında geliyor- bahçecilik ve arıcılıkla olan ilişkinin yine aynı şekilde dengeli bir biçimde tutulması, müstemilat yapısının yer seçimi çok yerindeydi ve rehberde de amacımız bu detayları incelemek ve belirli ilkeler oluşturmaktır.

Parsel kesitine baktığımız zaman, tabii tüm parseller için geçerli değil ama genellikle samanlığın yeri binanın bahçe içinde oranı hakkında referans veriyor. Bazı mahallelerde samanlık konutla aynı parselde iken, örneğin İpsinne mahallesinde samanlıklar farklı olarak belli bir yerde gruplanmıştı. Bunun nedeninin taşkın olduğu söylendi. Taşkından korunmak için bu şekilde düzen farklılığına gidildiği anlaşıldı. Ama ikili üçlü samanlık yapısı gruplanmalarının olduğu yerler de vardı.

İpsinne mahallesinde konut dokusu

Yönlendirme rehberde önemli bir başlıktı. Girişlerin güneye baktığını, yaşam odalarının zaten mimarlık ilkesine de uygun olarak güneye yönlendiğini, kuzeyde ahır ve depoların yer aldığını, daha sonra binaya eklenen tuvalet ve banyoların kuzeyde yer aldığını gördük.

Tabii parsel üzerinde en belirleyici iki öge var. Konut ve binanın mümkün olduğunca kompakt tutulması gerektiği, bunun hem ısınma, hem yapım maliyetleri ve hafriyat çalışmaları için avantajları olduğu yönünde fikirlerimiz oluştu. Köydeki eski binalara baktığımızda hiç girinti ve

çıkıntı görmüyoruz. Binaların kompakt, kare ya da dikdörtgen olduklarını, topografyaya uygun, parselde doğru yere, doğru bir şekilde yerleştiğini görüyoruz.

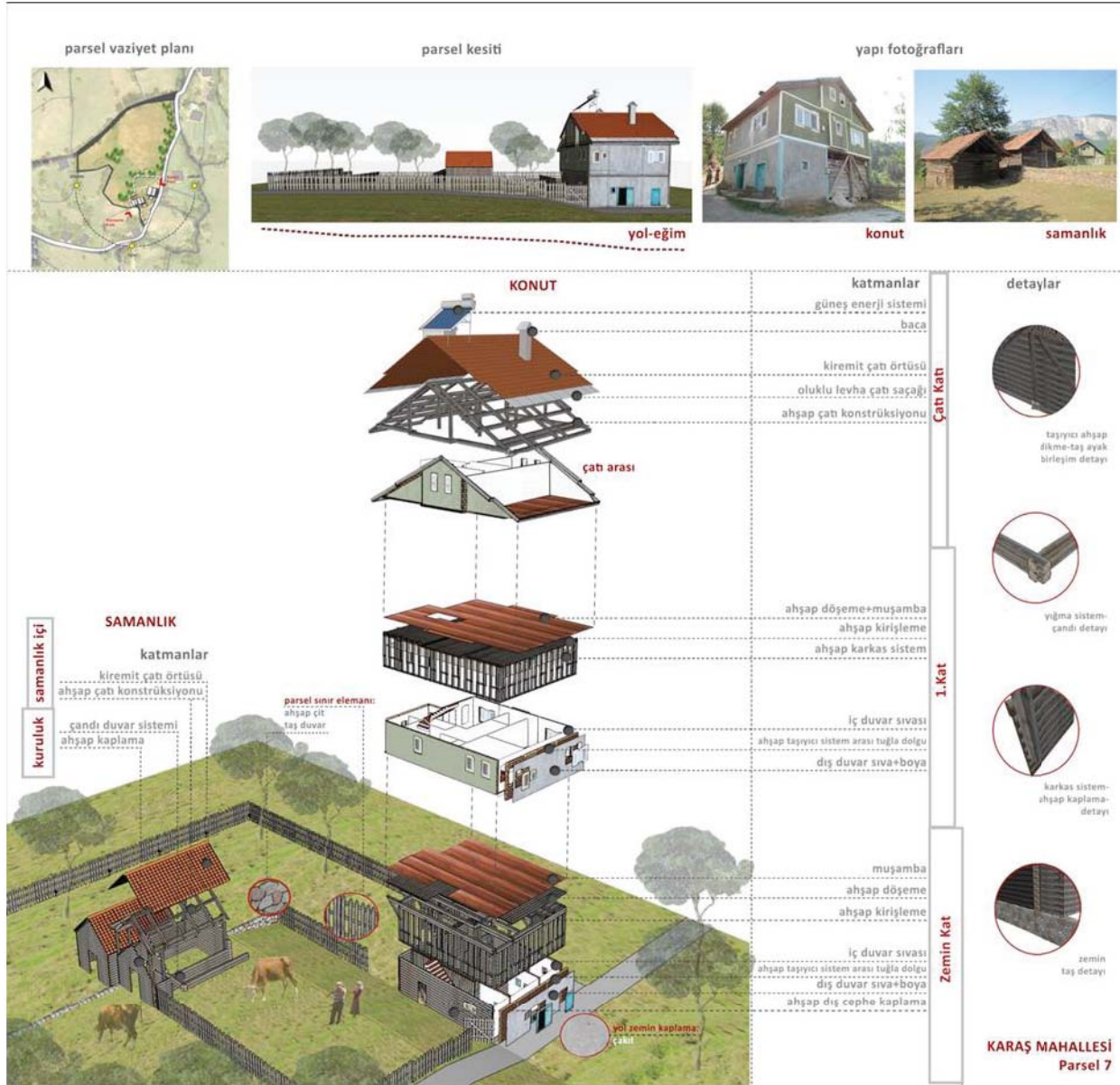
Bu hem yapı maliyetini düşürmesi, hem kullanıcıların mekansal dağılımda avantajlardan yararlanması ve kaynak tasarrufu açısından çok olumlu.

Mahalle çevresinde konutlardan ayrı konumlanan samanlıklar

Az önce samanlıklardan bahsetmiştim. Samanlıklar binalar içinde en eski birimlerdi. Dolayısıyla bazı karkas yapılardan çok daha eskiydi. Buradan referansla, kullanılmayan samanlıkların köyde konaklamak isteyen misafirleri ağırlamak için uygun hale gelebileceği fikri oluşuyor.

Karas Mahallesiinde Örnek Bir Parselde Konut ve Samanlık Yapıları ve Mimari Ögeler

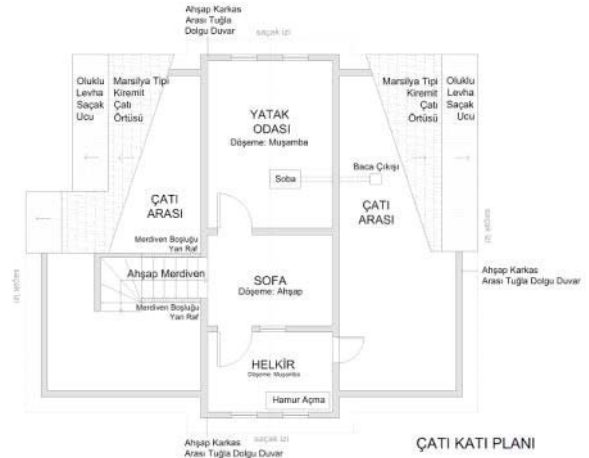
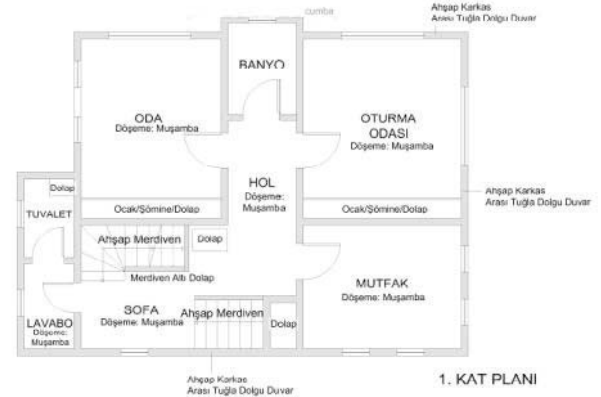

Karaş mahallesinde konut

Plan düzeni bakımından köyde birbirine benzer plan şemaları olduğunu gördük. Şöyle bir şey var; kullanıcı ile konuştuğumuzda evlerde değişen konfor anlayışına, değişen teknolojiye bağlı yeni talepler ortaya çıkıyor. Bu da çok doğal. Bu talepler ısınmadan tutun ıslak mekanlara ve bazı mekanların değişik kullanımına kadar farklılaşıyor. Örneğin alt kattaki ahırların artık başka amaçlarla kullanılmakta olduğunu gördük ve bunları rehberde dikkate almak üzere not ettik.

Planları kat kat kullanımlarıyla birlikte çözümlenmeye çalıştık. Zemin katta girişle beraber, odunluk, ahır bölümü, depo ve ayrı bir konut girişi var. Oldukça temiz, sağlam, yalın bir plan. Özellikle girişte ayrılan merdivenli boşluk bütün binalarda ortak paydada gördüğümüz detaylardan biriydi. Yaşama alanı üst katta yer almaktaydı. Birinci katta yatak odası, oturma odası olarak kullanılan mekanlar, orta sofa bölümü olduğunu

görüyoruz. Bu örnekte mutfak kapalı ama birçok örnekte sofaya açılana açık mutfaklar gördük. Bunun getirdiği bir takım konforlar ve konforsuzluklar var. Bunlar hanımların daha çok estetik açıdan herşey ortada görünüyordu dediği kısım. Ama bir yandan evin ısıtılmasında ocağın katkısı tartışılmaz.

Konut zemin, 1.kat ve çatı katı planları

Biz oluşturacağımız rehberde kullanıcı ihtiyaçlarını dikkate alarak nasıl bir plan programı oluşturabiliriz, bunu tartıştık. Tabi bir takım özgün öğeleri bozmadan, özellikle yüklük gibi, eskiden banyo olarak kullanılan, ocak yakılan, odunluk olarak kullanılan alanlar dateyları koruyarak nasıl yenilenebilir, ya da yeni yapılacak evlerde neler detay olarak planlara nasıl girebilir, bunu anlamaya çalıştık.

Çatı katlarında ilk geldiğimizde ilgimizi çeken bir çıkma vardı. Çok küçük minik bir çıkma, aslında mekanı çok güzel genişleten, hoş bir mekan yaratan bir çatı odası olduğunu gördük, genel olarak yatak odası olarak kullanılıyor.

Plana genel olarak baktığımızda metrekaelerin çok küçük olduğunu, buna rağmen kullanılan alanın inanılmaz büyük olduğunu gördük. Şöyle söyleyebiliriz; bir tane hamur açma odası var, bugün kentlerde yaşayan birçok insanın yeni bir oda çıkarabilmesi mümkün değil. Ama böyle ayrı özel odalar olabilmekte. Bunları tespit etmeye çalıştık.

Yapım sisteminde ahşap karkas burada en fazla görülen taşıyıcı sistem olarak öne çıkmakta. Biz de buradan yola çıkmayı planlıyoruz. Kuzey ülkelerinde, soğuk açısından buralara benzer ülkelerde hala ahşap karkas sistemlerle ilişkilendirilmiş doğru yalıtımlarla oluşturulmuş yapılar mimari açıdan çok tercih edilen yapılar.

Rehberin oluşturulmasında detaya dönük bir takım güncelleştirilecek, güncel teknoloji kullanabileceğimiz, ama yörenin imkanlarından da faydalanabileceğimiz çalışmalar yapmamız gerekiyor. Bunlar üniversitemizde yapılabilecek laboratuvar deneylerini de içeriyor. Ama

sonuçta ahşap karkas sistemin o güçlü yapısı, sağlıklı hafif olması, yenilenebilir olması, güvenli ve konforlu olması, özellikle deprem dayanıklılığının yüksek olması ve iyi bir yalıtıma imkan sağlaması, uzun ömürlü ve estetik olması gibi tüm parlak değerlerini rehberde de önermeyi, ilke olarak belirlemeyi istiyoruz.

Bir başka yapım biçimi ahşap yığma. Evlerde alt katta pencere boşluklarının olmadığı, biraz daha özensiz kütük yığmaların olduğu, ama üst katta daha ince yontma yığmanın yapıldığı örnekleri gördük. Ama ahşap yığma çoğunlukla samanlıklarda gördüğümüz bir yapım türü. Biz de rehberde bu çerçevede içinde değerlendireceğiz.

Karma sistemin, yani her iki yapım sisteminin de kullanıldığı örnekler de vardı. Hangi yapım tekniklerinin hangi mahallelerde daha yoğun kullanıldığını görmek için haritalar oluşturuldu.

Ahşap yığma yapım sistemi

Ahşap karkas yapım sistemi

Cephe düzeni bir diğer başlığımız. Pencere ve kapı boşluklarında oranları tespit ettik. Açıkçası eski geleneksel sistemlerin tamamında bu boşlukların çok dar olduğunu görüyoruz. Nedeni yaz ve kış koşullarında ısı kaçışını engellemek, ayrıca binanın sağlamlığını ve kuvvetini örselememek içindir. Ama zaman içinde asri pencere mantığı bir çok binada yerleşmiş. Geniş açıklıkları aşmak istiyoruz ama bu her yapım türü ile örtüşen bir şey değil.

Hele buradaki yapım türü ile çok örtüşmüyor. Dolayısıyla biz bunu pencere sistemi ve yalıtımla nasıl ilişkilendirebiliriz, yeni sistemde giyotin değil belki farklı bir tür nasıl önerebiliriz, buna ilişkin detayları tanımlayacağız.

Rehberin en üst ölçekten en alt ölçeğe kadar hangi detaylara kadar indiğini göstermek için bunları özellikle veriyoruz.

KARAAHMET-25

Karma Yapım Sistemi

başlıklarından biri bu. Çünkü daha önce, mesela yalıtım için kozalak kullanılıyor bilgisini almıştık. Belki böyle bizim tespit edemediğimiz, alternatif kullanımları var. Onları da rehberde değerlendireceğiz.

Çatılarda, özellikle semer tipi çatılarda uçlarda bırakılmış olan saçak konusu vardı. Biz onu bir iki binada görünce ilgimizi çekmişti. Kışın kar yükünü azlatmak için güzel bir detay. Rehberde dikkate alacağız.

Bir de sürdürülebilir enerjiye dönük olarak güneş panelleri kullanılmaya başlanmış. Neredeyse her çatıda var. Bu da insanların bu tür öneriler açık olabileceğini düşündürüyor.

Malzeme özelliklerine gelince; tabi ki ahşap, tuğla ve taş en çok kullanılan malzemeler. Ahşap taşıyıcı sistem doğramalarında ve cephede, tuğla dolgu malzemesi olarak, taş taşıyıcı sistemde kullanılıyor. Bu malzemeleri nasıl tekrar kullanabileceğimizi, kaynaklarımızın ne olduğunu araştırarak rehberimizde öneriler geliştireceğiz.

Ben sonunda bilgi olarak da şunu vermek istiyorum. Eğer yapabilirsek bir araştırma projesi olarak, rehberin bir devamı niteliğinde yani rehberin ilke ve önerilerinden hareketle bir yapının projesini hazırlamayı planlıyoruz. Bir sonraki adım bu yapının inşa edilmesi olabilir diyerek sözü bitiriyorum.

Teşekkürler.

Geleneksel pencere ve kapı örnekleri

Çıkmalardan daha önce bahsetmiştim. Bazı binalardaki küçük çıkmalara çatı katlarında rastlanıyor, buraya özgü bir detay bu.

Bu iklimde yalıtım çok önemli. Enerji verimliliği açısından binayı ne kadar iyi yalıtırsanız içindeki ısıyı o kadar uzun süre kullanabilirsiniz. Dolayısıyla rehber çalışmasında araştırması yapılacak detaylardan biri yalıtım.

Ses ve belli noktalarda ahırlardan kaynaklanan ve yukarıya vuran kokudan kurtulmak için de yalıtım önemli. Çünkü bazı kullanıcılar bundan da şikayetçi, mekanları birbirinden ayırmak istiyorlar.

Burada mevcutta kullanılan yalıtım türleri var. Ama biz kendi önerilerimizde yangına dayanımlı, mineral yünlü malzemeler tercih ediliyor diye düşünüyoruz. Su yalıtımının sağlanması ve nefes alan bir yapının olması gerek. Burada yapacağımız çalışmada belki bizim kullanabileceğimiz öneriler gelebilir. Çalıştayda bizim grubumuzdaki konu

Emre KOÇHAN , KÜRE KÖY EVLERİ , 2014

KÜRE VE TURİZM ALTERNATİFLERİ

Yrd. Doç. Dr. Canan TANRISEVER BAŞTEMUR

Küre ilçesinde yıllardır iki temel geçim kaynağından bahsediliyor; ormancılık ve madencilik. Yüzde altmış beşi ormanlarla kaplı bir ilçenin temel geçim kaynaklarından birinin yenilenebilir bir sanayi olan ormancılık olması kaçınılmazdır. Her ne kadar ara sıra kapatılıp bazen de önemini yitirse bile, Bizans döneminden beri süregelen bir gelenek, yenilenemez bir endüstri olan madenciliğin yıllardır diğer bir geçim kaynağı olması da gayet anlaşılır bir durumdur. Mucizevi olan, turizm potansiyeli bu kadar yüksek bir ilçenin henüz hak ettiği noktada bulunmamasıdır. Bunun nedenleri defa kez sorgulanmış olmalı ki, Küre’de turizm konusunda neler yapılabileceği tartışılan bir çalıştay gerçekleştirilmektedir. Kürenin temel iki geçim kaynağı var. Ancak bu iki sağlam geçim kaynağına rağmen rakamlara bakıldığında ilçe son yıllarda hızla göç vermektedir. Bir ilçenin, kentin ya da ülkenin sürdürülebilirliği en çok da sürdürülebilir politikalara ve ürün çeşitliliğine bağlıdır. Kürenin ormancılık ve madenciliğin yanı sıra çok önemli bir diğer potansiyeli ise turizmdir. Bu potansiyel doğru bir politika ile yönetilebilirse yalnızca Küre’nin değil Kastamonu’nun çevre il ve ilçelerinde kendisi ile birlikte gelişmesine imkan olur. Bu potansiyelin değerlendirilebilmesi için öncelikle aşağıdaki hususlardan bahsetmek gerekir.

Küre’de bugüne kadar neler yapıldı?

Bugünden sonra neler yapılabilir?

Neler yapılmamalıdır?

Ve yapılması gerekenler nelerdir?

Küre’de bugüne kadar var olan turizm aktivitelerini; Doğa yürüyüşü, jeep-safari, yaylacılık, akarsu sporları, kaya tırmanışı ve kültür turizmi olarak sınıflandırabiliriz.

Kültür turizmi kapsamında gezilecek akla gelen ilk yerler 15.yy eseri olan Fatih’in defterdarlarından Akşemseddin hoca tarafından yaptırılan günümüzde de halen kullanılan Akşemseddin Cami, kızak şenliklerinin yapıldığı Belören köyü, 3000 yıllık tarihi olduğu düşünülen Doğanlar kalesi, Merhem Türbesi ve İstiklal Yolu’dur.

Küre’de faaliyet gösteren müze, kütüphane, sinema ve tiyatro yoktur. Küre’de yapılacak olan turizm aktivitelerinin planlanması için stratejinin yöreye uygun yapılması bunun içinde bir SWOT raporunun hazırlanması gerekmektedir. Çevresi ormanlarla kaplı bu doğal alanda yapılabilecek en güzel plan kırsal turizm üzerine olacaktır. Daha çok çiftlik, köy, yayla ve dağ evleri gibi kırsal alanlarda yapılan etkinlikler olarak değerlendirilen kırsal turizm mevsimlik olmadığından farklı etkinliklerle yılın 12 ayına yayılarak yapılabilir. Bu bölge için en büyük avantajdır. Kırsal turizm kavramına literatürde çiftlik turizmi, köy turizmi, yayla turizmi, tarımsal turizm, yeşil turizm ve alternatif turizm gibi farklı isimlerle de yer verilmiştir.

Doğa yürüyüşü, at binme, bisiklet, avcılık, balıkçılık, kampçılık, köy pansiyonculuğu kırsal turizm klasikleridir. Bu etkinlikler dünyanın birçok yerinde yapılmaktadır. Bu maddelerin çoğu Kürede de yapılabilir. Doğru bir planlamayla Küre’de turizm A noktasından B noktasına gelir. Ama acaba Küre’nin amacı Küre’yi yalnızca “A noktasından B noktasına getirmek” mi olmalı yoksa çok daha ileri gidip yeni bir “C noktası” yaratmak mı?

“Küre’de neler yapılabilir?” sorusunu cevaplarken dünyadan örneklerle bu durumu açıklamak daha kolay olacaktır.

Kırsal turizmde yol kat etmiş birçok ülkede köyler bugünkü yapıları dışında, geçmiş bir dönemin canlandırıldığı yerler haline getirilip, turizme açılabilir. Yüzyıllar öncesinin yaşantısı turiste sunulmakta, geçmiş zaman diliminde tatil geçirilmektedir. Örneğin, Fransa’nın Alsace bölgesinde, ünlü “Şarap Yolu” ile “Eko müze” yaratılmıştır. Eski nesillerin günlük yaşamları, el sanatları (1500’lü yıllardan beri yapılan) ve eski bayramlar canlandırılmıştır. Geleneksel mimarideki 10 Alsace evi konaklamaya açılmış, 4 farklı türde restoran hizmet vermektedir. Eko müzede yıl altıya bölünerek, her iki ayın özelliklerine göre etkinlikler düzenlenmektedir .

Diğer bir örnek Kore Hanok köyündendir. Köye gittiğinizde hiçbir teknolojik cihazdan yaralanmanız mümkün olmamakta köydeki herkes 20. yüzyıldaki hayatlarını tüm gelenekleri ile sürdürmektedir. Üstelik ulaşım olmasına rağmen insanlar sırf oraya bu geleneklere tanık olmak

amacıyla gitmektedirler. Günümüzde insanların tatil beklentileri oldukça değişmiştir. Birçok insan hayatta sahip olmadığı şeylerin peşinde koşar. Özellikle kentte yaşayan ve köy ile hiçbir bağlantısı olmayan insanlar doğada vakit geçirmek, farklı gelenekleri keşfetmek, farklı tatlar tatmak isterler ve o tatları restoranların kusursuz şıklığında değil de en yalın en doğal haliyle tüketmek isterler.

İngiltere’nin Trinity kasabesindeki bir maden müzesi de Küre’ye örnek oluşturabilir. Bizans döneminden beri madencilik merkezi olan Küre için sanırım oldukça mantıklı turistik bir ürün olacaktır. Ayrıca eski maden ocakları çocuk oyun alanlarına dönüştürülebilir, yer altı korku tünelleri yapılabilir.

Dünyada popüler olan bir diğer aktivite ise çocuk sahibi olmayan teyze, hala, dayı ve amcaların yeğenleri ile seyahatidir. Bu kapsamda Küre’de cinsiyet kampları oluşturulup camping de dünya turizmine açılabilir.

Kırsal turizm, kırsal alanlar için tarım dışında istihdam alanları oluşturan birkaç sektörden biridir. Yıllardır dünyanın birçok ülkesinde profesyonelce yapılan “oryantiring” sporu Küre’nin fiziki coğrafyası düşünüldüğünde Küre için çok uygun bir turizm aktivitesi olacaktır.

Herşey bi fikirle başlar. Kapadokyadaki saç müzesini mutlaka bilirsiniz. Yıllar önce başlayan bir öyküdür. Çömlek ustası Chez galip Fransız bir kadından bir tutam saç alır ve günümüzde Kapadokya’da en çok ziyaret edilen yerlerden biri olan “saç müzesi”nin temellerini atar. Küre’de üretilen ahşap hediyelik eşyalar kapatılan maden ocaklarında,

başka bir tabirle yeraltı çarşılarında farklı bir dizayn ile yapıлып satışa sunulabilir.

Dünya üzerinde kırsal turizm etkinliğine katılanların yüzde 70'i gençler ve orta yaş gruplarıdır. Çünkü genel olarak şehirlerde yaşayan insanların büyük bir çoğunluğu kırsal kökenlidir ve mutlaka ziyaret edebilecekleri kırsal alanlarda yaşayan bir akrabaları vardır. Bu sebeple Türkiye'de kırsal turizmin asıl müşterisi olacak olanlar yabancı turistlerdir. Bu kapsamda kırsal turizm aktiviteleri çeşitlendirilerek daha çekici hale getirilmelidir.

Balon, para-gliding, beş yıldızlı oteller, alışveriş merkezleri ise Küre'nin dokusuna uygun değildir.

Kırsal alanlarda turizm adına Küre'de yapılabilecekler yandaki gibidir.

Doğa dostu evler,

- Doğal ortamdan görsel olarak yaralanmak için teras, balkon, veranda düzenlenmeli,
- Üretim organik olmalı kimyasal bileşenler kullanılmamalı,
- Yerel ve bölgesel insiyatiflere dayandırılmalı,
- Yerel yiyecek ve içecekler sunulmalı,
- Yiyecekler geleneksel yöntemlerle (tandır, tas ocağı vs.) pişirilmeli,
- Yapısal sorunlar çözülmeli,
- Yöredeki turizm paydaşlarının eğitimi,
- Üretilen ürünlerde uluslararası standartlaşma,
- Konukların ilgi alanlarına göre atölyeler (tarım, ahsap, sepet örme vs.) kurulmalıdır.

Küre Kaymakamlığı , KÜRE ÇALIŞTAY AÇILIŞ , 2014

C . ÇALIŞTAY ÇALIŞMA GRUPLARI

I. DOĞAL VE GELENEKSEL ÜRÜNLERİN SATIŞ VE PAZARLAMA AĞI PROJESİ

Moderatör: **Yrd. Doç.Dr Erdem ERBAŞ (MSGSÜ)**

Raportörler: **Gizem Nur EMİK** (Öğrenci); Bülent Ecevit Üniversitesi

Ebru UĞURLU (Öğrenci); Küre Meslek Yüksek Okulu

KATILIMCILAR:

Tayyibe ALTUNEL, Kastamonu Üniversitesi

Ahmet ÖĞRETEN, Kastamonu Üniversitesi

Erdem ÇAKIL, Kastamonu Üniversitesi

Saime İnal SAVİ, Öğretim Üyesi- Emekli

Mustafa GÜVEN, Orman Bölge Müdürlüğü

Ömer YILMAZ, Kalkınma Kooperatifi

Işıl GÜLKÖK, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı

Onur Betül OĞUZ, Küre İlçe Tarım Müdürlüğü

Şükran ASLAN, Küre İlçe Tarım Müdürlüğü

Bariş TUNCER, Küre İlçe Tarım Müdürlüğü

Süleyman BİLİR, Küre Milli Eğitim İlçe Müdürlüğü

Okan GÜNDÜZ, SYDV

Sadık ÖZÇELİK, SYDV

Mehmet ÇOLAK, Alacık Köyü

Cengiz KAYA, Karadonu Köyü

Naim GÜLŞEN, Esnaf

Musa BAYIR, İkizciler Köyü

*Doğal ve Geleneksel Ürünlerin Satış ve Pazarlama Ağı,
Projesi Çalışma Grubu, 21 Ekim 2014*

Kemal ATAY, Esnaf Odası

Hakan ONAT, Esnaf Odası

Gülizar CAN, Ev Hanımı

Sündus ACAR, Ev Hanımı

Sebahat YILMAZ ÇIK, Ev Hanımı

Sacide ECEVİT, Ev Hanımı

Nihal CENGİZ, Küre Halk Eğitim Merkezi

Feride KARAMAN, Ev Hanımı

MODERATÖR ÖZETİ

Doğal ve Geleneksel Ürünlerin Satış ve Pazarlama Ağı Proje Grubundaki Katılımcılar tarafından öne çıkarılan konular aşağıda sunulmaktadır.

Küre'den Doğal Ürünlerin Tescillenmesi,

Menşei Belgesinin Alınması

Doğal ürünlerin satışı için menşei belgesinin alınması önem kazanmaktadır. Menşei belgesi olmadan bir pazarlama ağının kurulmasına normal durumda izin verilmemektedir. O nedenle, Küre'den doğal ürünler için menşei belgesinin alınmasına öncelik verilmelidir. Menşei belgesi alınmadan, herhangi bir ürünün doğal ürün olarak kabul edilmemektedir. Doğal ürünlerin hangileri için menşei belgesinin alınacağı, buna göre ilgili envanter çalışmasının yapılması gereklidir.

Doğal ve Geleneksel Ürünlerin Tanıtımı ve Pazarlanması için Web Sayfası, Sosyal Medyanın (facebook, instagram, blog vb.) Kullanılması

Küre'den doğal ve geleneksel ürünlerin üretimi ve pazarlanması için önemli bir aşama kaydedilmiştir. Bununla birlikte mevcut web sayfasının kullanılması henüz tam randımanlı bir seviyede değildir. Web sitesinin etkinliğinin artırılması yanı sıra doğal ve geleneksel ürünlerin tanıtımı ve pazarlanması için web sayfası, sosyal medyanın (facebook, instagram, blog vb) kullanılması da desteklenmelidir.

Mantar Yetiştirilmesi

Küre'de mevcut durumda kullanılmayan tünellerden birisinde, Kastamonu Üniversitesi tarafından mantar yetiştirilmesine yönelik faaliyetler yapılabilir. Bu konuda, kullanılmayan tünelde deneme amaçlı mantar yetiştirilmesine yönelik olarak Kastamonu Üniversite Rektörlüğü ile Karayolları arasında bir ilişkinin kurulması uygun olacaktır.

Küre'den Yöresel Ürünlerin Tanıtıldığı ve Pazarlandığı Bir Yer Kurulması

Küre'de yöresel olarak üretilen doğal ve geleneksel ürünlerin sergilendiği ve pazarlandığı bir yerin Küre Kent Merkezi içinde düzenlenmesi istenilmektedir. İlçe Özel İdare'nin bulunduğu bina içinde bir düzenlemenin bitirilmesi uygun olacaktır. Bu şekilde bir yerin açılmasının Küre merkezine çeşitli tur gruplarının gelmesi gibi olumlu turizm etkileri yanı sıra, yerelde kendine güveni arttıracaktır.

Yöresel Doğal Ürünlerin Üretiminde Agro Turizm İlişkisinin Kurulması, Agro Turizmin Geliştirilmesi

Bugün geline turizm olgusu içinde Küre'de bir büyük turizm hareketi beklemek ya da yatak kapasitelerindeki artış gibi sadece niceliksel olarak turizmin bir kitle turizmi halinde ele alınması uygun değildir. Küre'nin en önemli yanı sahip olduğu değer, eşsiz doğal yapısıdır. Bu doğal yapının beşeri özelliklerle buluşması sayesinde "kırsal turizm" ya da en yaygın anlamıyla "agro turizm" olgusunun Küre için daha

uygun olacağı düşünülmektedir. Özellikle kırsal karaktere uygun olacak şekilde Köy Tasarım Rehberleri ile bütünleşen bir agro turizm hareketi, Küre köylerinde geliştirilebilir.

Yöresel Doğal Ürünlerin Üretimi İçin Kırsal Kalkınma Destekleme Programlarına Başvuru Yapılması

Küre yöresel doğal ürünlerin üretimi için Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu'na hibe desteği için proje başvurularında bulunulabilir. Kırsal turizm, yerel ürünler konusunda TKDK için proje başvuru hazırlıkları yapılabilir.

Küre'den Markasının Bilinirliğinin Arttırılması ve Pazarlama Ağının Genişletilmesi İçin İstanbul ve Ankara Gibi Büyük Kentlerdeki Kastamonu Dernekleri ile İletişime Geçilmesi

Küre markası için bir farkındalık yaratmak üzere, gerekli tanıtım, sergi, panel, konferans gibi akademik çalışmaları yanı sıra, ticari bağlantıların geliştirilmesi konusunda Kastamonu Dernekler Federasyonu ile ortak çalışmaların yapılması beklenmektedir.

Doğal Ürünlerin Üretimi, Ambalajlanması, Saklanması vb. Konusunda Eğitim Seminerlerinin Verilmesi

Küre'de önemli bir diğer konu, üretilen veya elde edilen doğal ürünlerin saklanması, ambalajlanması gibi hususlardır. Çok çabuk tüketilmesi gereken mantar ile birlikte doğal ürünlerin belirli bir mesafe ve zaman içinde iletilebilmesi ancak mümkün olabilmektedir. Bunun dışında konserve, pekmez vb. yapılarak ürünlere belirli bir

katma değer eklenmesi ve buna göre satışa sunulması da mümkün olabilecektir.

Küre Dağları Temasının Daha Çok İşlenerek Küre'de Arıcılık Faaliyetlerinin Desteklenmesi

Küre Dağları çok önemli bir doğal rezerv alanıdır. Bu bölgede yer alan sadece endemik bitkiler açısından bile arıcılık faaliyetlerinin desteklenmesi öne çıkmaktadır. Sadece bal üretimi değil, aynı zamanda arı ürünlerinin elde edilmesi yönünde üreticilerin desteklenmesi ve bilinçlendirilmesi gerekmektedir.

Kilim, El Sanatları Gibi Geleneksel Ürünlerin Üretilmesi Konusunda Kadınların Desteklenmesi

Küre'de kadınların ev hayatı dışında, toplumsal dinamikler açısından da yaşamla en çok iç içe olduğu konu geleneksel el sanatlarının üretilmesidir. Kadınları özellikle kilim üretiminde etkindirler. Bu konuda Halk Eğitim Merkezi'nin verdiği kurslar çok etkili olmaktadır. Kadınların bu konuda daha çok desteklenmesi gerekmektedir.

Küre'de Her Yıl, Geleneksel ve Doğal Ürünlerin Sergilendiği, Yemek Yarışmalarının Düzenlendiği Bir FESTİVAL Organize Edilmesi

Küre'de sahip olunan doğal ve geleneksel ürünlerin tanıtımını yapmak, hemşerileri arasındaki var olan bağı güçlendirmek, Küreliler arasındaki dayanışmayı arttırmak üzere her yıl FESTİVAL organize edilmesi ve mevcutta Küre Kilim Festivali olarak yapılan etkinliğin geliştirilerek devam ettirilmesi uygun olacaktır.

	Faaliyetler	Faaliyetten Sorumlu Kurum (lar)	Faaliyetin Tamamlanma Tarihi
1	Küre'den Doğal Ürünlerin Tescillenmesi, Menşei Belgesinin Alınması	Kooperatif Orman Bölge Müdürlüğü	Orta Vade
2	Doğal ve geleneksel ürünlerin tanıtımı ve pazarlanması için web sayfası, sosyal medyanın (facebook, instagram, blog vb) kullanılması	Kaymakamlık Kooperatif	Kısa Vade
3	Doğal mantar yetiştirilmesi	Kastamonu Üniversitesi MYO	Orta Vade
4	Küre'den yöresel ürünlerin tanıtıldığı ve pazarlandığı bir yer kurulması	Kaymakamlık Kooperatif	Kısa Vade
5	Yöresel doğal ürünlerin üretimi için kırsal kalkınma destekleme programlarına başvuru yapılması	Kooperatif Kaymakamlık İlçe Tarım Md.	Kısa Vade
6	Yöresel doğal ürünlerin üretiminde agro turizm ilişkisinin kurulması, agro turizmin geliştirilmesi	Kooperatif Küre Belediyesi Yerel Dernekler Aile İşletmeleri	Orta Vade
7	Küre'den Markasının bilinirliğinin artırılması ve pazarlama ağının genişletilmesi için İstanbul ve Ankara gibi büyük kentlerdeki Kastamonu Dernekleri ile iletişime geçilmesi	Kooperatif, Küre Belediyesi Kaymakamlık Kastamonu Dernekler Federasyonu	Kısa Vade
8	Doğal ürünlerin üretimi, ambalajlanması, saklanması vb. konusunda eğitim seminerlerinin verilmesi	İlçe Halk Eğitim Merkezi İlçe Tarım Müdürlüğü	Kısa Vade
9	Küre Dağları temasının daha çok işlenerek Küre'de Arıcılık Faaliyetlerinin desteklenmesi	Kooperatif, Aile İşletmeleri İlçe Tarım Müdürlüğü	Orta Vade
10	Kilim, El sanatları gibi geleneksel ürünlerin üretilmesi konusunda kadınların desteklenmesi	İlçe Halk Eğitim Merkezi, Kooperatif , Kaymakamlık	Kısa Vade
11	Küre'de her yıl, geleneksel ve doğal ürünlerin sergilendiği, yemek yarışmalarının düzenlendiği bir FESTİVAL organize edilmesi	Belediye, Kaymakamlık, Kooperatif, Kastamonu Dernekler Federasyonu	Kısa Vade

Gülbahar AYDINLI, KÜRE KÖYLERİ, 2015

II. İSTİKLAL YOLU VE KÜRE

Moderatör: **Yrd. Doç. Dr. Muharrem AVCI** (*Kastamonu Üniversitesi*)

Raportörler: **Zeynep IŞIK** (Öğrenci); Anadolu Üniversitesi

Zeynep ERSÖZ, Vekil Öğretmen

KATILIMCILAR :

Muharrem AVCI, Kastamonu Üniversitesi

Ünal AKGÜN, İl Kültür ve Turizm Müd.-Şube Müd.

M.Kemal KARATATAR, Çankırı İl Kültür ve Turizm Müd.

Emir SANCAKTAR, Kastamonu Belediyesi-İnşaat Teknikeri

Güzin KONUK, MSGSÜ

Mustafa CANBAZ, İl Genel Meclis Üyesi

A.Oğuz ALTUNEL, Kastamonu Üniversitesi-Orman Fakültesi

Uğur ŞEN, CHP İlçe Başkanı

Meryem CANBAZ, Ev Hanımı

Gülbahar AYDINLI, Küre Kaymakamlığı PKB

Sami ÖZTÜRK, İmam Hatip

Sezai KUŞGÖZOĞLU, İmam Hatip

Mehmet CİNCİ, İmam Hatip

İdris ÖZDEMİR, İmam Hatip

Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, Küre Kaymakamlığı, Kuzey Anadolu Kalkınma Ajansı, Kastamonu Üniversitesi

İstiklal Yolu ve Küre Çalışma Grubu,

21 Ekim 2014

Soner MAKAL, İmam Hatip

Yaşar BAŞKAL, İmam Hatip

Beşir ÇANKAYA, İmam Hatip

Salim ÇALIKOĞLU, İmam Hatip

Murat DALGIÇ, İmam Hatip

Erol ÖZDEMİR, İmam Hatip

Musa MATUR, Hizmetli

Murat KARASALİHOĞLU, Arkeolog

Serkan GÜRBÜZ, İlçe Jandarma Komutanlığı-KÜRE

Fahrettin ŞENOĞLU, Kastamonu İl Kültür ve Turizm Müd. V.

MODERATÖR ÖZETİ

Çalıştayın açılış programının hemen ardından 23 (Yirmi üç) katılımcının iştirakiyle, ortak akıl çalışmasına başlandı.

Tanışma ve ne yapılmak istendiğine ilişkin açıklamalardan sonra, öncelikle; misyon, vizyon ve faaliyet ana başlıkları belirlendi.

Bu kapsamda; çalışma grubunun misyonunun “İstiklal Yolu Projesinin Geliştirilmesi”; vizyonunun da “ İstiklal yolu, İstikbal yolu” olduğu görüşü üzerinde anlaşıldı.

İstiklal Yolunun ulusal ve uluslararası tanıtımı ve farkındalığı; güzergâhın bilimsel, sosyal ve kültürel etkinliklerle geliştirilmesi için neler yapılmalıdır konusunda tartışmalar yapıldı. Faaliyet başlıkları olarak;

- Farkındalık,
- Tanıtım,
- Güzergâh,
- Kamp alanı,
- Bilimsel Çalışmalar,
- Sosyal ve Kültürel Etkinlikler ve Anıt park, konuları belirlenmiş olup 360 derece formu üzerinde tüm katılımcıların fikir üretmesi istendi.

360 derece formları tüm katılımcıların katkılarıyla dolduruldu.

Sonuçlar tartışılıp netleştirildi ve sonuç bildirgesi hazırlanarak, çalıştay kapanış programında Küre halkına ve misafirlere görsel olarak sunuldu.

Sonuç olarak;

20-21 Ekim 2014 Tarihleri arasında gerçekleşen bu anlamlı etkinliğe fikriyattan, fiiliyata emeği geçen herkese şahsım ve çalışma grubumuz adına içtenlikle teşekkür ediyorum. Bir ilçenin kalkınmasında bilimin ışığını rehber edinerek iki üniversitenin (İstanbul Mimar Sinan Üniversitesi ve Kastamonu Üniversitesi) katkılarını ilçesine yönlendirme başarısını gösteren, başta sayın Küre Kaymakamı Şahin Kazancı olmak üzere ilçenin tüm önderlerini candan kutluyoruz.

Erdal KARAHALİLOĞLU, KÜRE İSTİKLAL YÜRÜYÜŞÜ , 2015

Faaliyetler		Faaliyetten Sorumlu Kurum(lar)	Faaliyetin Tamamlanma Tarihi
1	İstiklal Yolu'nun tarihçesinin anlatılması	Valilikler (İl Kültür Turizm Müd. İl Özel İdaresi)	Orta Vade
2	İstiklal Yolu güzergahındaki köylerde yaşayan halkın bilinçlendirilmesi, yapılacak yürüyüşlerde halkın katılımının artırılması	İlçe belediyesi, Kaymakamlık ve Muhtarlıklar.	Kısa vade
3	İstiklal Yolu'nun T.B.M.M taşınması	Siyasi Partiler	Kısa vade
4	İstiklal Yolu ile ilgili kamu spotu ya da dizi film (yöresel film) hazırlanarak farkındalık oluşturulması	İl Kültür ve Turizm Müd. Üniversiteler	Uzun vade
5	Milli Eğitim Bakanlığı ve üniversiteler bünyesinde gerçekleşen Çanakkale, Afyon güzergahları gibi İstiklal Yolu'nun da değerlendirilmesi	TURSAB, Milli Eğitim Bakanlığı	Orta Vade
6	İstiklal Yolu ile ilgili etkinliklere ulusal basın da davet edilmesi	Valilik ve Belediyeler	En Kısa vade
7	İstiklal Yolu'nun TURSAB'a tanıtılması	İl Kültür ve Turizm Müd.	Orta vade
8	Uluslararası standartlarda işaretlemeler yapılması, ilçe girişlerinde tanıtım amaçlı ışıklı tabela yapılması	İlçe Belediyeler ve Kaymakamlık	Kısa vade
9	İstiklal Yolu Anıt Park Projesi ile ülke çapında farkındalık oluşturulması	Kültür Bakanlığı, MSGSÜ	Kısa vade
10	Kastamonu günlerinde İstiklal Yolu'nun etkin tanıtımı	İl Kültür ve Turizm Müd. Belediyeler	Kısa vade
11	İstiklal Yolu tanıtımında sosyal medyaya ağırlık verilmesi (facebook gruplarının oluşturulması vs.)	Kastamonu Üniversitesi Küreversiteli gençlik	Orta vade
12	İstiklal Yolunun 3 boyutlu tanıtılması	Üniversiteler (KÜ/MSGSÜ)	Orta vade

Faaliyetler	Faaliyetten Sorumlu Kurum (lar)	Faaliyetin Tamamlanma Tarihi
13 İstiklal Yolu derneğinin kurulması	STK (Küre)	Kısa vade
14 İstiklal Yolu ile ilgili hikayelerin derlenmesi	Belediyeler, Üniversiteler	Kısa vade
15 İstiklal Yolu güzergahındaki su kaynaklarının yerlerinin belirlenmesi ve haritasının çıkarılması	İl Özel idaresi	Orta vade
16 Güzergah üzerinde temel ihtiyaçların karşılanması için alt yapı çalışmalarının yapılması	Kaymakamlık, Özel İdare	
17 İstiklal yolu üzerindeki işaretlemelerinin gözden geçirilmesi	Kaymakamlık ve Valilik	Kısa vade
18 Güzergahtaki endemik bitkilerin harita üzerinde gösterimi	Üniversite	Orta vade
19 Görsellik kazandırmak için ağaçlandırma, bakım-onarım ve peyzaj çalışmalarının daha etkin hale getirilmesi	Orman İşletme Müd.	Orta vade
20 Yürüyüş zamanlarının dört mevsime yönelik olarak planlanması ve gönüllük esasına dayalı mihmandarlık sisteminin geliştirilmesi	STK ve Yerel Yönetim	Uzun vade
21 İstiklal Yolu'nun GPS ile haritalandırılması	İl Kültür ve Turizm Müd.	Kısa vade
22 Şehit Şerife Bacı, Halime Çavuş gibi o döneme adını yazdırmış kişilerin anıtlarının yapılması	MSGSÜ, İl Kültür ve Turizm Müd.	Orta vade
23 İstiklal Yolu üzerindeki il ve ilçelerin bilimsel ortak koordinasyon çalışmalarının yapılması	Kastamonu Üniversitesi	Orta vade
24 Kamp alanlarının haritalandırılması	Kaymakamlık , İl Kültür ve Turizm Müd.	Kısa vade

III. KÜRE'DE MADEN VE JEOLOJİ MİRASI

Küre'de Maden ve Jeoloji Mirası Çalışma Grubu
21 Ekim 2014

Moderatör: **Saim ATEŞ** (Kastamonu Üniversitesi)

Raportörler: **Sevcan TİN** ,Yüksek Lisans Öğrencisi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi

Nurdan ÇELİK ;Küre Kaymakamlığı Proje Koordinasyon Birimi

Furkan GENÇ (Öğrenci); *Küre Meslek Yüksek Okulu*

KATILIMCILAR:

Şahin KAZANCI, *Kaymakam, Küre (Eski) Kaymakamı*

Saim ATEŞ, *Kastamonu Üniversitesi*

Sevcan TİN, *Öğrenci, Abant İzzet Baysal Üniversitesi*

Nurdan ÇELİK, *Küre Kaymakamlığı*

Yaşar SULUDERE, *JEMİRKO*

Kurtuluş GÜNAY, *MTA*

Hilmi ERGÜL, *KUZKA*

Fulya ALDI, *Müze Müdürlüğü*

Canan TANRISEVER BAŞTEMUR, *Kastamonu Üniversitesi*

Gökhan ESER, *Vakıflar Bölge Müd.*

Ahmet ÖZÇELİK, *Esnaf*

Murat BAKAR, *Esnaf*

Furkan GENÇ, *Öğrenci, Küre MYO*

MODERATÖR ÖZETİ

Çalışma grubunda öncelikle jeolojik mirasın ne olduğundan bu mirasın temelde hangi projelerde değerlendirilebileceğinden bahsedildi. Herkesin ortak kanaati Küre’de bir jeopark kurulması ile ilgiliydi. Bu kapsamda öncelikle “Jeopark denilince toprağın altını mı üstünü mü anlayacağız?” sorusuna cevap arandı. Küreyi diğer yerlerden ayıracak farklılıkların belirlenmesi gerektiği; Küre’de jeopark ve jeosit alanlarının oluşturulabilmesi için Küre’nin uygunluğu tartışıldı. Bu kapsamda oluşturulacak olan jeoparkın teması ile ilgili fikir bildirildi. Ayrıca bölgedeki değerli ve yarı değerli taşların varlığı sorgulandı. Bu taşların ve cürufların ne amaçla kullanılması gerektiği tartışıldı.

Öne çıkan bazı görüşler ise aşağıdaki gibidir;

- Madencilik tanıtım merkezi ve madencilik-iş güvenliği müzesinin kurulması,
- Her yıl madencilik festivali-maden işçileri anma günü düzenlenmesi,
- Maden sokağında cürufun yer döşemesi olarak, maden türlerinin ise sokak isimleri olarak kullanılması (altın-bakır-bakır pirit-cüruf gibi),
- Küre’de bulunan süs taşları ve cürufun takı tasarımı, süs eşyası ve el sanatlarında kullanılması,
- Jeopark koordinasyon merkezi kurulması,
- Çocuklara maden mühendisliği tanıtılarak bir günlük oyunla mesleğin tanıtılması,
- Küre maden rezervi analizi yapılması.

Faaliyetler	Faaliyetten Sorumlu Kurum(lar)	Faaliyetin Tamamlanma Tarihi
JEOPARK		
Jeopark ile ilgili hazırlıkların yapılması	JEMİRKO, Küre Kalkınma Platformu	8 ay
5 bölümlü Küre tabiatı parkı madenler, botanik, jeolojik zaman, hayvan, oyun alanı ile jeoparkla birlikte proje haline getirecek proje ekibini oluşturulması ve projelendirilmesi	Kaymakamlık	8 ay

Faaliyetler		Faaliyetten Sorumlu Kurum(lar)	Faaliyetin Tamamlanma Tarihi
MADEN			
1	Belediyeye ait olan eski maden sahasının müze olarak düzenlenmesi Bakırın işlenmesinin safha safha anlatılması görsellerle sağlanması Eski maden eşyaları toplanması Maden Web sitesi oluşturulması Madencilik tanıtım merkezi Jeoloji madencilik ve iş güvenliği müzesi	Belediye, Kaymakamlık	1 yıl
2	Maden sokağı-arastası cürufun yerlerde kullanılması vb.	Belediye, Sağlık Bakanlığı	1 yıl
3	Maden türleri sokak isimlerinde kullanılabilir (altın-bakır-bakır pirit-cüruf)	Belediye, MTA	3 ay
4	Hediyelik eşyada cürufun, bakırın ve ahşabın farklı kombinasyonlarda kullanılması süs ve hediyelik eşya yapılması (alınamayan metaller pirit, serpantin vb. kullanılabilir).	HEM, esnaf, Küresel El Sanatları, Kaymakamlık	3 ay
5	Cüruf şehrin simgesi olarak kullanılması ve anıt yapılması (bakır-altın-pirit vb. kullanılarak)	Kaymakamlık	6 ay
6	Madencilik festivali-maden işçileri anma günü, şehitlik	Belediye	1 yıl
7	Çocuklara maden mühendisliği tanıtılarak, bir günlük oyunla mesleğe ısındırılması, maden müzesi faaliyeti kapsamında gerçekleştirilmesi	İlçe Milli Eğitim Müd.	8 ay
8	Şehir silüetinin rölyeflerle anlatılması	Belediye	8 ay
9	Bakır tanıtımı Küre ve Kastamonu'da tanıtılması Küre ve bakır temalı belgesel ve programlar yapılması	Tv ve Program Yapımcıları, Belediye, Kaymakamlık, TRT	1 yıl
10	Kürenin tanıtılması için yerel rehberlerin yetiştirilmesi	İl Kültür Turizm Müd.	1 yıl
11	Seyir teraslarının tasarımı	Belediye	1 yıl

Yaşar SULUDERE, KÜRE BAKIR MADENİ CÜRUF SAHASI ,2015

IV. KÜRE TARİHİ MERKEZİ PLANLAMA ÇALIŞMA GRUBU

*Küre Tarihi Merkezi Planlama Çalışma Grubu,
21 Ekim 2014*

Moderatör: **Öğr.Gör. Dr. İnci OLGUN**, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi

Raportörler: **Tuğçe ÖZCAN** (Öğrenci); Küre Meslek Yüksek Okulu

Özlem PALABIYIK (Öğrenci); Küre Meslek Yüksek Okulu

KATILIMCILAR:

İnci OLGUN, MSGSU/Öğretim Görevlisi

Gül KESKİN, HMC Keskin Mimarlık Şehir Plancısı

Murat AKYEL, Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü

Bilge GÖGEBAKAN, Vakıflar Bölge Müdürlüğü

Aydoğan AYDOĞDU, Turizm İşletme MYO

Deniz DEMİRTAŞ, Tapu Müdürlüğü

Coşkun TAŞPINAR, Küre Belediyesi

Hüseyin ERSÖZ, Küre Müftülüğü

Satı Mehmet YÜCEL, Küre Bölge Başkanlığı

Esra TURGUT, MSGSÜ

Kamil AYDINLI, Küre Belediye Başkanı

MODERATÖR ÖZETİ

Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi tarafından hazırlanan Küre merkez ve yakın çevresine ilişkin yaklaşım

Öncelik; Küre'de Kentsel Donatı İhtiyaçları;

Grup çalışmasının açılışı Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi tarafından hazırlanan Küre merkez ve yakın çevresine ilişkin konsept yaklaşımın paylaşımı ile başladı. Grupla gerçekleştirilen kısa değerlendirmede tartışma konusunun ekseninin Küre merkeze ilişkin oluşturulacak herhangi bir proje için öncelikle yerleşimin hem temel fiziksel sorunlarının, hem de sosyal sorunlarının ele alınması gerekliliği üzerine yoğunlaştı. Katılımcılar arasında yer alan yerel yönetim temsilcileri Küre'de inşaat için mülkiyet ve topoğrafya açısından uygun yerin olmamasının yarattığı sıkıntılar üzerinde dururken, toplam 76 hektar imara açık alandan sadece 12 hektarının kentsel sit alanı olduğunu belirttiler. Kentsel sitin etrafında cürufun olması herhangi bir yapılaşma için tonlarca cürufun taşınmasını gerektirmekte, bu ise maliyeti yükseltmektedir. Özellikle sağlık ve eğitim tesislerine duyulan ihtiyaç, bahsi geçen nedenlerden dolayı karşılanamamakta, Küre yaşayanları bazı ihtiyaçlarını karşılamak için Kastamonu merkeze gitmektedir. Çalışma grubunun Küreli katılımcıları en temel ihtiyaç olarak tanımlanan sağlık hizmetlerinin yeterli olmamasını, sadece donatı eksikliğinden kaynaklanan sebepler dışında yeterli uzman kadronun ve ekipmanın bulunmaması ile de ilişkilendirerek, özellikle Maden Ocağı'ndan dolayı tam teşekküllü bir hastaneye duyulan ihtiyacın önemini vurguladılar.

Ekonomik Durum;

Diğer önemli bir vurgu ise bölge yaşayanlarının geçimlerini sağlamak konusunda ekonomik açıdan ciddi sorunlar yaşadığına ve hanelerde gelir seviyesindeki düşüklüğün, ihtiyaçların karşılanmasında önemli sorunlar yaratırken, sosyal yaşama katılımı da engellediğine yönelikti. Kadınlar başta olmak üzere halkın istihdam oranının yeterli seviyede olmaması, Küre merkezdeki ticari canlılığın akşam saatlerinde tamamen durmasının en büyük nedeni olarak işaret edilen gelir sorunu, ilçe için yapılacak iyileştirme çalışmalarına katılımı da olumsuz yönde etkilemektedir. Çalışma grubunun ortak görüşü, halkın ihtiyaçların öncelik sıralamasında yer alan başlıklar nedeniyle cephelerde ve kamusal açık alanlarda yapılacak çalışmalara inanmadığına yönelikti.

Göç Sorunu;

Grup değerlendirmesinde göç sorununa da değinildi. Nüfusta çok fazla değişimlerin olmamasının sebebi, maden işletmesi olarak gösterildi. Köydeki kişiler madende çalışmak için Küre merkeze geliyor, işletmeden emekli olunca Kastamonu'ya taşınarak yerini bir başkasına bırakıyor. Bu şekilde nüfus sirkülasyonu ile sayısal azalma oluşmuyor. Bununla birlikte İlçede tam anlamıyla yerleşik düzene geçmek isteyenler kentsel donatı servislerinde yaşanan sorunlar dışında başka bir takım sorunlara bağlı göç etmeyi tercih ediyor. Özellikle konut kullanımı amacıyla sahip oldukları eski yapıların, sit alanında yer alması ya da sivil tarihi eser niteliğine sahip olmasından

dolayı her hangi bir müdahalede bulunamamaları ve Anıtlar Kurulu'nda takip edilmesi gereken sürecin zorluğunun insanları Küre'den soğutması çalışma gurubu tarafından söz konusu sorunların başında gösterildi. Diğer taraftan Küre'nin sahip olduğu geleneksel mimari yapının korunabilmesi için Anıtlar Kurulu'nun tanımladığı kurallar, sadece yaşayanlarının ekonomik durumu dışında yetişmiş ve yöreye özel yapım sistemini bilen yeterli sayıda ustanın olmaması nedeniyle de zorlayıcı bir süreci dayatıyor. Grup tartışmalarında usta yetiştiren eğitim programlarının oluşturulması ve bunun için bir takım destek programlarından yararlanılması önerildi. Genel sorunların değerlendirildiği ilk üç başlıkta çalışma grubunun genel kanaati, Küre'de yaşayan halka ekonomik ve sosyal anlamda rahat bir ortam sunulmadan Küre-Merkez'e ilişkin çalışmanın yeterli ilgiyi toplayamayacağına ve başarılı bir sonuca ulaşamayacağına yönelik oldu. Bununla birlikte grup çalışmasının ikinci bölümünde çalıştayın konu başlığı grup tarafından detaylı bir şekilde değerlendirildi.

Küre Nasıl Çekim Noktası Haline Getirilir?

Küre'de gerçekleştirilecek çalışmalarda halkın farkındalığının artırılması konusunda hemfikir olan grup katılımcıları, Kürelilerin sahip olduğu değerler ve bunların olası turizm sonuçlarının anlaşılması konusunda bilinçlendirilmesine yönelik ortak görüşler dile getirdiler. Özellikle Safranbolu örneği ile karşılaştırmadan, Küre'nin kendine ait yerel değerleri ile konsept çalışmalarına gidilerek çekim merkezi haline getirilmesi üzerinde

duruldu. Küre'ye gelen ziyaretçileri Küre'de tutacak projelerin oluşturulmasında ziyaretçilerin konaklanmasına yönelik projeler öncelikli olarak değerlendirildi. Halkın konuttan ekonomik fayda elde edebilmesine de yardımcı olacak pansiyon uygulamasının (kahvaltı, konaklama vs.) kazanımları tartışıldı. Belirgin kimlik değerine sahip olan bakır işletmesi ve lojistiği, gümrük yapıları ile kentsel özelliğini bu anlamda koruyan Küre'nin merkezinde bakırın etkisinin tam olarak algılanamadığı, bunun için döşeme, kent mobilyası ve diğer kentsel elemanlarda bakır ve cüruf kullanımının dikkate alınması gerektiği konusunda ortak görüşe varıldı. Özellikle Küre Meydanı bu anlamda uygun bir potansiyele sahip. Bakırın kimlik ögesi olarak kullanımı ile birlikte Küre'nin merkez noktası olarak farklı kotlarda olan meydanın bütüncüllük hissi, dolayısıyla meydan kurgusunu kaybetmiş olması grup katılımcıları arasında temel sorun olarak öne çıkarıldı. Meydanı çevreleyen yapıların kendine has, taş yapılar olması ve taş aralarında cüruf kullanımına rastlanmasının bu bölgedeki yapı stoğunu belli ölçüde farklılaştırdığı konusunda gelen görüşlerde, söz konusu alanın bir bütün olarak ele alınması geniş bir çerçevede değerlendirildi. Küre'nin belli bir çekim oluşturması için transit yollar üzerinde ilçeye yönlendirici bir takım işaretler ve görsel hafızayı harekete geçirecek objeler dışında, üst ölçekte farkedilebilirliği sağlayacak çok başka senaryoların oluşturulması konusu gündeme taşındı. Özellikle Küre'ye ziyaret oranını azaltan İnebolu'ya transit yol bağlantısı ve yakın zamanda tamamlanacak yeni yol, üst ölçekte bir

senaryoyu gerekli kılmaktadır. Söz konusu senaryo da Kastamonu, İnebolu, Küre birlikte ele alınmalıdır. Proje olarak ulaşımı kuvvetlendirmek çalışmalar öncelikli olmalıdır. Turizmin varlığı için tanımlanan 5 faktör içinde yer alan çekicilik (doğal yapı, somut ve soyut miras), altyapı, imaj dışında ulaşılabilirlik Küre için fiziksel erişilebilirlik açısından birinci faktör olarak değerlendirildi.

Proje Desteklerinden Yararlanılması;

Küre de yaşanan sorunların aşılabilmesi için özel sektör, kamu, eğitim kurumu birlikteliğinin gerekliliği konusunda ortak görüşe varılan çalışma grubunda, Küre'nin kırsal kimliği ile de bağlantı olarak ilgili kalkınma desteklerinin takip edilmesi gerektiği konusunda uzlaşıldı. KUZKA, TKDK gibi proje desteği sağlayan kurumlarla gerçekleştirilecek ortaklıkların nasıl geliştirilebileceğinin ve desteklerinin nasıl kullanılacağına bilgisinin ise halka aktarılmasının önemi konusundaki genel görüşlerle grup çalışmasının ilk etabı tamamlanarak ikinci etaba geçildi.

	Faaliyetler	Faaliyetten Sorumlu Kurum(lar)	Faaliyetin Tamamlanma Tarihi
1	Küre kent merkezi ve merkez köylerde yaşayan bireylerin ekonomik standartların gelir düzeylerinin yükseltilmesi için çalışmaların yapılması.	Tüm Kamu Kurum ve Kuruluşları STK'lar	Uzun Vade
2	Kastomu-İnebolu-Küre üst ölçek planlama çalışmalarının yapılması	Valilik Çevre ve Şehircilik Bakanlığı	Orta Vade
3	Halkın bilinçlendirilerek katılım sağlanması (Ekonomik, Kültürel, Sosyal, Çevresel)	Küre Kaymakamlığı Küre Belediyesi Üniversiteler, STK'lar	Kısa Vade
4	Sağlık ve eğitime ilişkin sorunların giderilmesi	Sağlık Bakanlığı Milli Eğitim Bakanlığı	Orta Vade
5	Küre'nin ulaşılabilirliğinin sağlanması	Ulaştırma Bakanlığı İl Özel İdaresi, Karayolları Bölge Müdürlüğü	Orta Vade
6	Küre'nin bir varış noktası olarak daha farkedilebilir hale getirecek tanıtım ve reklamın yapılması	STK'lar Küre Kaymakamlığı Küre Belediyesi	Kısa Vade
7	Tarihi ve kültürel değere sahip anıt ve sivil yapıların Küre'nin sosyal, kültürel ve ekonomik hayatına dahil edilebilmesi için onarılması ve işlev kazandırılması	Kültür ve Turizm Bakanlığı Kaymakamlık, Küre Belediyesi, STK'lar, Vakıflar Akademik Yapı ve İlgili Kurumlar	Orta ve Uzun Vade
8	Parsel analizinin yapılması ve olası çözüm önerilerinin değerlendirilmesi	Küre Belediyesi Kastamonu Üniversitesi Tapu Kadastro Bölge Müdürlüğü	Orta Vade
9	Küre merkezin köy çalışmaları ile birlikte ele alınması	Çevre ve Şehircilik Bakanlığı	Uzun Vade

	Faaliyetler	Faaliyetten Sorumlu Kurum(lar)	Faaliyetin Tamamlanma Tarihi
10	Küre'nin sokak ve meydanlarındaki yol dokusunun ve kent mobilyalarının yerele özgü malzeme ile içselleştirilmesi (bakır, ahşap yada doğal taş)	Üniversiteler Küre Kaymakamlığı Küre Belediyesi	Kısa Vade
11	Meydanın bütünselliğinin oluşturulması ve farkedilebilirliğinin artırılması	STK'lar Küre Kaymakamlığı Küre Belediyesi Halk Temsilcileri	Kısa Vade
12	Yeni yapılacak ve onarılacak yapıların Belediye tarafından belirlenecek kentin özgün kimliğine uygun, estetik ilkeler çerçevesinde denetlenmesi	Üniversitelerin İlgili Fakülteleri Küre Kaymakamlığı Küre Belediyesi	Orta Vade
13	İlgili yüksek eğitim programlarının çeşitlendirilmesi ve Küre ile ilişkilendirilmesi	Küre Belediyesi İlgili Fakülteler ve Diğer Eğitim Birimleri (Maden, Orman, Geleneksel Yapım Teknikleri vs.)	Uzun Vade
14	Küre'nin arz verilerine uygun yatırım ortamının güncellenmesi, potansiyel yatırım alanlarıyla ilgili hibe ve teşviklerin halka tanıtılması	TKDK, KUZKA, KOSGEB Kalkınma Bakanlığı Vakıflar, vb.	Kısa Vade
15	Turistik ürün bileşenlerinin ve gerekliliklerinin yerine getirilmesi	STK'lar İlgili Kamu Kurumları	Uzun Vade
17	Küre merkezinde otelin kullanıma açılması	Küre Belediyesi	Kısa Vade
18	Küre'nin turistik açıdan marka bir varış noktası olabilmesi için bütüncül yaklaşımli çabaların ortaya konması, kırsal turizm bağlamında hızlı bir eyleme geçilmesi	STK'lar İlgili Kamu Kurumları	Uzun Vade

Şahin KAZANCI , KÜRE EVLERİ , 2014

V. KIRSAL KALKINMADA YEREL GİRİŞİMCİLİK

ÇALIŞMA GRUBU

Moderatör: **Mustafa GÜL**, Kuzey Anadolu Kalkınma Ajansı

Raportörler: **ENES UYSAL** (Öğrenci); Küre Çok Programlı Anadolu Lisesi

KATILIMCILAR:

Gülay MADEN AYDIN, Küre Nüfus Müdürü

Sedat TÜMOĞLU, KOSGEB Kobi Hzm.Yrd.

Cemile ŞAHİN DARAKCI, Novitas Seyahat Ajansı

James GİDDELO

Mustafa ÇAĞRI, Ersizlerdere Derneği Başkanı

Yaşar GÖKGÖZ, Gökgözler Kafeterya İşletme

Gürol KAYIKÇIOĞLU, Ticaret İl Müdürlüğü

Nevin CAN TELLİ, Küre S.Y.D.V. Müdürü

Fidan DOĞAN, Aile ve Sosyal Politikalar İl Md, Formatör

Serkan DİLEK, Kastamonu Üniversitesi İİBF

Ayşe BİLDİREN, Küre Mal Müdürü

Suat BAZKAMAÇCI, Gıda Tarım ve Hayvancı

Bakanlığı İlçe Müdürlüğü

Çare Olgun ÇALIŞKAN, MSGSÜ, Şehir ve Bölge Pl. Böl.

Damla AMAN, Kastamonu Üniversitesi

Mehmet Zahit ÇELEBİ, Kastamonu Üniversitesi

Nurcan TAŞPINAR, Ev Hanımı

Meryem AYDINLI, Ev Hanımı

Kırsal Kalkınmada Yerel Girişimcilik Odak Çalışma Grubu,

21 Ekim 2014

MODERATÖR ÖZETİ

Çalışma gurubunda proje faaliyetlerini ayrıntılandırmadan önce, Grup Moderatörü Mustafa GÜL tarafından Yerel Girişimcilik Projesi'ne ilişkin önceki çalıştaydan bugüne yapılanlar aktarıldı. Akabinde, katılımcılar projeye ilişkin genel görüşlerini ifade etti. Öne çıkan bazı görüşler;

- Köylerde üretilen ürünlerin ve materyallerin sergilendiği müzeler kurulmasının turistlerin yöreye çekilmesi sağlayacağı ve dolayısıyla artan talep ile girişimciliğin artacağı,
- Yöresel tatların büyük kentlerde üst gelir grupları için gurme yemekler şeklinde pazarlanmasının teşvik edilmesi girişimcilik ruhunu tetikleyeceği,
- Yatırımcıların önündeki bürokratik süreçlerin sadeleştirilmesi ve kolaylaştırılması gerektiği,
- Küre ve yöresinin, Safranbolu gibi öne çıkmış birçok turizm merkezinden farkının olmadığı,
- Girişimciliğin ne olduğunun bilinmesi girişimci olmak kadar önemli olduğu,
- Safranbolu gibi başarılı turizm merkezlerinin kırsalda yaşayanlara yerinde anlatılması gerektiği şeklindedir.

Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, Küre Kaymakamlığı, Kuzey Anadolu Kalkınma Ajansı, Kastamonu Üniversitesi

	Faaliyetler	Faaliyetten Sorumlu Kurum (lar)	Faaliyetin Tamamlanma Tarihi
	EĞİTİM		
1	Ahşap işçiliği ve el dokuma kurslarının geliştirilmesi ve katılımın sağlanması	Halk Eğitim Merkezi	Ekim 2015
2	Girişimcilik eğitimlerinin verilmesi (ilk ve orta öğretim öğrencilerine, kadınlara özel olarak)	Kastamonu Üniversitesi KUZKA, KOSGEB vb.	2 yıl süreyle
3	Ahşap işçiliği, mobilya tasarımı ve bakır işçiliği tıbbi ve aromatik bitkiler üzerine bölüm açılması	Kastamonu Üniversitesi	2017-2018 Eğitim Öğretim yılı
4	Başta İngilizce olmak üzere Yabancı dil eğitiminin artırılması ve yaygınlaştırılması	Küre Halk Eğitim Merkezi	Sürekli
5	Kooperatifçilik eğitimlerinin verilmesi	İlçe Tarım Müd.	Ekim 2015
6	Devlet destekleri eğitiminin verilmesi	KUZKA ve KOSGEB TKDK	2015 sonu
7	Proje döngüsü yönetimi, eğitimi verilmesi	KUZKA	2015 sonu
	ANALİZ VE SAHA ARAŞTIRMASI		
1	Küre merkez ve köylerinin kategorizasyonun yapılması ve uygun turizm türlerinin belirlenmesi	Kastamonu Üniversitesi MSGSÜ ve KUZKA	2016 sonu
2	Kayak turizminin fizibilitesinin yapılması	KUZKA	2016 sonu
3	Örnek bir girişim ve girişimci üzerinde uzlaşarak finansal kurumların desteği ile üst düzey bir tanıtımla yapılabiliirliği gösterilmesi	KOSGEB ve KUZKA	2015 sonu
4	Girişimcilerin önündeki Bürokratik engellerin araştırılması ve çözüm önerilerinin geliştirilmesi	İnebolu Ticaret ve Sanayi Odası, Küre Kaymakamlığı ve Belediyesi	Ekim 2015
5	Başarısız uygulamaların yerinde incelenmesi	KUZKA	2017 sonu
6	İnebolu Limanı'nın Kruvaziyer gemilerine uygunluğunun araştırılması	KUZKA	2016 sonu

	TANITIM REKLAM VE PAZARLAMA		
1	Doğal, tarihi ve kültürel varlıkların daha iyi tanıtılması amacıyla tabela sisteminin geliştirilip uygulanması (Bakır ve Ahşap eksenli)	İl Kültür ve Turizm Müd. Ve İl Özel İdaresi	2016 sonu
2	Rehberliğe ilişkin farkındalık toplantılarının düzenlenmesi	İl Kültür ve Turizm Müd. ve Küre Belediyesi	Ekim 2015
3	Medya araçlarının (görsel, yazılı, işitsel, sosyal vb.) reklam ve tanıtım amaçlı kullanılması	Küre Belediyesi ve Kaymakamlığı	2016 sonu
4	Küre tanıtım broşürünün Türkçe, İngilizce Arapça, Japonca ve Rusça hazırlanması	Küre Belediyesi ve Kaymakamlığı	2016 sonu
5	Bakırın kullanıldığı ürün ve pazarın belirlenmesi	KUZKA	2016 sonu
6	Tur operatörlerinin davet edilerek Küre'nin tanıtımının yapılması	Küre Belediyesi ve Kaymakamlığı	2015 sonu
7	Ulusal (Beypazarı, Safranbolu vb.) ve Uluslararası (Roros vb.) başarı örneklerinin yerinde incelenmesi	İnebolu Ticaret ve Sanayi Odası, Küre Kaymakamlığı	2015-2016
8	Yurtdışı kardeş belediye uygulamasının hayata geçilmesi	Küre Belediyesi	2016 sonu
9	Bölge tanıtım portalının oluşturulması	KUZKA	2016 sonu
10	Küre yöresel yemek kitabının hazırlanması	Küre Kaymakamlığı	Ekim 2015
11	Eko turizm broşürlerinin hazırlanıp, yerel halka dağıtılması	Küre Kaymakamlığı	Ekim 2015
12	Küre tanıtım materyellerinin hazırlanarak Kastamonu merkezdeki turizm danışma bürolarına ulaştırılması	Küre Belediyesi ve Kaymakamlığı	Ekim 2015
13	Yerel yarışmaların düzenlenmesi (yemek yarışması)	Küre Belediyesi ve Kaymakamlığı	2016 sonu
14	Kastamonu'da Küre'den ürünlerinin satılacağı bir mağaza açılması	Küre Kaymakamlığı	2016 sonu

FİNANSMAN OLANAKLARI VE YATIRIM			
1	Mikro finans sistemi geliřtirmesi ve uygulanması	Küre Kaymakamlığı, KUZKA KOSGEB	2016 sonu
2	Küredeki geleneksel ürünler kullanılarak hazır gurme yemeklerinin yapılması ve yurt çapında satılması	Küre Kaymakamlığı, Tarımsal Kalkınma Kooperatifi	2016 sonu
3	Avlak oluşturulması	Küre Kaymakamlığı, Doğa ve Milli Parklar Bölge Müd.	2017 sonu
4	Köy Evlerinin restorasyonu için sponsor bulunması	Küre Kaymakamlığı, KUZKA	2015 sonu
5	Küre Merkezli bir seyahat acentesinin kurulması	Küre Belediyesi	2016 sonu
6	Bölgede uygulanan mali destek programlarının küçük esnafa ve girişimcilere yönelik olması	KUZKA	2015 sonu
YAŞAM KALİTESİ ve ALTYAPI			
1	Basketbolcular için spor ve kamp tesislerinin kurulması	Küre Kaymakamlığı, Orman Bölge Müd.	2017 sonu
2	Küre Merkezde uygun bir alanda Micro center kurulması	Küre Belediyesi	2016 sonu
3	Kanyon altyapısının geliştirilmesi (yürüme parkuru, oturma alanları, yerel ürünlerin satıldığı küçük mekanlar vb.)	Küre Kaymakamlığı, Orman Bölge Müd.	2017 sonu
4	Poligon ve Atıcılık tesisinin yapılması	Küre Kaymakamlığı, Orman Bölge Müd.	2017 sonu
BÜROKRASI			
1	Yapılan/yapılacak çalışmalar hakkında hem merkezi hem de yerel yöneticilerin düzenli bilgilendirilmesi	Küre Kaymakamlığı, Küre Belediyesi, Kastamonu Üniversitesi, KUZKA	Sürekli

SOSYAL GİRİŞİMCİLİK			
1	Bakır Festivalinin düzenlenmesi (yıllık)	Küre Belediyesi Kaymakamlığı	2016 sonu
2	Bir izci kampının kurulması	Küre Kaymakamlığı Orman Bölge Müd.	2016 sonu
3	Köy merkezli Avrupa gönüllü hizmeti projelerinin hayata geçirilmesi	Küre Kaymakamlığı	2016 sonu
4	Küre ile ilgili politikaların bölgesel ve ulusal politikalarda yer almasının sağlanması	Küre Kaymakamlığı KUZKA	2016 sonu
5	Çevre düzeni planının Küre ilçe önceliklerine göre revize edilmesi	Küre Belediyesi Kaymakamlığı ve KUZKA	2016 sonu

Huriye DEMİREL , KÜRE KÖYLERİ , 2013

VI. KÖY TASARIM REHBERİ ÇALIŞMA GRUBU

Köy Tasarım Rehberi Çalışma Grubu

21 Ekim 2014

Moderatör: **Doç. Dr.Hürriyet ÖĞDÜL** , Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi

Raportörler: **Orhan KÖK** (Öğrenci); Küre Meslek Yüksek Okulu

Özgecan GÖKKAYA (Öğrenci); Küre Meslek Yüksek Okulu

KATILIMCILAR:

Burcu BÜKEN CANTİMUR, MSGSÜ

Esin HASGÜL, MSGSÜ

Esra TURGUT, MSGSÜ

Tuğba ORMAN, MSGSÜ

Mustafa EĞİLMEZ, KÜ – Fen Edebiyat Fakültesi

Beste ÖZPEKMEZCİ, Çevre ve Şehircilik Bakan, Şehir Plancısı

Orçun MERMER, İl Kadastro Müd.- Mühendis

Sevgi ÖZTÜRK, KÜ – Peyzaj Mimarlığı

Ceren NARLI, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı- Şehir Plancısı

İsmail GÜVEN, İlçe Özel İdare Müdürü

Şerafettin ÇETİN , Küre’sel Kalkınma Derneği

Ahmet YILMAZ , Ersizlerdere Köyü Muhtarı

Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, Küre Kaymakamlığı, Kuzey Anadolu Kalkınma Ajansı, Kastamonu Üniversitesi

MODERATÖR ÖZETİ

Grup çalışması, Küre- Ersizlerdere Köy Tasarım Rehberi hakkında moderatörün kısa bir özet yapmasıyla başladı. Çalıştayın ilk oturumunda ayrıntılı şekilde sunulmuş olan proje hakkında katılımcıların katkı, düşünce ve önerileri soruldu.

Evlerin ve Ahırların Gelir Getirecek Şekilde Kullanılması

Tartışma öncelikle köylerde yaşlıların kalması, tarım ve hayvancılık faaliyetlerinin yapılamaması sorunu ile başladı. Gelir kaybının telafisi için ek gelir kaynakları yaratılması konusunda tasarım rehberinin nasıl yardımcı olacağı hakkında konuşuldu. Emekli olan kişilerin artık hayvancılık yapmadıkları, bazı ahırların evlerin altında bazılarının bahçede olduğu ve kullanılmadığı söylendi. Evlerin alt katında artık hayvan istenmediği, bu mekanların farklı şekilde nasıl kullanılabilceği konuşuldu. Evlerin alt katlarında kullanılmayan ahırların farklı üretim faaliyetleri için düzenlenebileceği önerisi getirildi. Üretimin örgütlenmesi durumunda toplu şekilde gıda hazırlama işleri için (turşu, mantar) bu mekanların kullanılabilceği söylendi. Üretimin ne olacağına o senenin fazla olan ürününe göre karar verilebileceği; örneğin bir sene mantar, diğer sene ceviz ağırlıklı üretime dayalı stratejiler geliştirilebileceği önerisi getirildi. Bunun dışında evlerin alt katlarına halı dokuma tezgahı ya da dokuma makinası konularak, bu mekanların zanaat ve el işi faaliyetleri için kullanılabilceği belirtildi.

Ahırların köyün uzak bir yerinde toplu halde olması durumunda bir kişinin ücreti karşılığında köyün hayvanlarına bakabileceği, bu şekilde hem hayvancılığın devam edeceği hem de iş sahası açılacağı önerisi yapıldı.

Gurbette olanların da bu şekilde hayvan besleyebileceği söylendi. Ancak, ahırların yapılacağı yerdeki mülkiyet meselesi nedeniyle sorun çıkabileceği, bazı aileler için ücret ödemenin zor olacağı, bu iş için teşvik verilmesi gerektiği eklendi.

Köyde daha önce yapılan toplantılarda genel olarak ekoturizm faaliyetlerine sıcak bakıldığı, ancak kadınların evlerinde ziyaretçi ağırlamak yerine köy odası ya da misafirhane gibi bir yer olduğu takdirde orada çalışıp ailelerine gelir desteği sağlamaya istekli oldukları görülmüştü. Grup içinde yapılan tartışmada köyde bu amaçla kullanılabilir bir yapı yapılmasının iyi olacağı, bu yapının köy tasarım rehberi kriterlerine göre inşa edilmesi durumunda diğer yapılara da örnek olacağı; bu yapının üst katının konaklama, alt katının ziyaretçilerin ağırlanması, ikram için kullanılabilirliği, köydeki geleneksel eşyaların sergilendiği müze gibi düzenlenebileceği konuşuldu.

Köyün değerinin, başka yerlerden gelen yatırımcılardan önce köy halkı tarafından bilinmesi ve yatırımcıların köy halkından olması gerektiği üzerinde duruldu.

Yeni yapı yapılması

Yeni yapıların köye uyumlu olması için nasıl yapılması gerektiği konusunda görüşler ortaya konuldu. Özellikle gurbette olanların yeni ev yapmak istediği; eski evleri yıkıldıysa yanına 2-3 katlı ev yapıp emekli olduklarında köyde yaşamak isteyenlerin olduğu ama bazen mülkiyet ve ruhsat sorunu yaşadıkları söylendi. Yeni evlerin betonarme yapıldığı; yapının araziye oturduğu zemin üzerinden 6.50 m yükseklikten fazla izin verilmediği; zaten köy sakinlerinin taban alanı çok geniş ya da çok yüksek bina yapılmasını istemedikleri; eğer 4 kattan fazla bina yapmak isteyen olursa bina planını çizdirip muhtar ve İl Özel İdaresi'ne başvurdıkları belirtildi.

Köy tasarım rehberinde yeni yapılarla ilgili olarak, büyük ev yapılmak istendiğinde çok katlı yerine ek yapı şeklinde ya da birkaç yapı şeklinde olmasının köyün genel yapısına daha uygun olacağı yönündeki öneriler üzerinde konuşuldu. Bunun yetkisinin ise, muhtarda olduğu ifade edildi.

Bu öneriye karşılık, parsellerin küçük olması durumunda kat yükseltme ihtiyacının da olabileceği söylendi. Tek parselde tek ev yapma zorunluluğunun da birçok yer için sınırlayıcı olduğu belirtildi.

Çevre ve Şehircilik Bakanlığının köy tasarım rehberi oluşturmak için 10 köy seçmek üzere bazı illere yazı gönderdiği, Köy Formları oluşturduğu ama formların henüz değerlendirme aşamasında olduğu bilgisi verildi. Bu illerin içinde Kastamonu ilinin bulunmadığı öğrenildi.

Yapı yapılmasıyla ilgili denetimlerinin yeteri kadar yapılmadığı, caydırıcı cezalar verilmediği söylendi.

Çandı Ev Yapımı ve Samanlıkların Kullanımı

Geleneksel bir yapı tarzı olan çandı evlerin bakımsızlıktan yıkıldığı ve malzemesinin 1000 TL ya satıldığı söylendi. Yeniden çandı ev yapmak için ahşap temininde sıkıntı olduğu, ayrıca ahşap ustası bulunamadığı vurgulandı. Yeni bir çandı ev yapımında 4 x 4; 16 m2 lik yapının maliyetinin 16.000 TL+KDV olduğu, Küre’de bir örneğinin yapıldığı bilgisi verildi. Ersizlerdere’de köy tüzel kişiliğine ait bir arsa üzerinde ahşap ev yapılacağı söylendi. Bir görüş olarak, mevcut çandı evlerin kullanılabilir hale getirilebileceği; kullanılmayan samanlıkların da çok fazla olduğu; eğer köyde konaklama ihtiyacı olursa samanlıkların

konaklamaya uygun olacak şekilde düzenlenebileceği önerisi getirildi. Mevcut durumda da terkedilmiş çandının, başka eve taşınarak yeniden kullanımının zaten söz konusu olduğu belirtildi.

Ziyaretçilerin bu tür bir yerde kalmak isteyecekleri, başka ülkelerde bu tür uygulamaların olduğu ifade edildi.

Eski Evlerin Kullanılması ve Onarımı

Giderek eskiyen evlerin ormandan yeterince malzeme sağlamadığı için onarılamadığı ve zamanla terkedildiği; köyde ikamet etmeyenlerin evleri için de orman yardımıyla yararlanılamadığı ifade edildi. Isıtması da zor olan eski ahşap evlerin yerine betonarme evlerin yapıldığı; eski evlerin en önemli sorununun ısıtma olmasıyla ilgili farklı bir görüş olarak, iyi bir yalıtımla çok soğuk ülkelerde bile ahşap evlerin sıcak tutulabildiği belirtildi. Yalıtım için köy tasarım rehberinde öneriler getirileceği söylendi.

Eski evlerin günün ihtiyaçlarına göre iyileştirilebileceği, mutfak, banyo, tesisat sorunlarının çözülebileceği, basit onarımlarla ve değişikliklerle gerektiğinde üretim mekanı ve konaklama için de düzenlenebileceği ifade edildi.

Küre’de Kaymakamlığın binaların cephe envanterinin çıkarılmasını istediği ve cephelerle ilgili raporun Kaymakamlığa sunulduğu bilgisi verildi. Cephe boyaması ile ilgili olarak %20’sini vatandaş %80’ini devlet öderse vatandaşın bunu kabul etme eğiliminde olduğu; Köylere Hizmet Götürme Birliği Atölyesi ile gelir sağlandığı;

hastanede cephe iyileştirilmesinin bu atölye sayesinde gerçekleştirildiği bilgisi iletildi. Bir öneri olarak sadece cephe iyileştirilmesi değil, yapının çatısı ve diğer elemanlarının da onarılması gerektiği söylendi.

Küre’de yapıların yaklaşık %60’ının tescilli olduğu, Bakanlığın bu evlerin korunması için desteğinin yeterli, olmadığı, köy evlerinin tescilinin sorunları çözmeyeceği üzerinde duruldu.

Geleneksel evlere dair yerel terimler hakkında bilgi verildi. Ahırların üzerindeki döşemede toprak veya ağaç yosunu kullanılarak oluşturulan yalıtım; ‘*çığlama*’. Payanda; ‘*çarmık*’; Su çıkış boruları; ‘*poyra*’-‘*çarmış*’; Sofa; ‘*çardak*’; Ahırın yanındaki kışık oda; ‘*dam oda*’ (Dam odadan ahırdaki hayvanlara bakılan pencere bulunur.)

Evlerin yapımında kiremit kullanılmadan önce yonga (tahta kaplama) kullanıldığı, 1980’lerden sonra kiremit veya sac kullanılmaya başlanmış olduğu bilgisi verildi. Duvar aralarında kerpiç veya tuğla kullanımı olduğu; genelde dışının değil içinin sıvandığı; balık sırtı örgü kullanıldığı; ahşap kaplamanın sonraki dönemlerdeki onarım ve yenilemelerde karşımıza çıktığı ve düşeyde kullanımının söz konusu olduğu şeklinde bilgiler verildi .

Köy Ortak Alanları

Köyde ortak kullanılan alanların yeterli olmadığı üzerinde duruldu. Mevcut köy konağının daha konforlu hale getirilebileceği; bahçe düzenlemesinin yapılarak kamariye konabileceği ifade edildi. Ayrıca köyde konaklama, restoran tarzı bir yer olduğu takdirde hem gelir

sağlanacağı hem de gerektiğinde köy halkının da burada bir araya gelebileceği belirtildi.

Kanyonun Ziyaretçiler ve Köy Halkı Tarafından Kullanılması;

Ekoturizm faaliyetleri için Kanyonun önemi üzerinde duruldu.

Dışarıdan insanların burayı ziyaret etmesine karşılık köy halkının kanyona fazla ilgi duymadığı ve bir çok kişinin henüz kanyonu görmediği belirtildi. Mevsim uygun olduğunda köy kadınlarının kanyonda bir yürüyüş ve piknik düzenleyebileceği önerisi geldi.

Hem kanyon hem de doğal güzelliklerin daha rahat izlenmesi için seyir terasları, gözlem ve fotoğraf çekim noktaları belirlenmesi ve düzenlenmesi önerildi.

Ulaşım, Erişilebilirlik ve Altyapı

Küre’nin ana aks üzerinde olmasına rağmen kentin girişinin tam algılanmadığı, daha iyi farkedilir şekilde düzenlenmesi gerektiği söylendi. Ersizlerdere Köyü’nün yakınından geçecek olan viyadük ve tünelin yapımından sonra ana yoldan köye çıkış olup olmayacağının henüz belli olmadığı ve köyün geleceğinin buna göre değişebileceği belirtildi.

Mahalleler arasındaki patikaların daha konforlu olması için neler yapılabileceği tartışıldı, malzeme önerileri alındı.

Foseptiklerin bazı yerler için yeterli olduğu, ama bazı yerlerde kanalizasyona ihtiyaç duyulduğu belirtildi.

Yüzeyden akan suların heyelana sebep olduğu ve bu suların kontrol altına alınması gerektiği söylendi.

Köy Tasarım Rehberinin Kullanılması ve Geliştirilmesi Hakkında;

Köy Tasarım Rehberi'nin öncelikle orada yaşayan halkın benimsemesi ve sahip çıkması ile kullanılabilir hale geleceği belirtilerek bir çok konuda bilgi alışverişi gerektiği belirtildi. Geleneksel evlerin bakım ve onarımının nasıl yapılacağı; yeni ev yaparken nelere dikkat edileceği; ahşap malzemenin nasıl en iyi kullanılacağı ve köydeki değerlerin farkedilmesi için bilgi ve önerilerin paylaşılacağı ortamların yaratılması gerektiği üzerinde duruldu.

Kalkınma Platformu Üyelerinin Belirlenmesi;

Çalışmaların bundan sonraki aşamalarının takip edilmesi için Küre'den yürütücüler belirlenmesi gerektiği konuşuldu.

	Faaliyetler	Faaliyetten Sorumlu Kurum(lar)	Faaliyetin Tamamlanma Tarihi
	KÖYDE ORTAK ALANLAR		
1	Köyde hem ortak kullanıma hizmet eden hem de özellikle kadınlar için gelir getirici nitelikte bir tesisin yapılması Bu tesisin köy tasarım rehberi kriterlerine uygun şekilde inşa edilerek bir örnek oluşturulması (Bkz Proje no 17)	İl Özel İdaresi , KUZKA Küre Kaymakamlığı, Muhtarlık Üniversite	Kısa vade
2	Köy tüzel kişiliğine ait köy odasının daha kullanışlı hale getirilmesi; lavabo, mutfak iyileştirilmesi, çatı onarımı, ulaşımın kolaylaşması, çevre iyileştirilmesi, peyzaj düzenlemesi (ağaçlandırma ve kameriye yapılması)	İl Özel İdaresi Küre Kaymakamlığı Muhtarlık	Kısa vade
3	Çocuklar için oyun alanı oluşturulması	İl Özel İdaresi, Küre Kaymakamlığı, Muhtarlık, Köy Halkı	Kısa vade
4	Etkinlikler düzenlenmesi (bayram yemeği, şenlik, kadınlar için kanyon yürüyüşü düzenlenmesi)	Muhtarlık, Köy Halkı, Dernek	Kısa vade
	KÖYDE ULAŞIM VE ALTYAPININ İYİLEŞTİRİLMESİ		
5	Köyde mahalleler arası ulaşımın kolaylaştırılması (köy yollarının stabilize olması, yol altyapısının sağlanması, köy yollarında menfezlere plastik boru koyulması)	İl Özel İdaresi, Küre Kaymakamlığı Köylere Hizmet Götürme Birliği	Kısa vade
6	Köy altyapı sisteminin iyileştirilmesi (trafoların yetersiz olması, internet bağlantısı, kanalizasyon sisteminin olamaması, enerji nakil hatlarının yeraltına alınması)	İl Özel İdaresi, Küre Kaymakamlığı Enerjisa TEDAŞ	Orta vade

	Faaliyetler	Faaliyetten Sorumlu Kurum(lar)	Faaliyetin Tamamlanma Tarihi
7	Patikaların doğal malzemelerle kullanışlı hale getirilmesi (marla taşı, doğal taş, kütük, çim tutucu, otolastik)	Küre Kaymakamlığı, Köylere Hizmet Götürme Birliği, Muhtar, Köy halkı	Orta vade
8	Kastamonu-İnebolu şehirlerarası güzergahında Küre girişinin vurgulanması	Küre Kaymakamlığı, Karayolları Bölge Müdürlüğü	Kısa vade
9	Yenilenebilir enerji için alternatif öneriler oluşturulması (biogaz)	İl Özel İdaresi, Köy Halkı	Orta vade
YAPILARIN SAĞLIKLAŞTIRILMASI VE KULLANIMI			
10	Kullanılmakta olan ahşap evlerin onarılarak konfor şartlarının iyileştirilmesi Öncelikle, ahşap yapılarda çatıların, pencerelerin, ıslak hacimlerin ve yalıtım sistemlerinin iyileştirilmesi	Ev sahipleri, İl Özel İdaresi, Küre Kaymakamlığı, Ahşap Atölyesi, Kastamonu Orman Bölge Müdürlüğü, Küre Esnafı, Muhtarlık, Üniversite.	Uzun vade
11	Evlerin alt katındaki kullanılmayan ahırların gelir getirecek şekilde düzenlenmesi; üretim alanı kafeterya, sergi vb) oluşturulması,	Ev Sahipleri, Köy Halkı, Küre Kaymakamlığı, İl Özel İdaresi, Muhtarlık, Üniversite	Uzun vade
12	Kullanılmayan ahşap evlerin restore edilip yeniden konut olarak ya da farklı işlevlerle değerlendirilmesi	Ev Sahipleri, İl Özel İdaresi, Küre Kaymakamlığı, İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, Muhtarlık, Üniversite.	Uzun vade
13	Orman işletmelerinde ev yapımı ve onarımı için ahşap desteğinin artırılması	Kastamonu Orman Bölge Müdürlüğü , Küre Orman İşletme Müdürlüğü, Küre Kaymakamlığı Ahşap Atölyesi	Orta vade

	Faaliyetler	Faaliyetten Sorumlu Kurum(lar)	Faaliyetin Tamamlanma Tarihi
14	Kullanılmayan samanlıkların ekoturizm için değerlendirilmesi	Mülk Sahipleri, İl Özel İdaresi, Küre Kaymakamlığı, Muhtarlık, Köy Halkı, Dernek	Orta vade
15	Değirmenin onarılması ve turizme yönelik kullanılması	İl Özel İdaresi, Küre Kaymakamlığı, Muhtarlık, Köy Halkı, Dernek	Kısa vade
16	Kanyonda var olan purların yapılarda kullanılması Pur ocaklarının turizm amaçlı kullanılması	Köy Halkı, Dernek	Orta vade
	YENİ YAPILAŞMA		
17	Rehberdeki kriterlere uygun örnek yapı yapılması	İl Özel İdaresi, Küre Kaymakamlığı, KUZKA, Muhtarlık, Üniversite	Kısa vade
18	Ersizlerdere Köyünün tarihi hakkında bilgi verecek bir ziyaretçi merkezinin yapımı ve bir müzenin oluşturulması; Etnografya Müzesinin oluşturulması (Eski zirai aletlerin, kıyafetlerin vb sergilenmesi)	İl Özel İdaresi, Küre Kaymakamlığı, KUZKA, Muhtarlık, Üniversite	Orta vade
19	Yeni yapılarda yerel malzeme kullanımının desteklenmesi	Küre Kaymakamlığı, Ahşap Atölyesi Kastamonu OBM, Küre Orman İşletme Müdürlüğü, Küre Esnafı	Uzun vade
20	Toplu hayvan bakım ve üretim tesislerinin yapımı	İl Özel İdaresi, Küre Kaymakamlığı, Muhtarlık , Köy Halkı	Orta vade

	Faaliyetler	Faaliyetten Sorumlu Kurum(lar)	Faaliyetin Tamamlanma Tarihi
	BİLİNÇLENDİRME VE EĞİTİM		
21	Köy Tasarım Rehberi'nin uygulanmasına yönelik bilgi alışverişi yapılması ve Köy Tasarım Rehberi broşürlerinin köy sakinlerine ve ustalara dağıtılması	İl Özel İdaresi, Muhtarlık Köy Halkı, KUZKA, Üniversite	Kısa vade
	Yeni ev yapacak kişilerin bilgilendirilmesi ve ahşap ustalarının bir araya getirilmesi	Ev sahipleri, Küre Ahşap Atölyesi ,KUZKA, Muhtarlık,	Orta vade
23	Köy tasarım rehberinin uygulanması ve destekleyici projeler ile entegrasyonu için Kalkınma Platformu üyelerinin etkin şekilde çalışması	Kalkınma Platformu Üyeleri, Küre Kaymakamlığı, Üniversite	Uzun vade
24	Köyün geleceğinin tartışılması, yeni bilgilerin öğrenilmesi, paylaşılması ve bilgi birikiminin artırılması amacıyla belirli günlerde bir araya gelinerek her yaştan katılımla eğitim ve öğretim faaliyetlerinin sürdürülmesi	Küre Kaymakamlığı, Halk Eğitim Merkezi, Muhtarlık	Uzun vade
25	Köy halkı ve kurumlararası koordinasyonun sağlanması (Enerjisa, Tedaş, Orman İşletme,Karayolları Müdürlüğü vb.)	Kalkınma Platformu Üyeleri, Küre Kaymakamlığı	Uzun vade
26	Altyapı ve yenilenebilir enerji konularında halkı bilgi sahibi yapacak projelerin üretilmesi	İl Özel İdaresi,Küre Kaymakamlığı, Üniversiteler/Uzmanlar	Orta vade
27	Bölgenin Ankara'ya en yakın sahil şeridi olması nedeniyle zaman içerisinde gelişim gösterecek yol şartları ve buna bağlı doğabilecek çevresel ve insanı etkileri hakkında değerlendirme yapılması	Küre Kaymakamlığı, Muhtarlık Köy Halkı, Dernek	Kısa vade

	Faaliyetler	Faaliyetten Sorumlu Kurum(lar)	Faaliyetin Tamamlanma Tarihi
28	Kadınların köyle ilgili projelere katılımının sağlanması	Proje Sahipleri, Muhtarlık, Köy Halkı	Uzun vade
29	Mescid kullanımına devam edilmesi	Köy Halkı , Muhtarlık	Kısa vade
	KANYON KULLANIMI		
30	Seyir terasları, gözlem ve fotoğraf çekim noktaları belirlenmesi ve düzenlenmesi	İl Kültür Turizm Müdürlüğü, İl Özel İdaresi, Kastamonu OBM, Karayolları	Orta vade
31	Kanyon yolunun iyileştirilmesi	İl Kültür ve Turizm Müd., Küre Kaymakamlığı, Muhtar, Köy Halkı,	Kısa vade
	EKONOMİK FAALİYETLER		
32	Köylünün hayvancılık ve tarım faaliyetlerine özendirilmesi (arıcılık, hayvancılık, orman altı ürünleri, ceviz)	İl ve İlçe Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlükleri, Küre Tarımsal Kalkınma Kooperatifi	Orta vade
33	Kadın istihdamının artırılmasına yönelik konut içinde üretimin sağlanması (turşuculuk, kilim dokuma vb)	Küre Kaymakamlığı Halk Eğitim Merkezi, Küre Tarımsal Kalkınma Kooperatifi, Muhtarlık, Köy Halkı	Orta vade
34	Yöresel ürünlerin markalaşması	Küre Kaymakamlığı, Köylere Hizmet Götürme Birliği, Muhtarlar, Üreticiler	Kısa vade
35	Bahçelerde yöreye has bitkilerin ekilmesi için destek sağlanması	İl ve İlçe Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlükleri, Köy Halkı	Kısa vade

	Faaliyetler	Faaliyetten Sorumlu Kurum(lar)	Faaliyetin Tamamlanma Tarihi
36	Günübirlik TATUTA (Ekolojik Çiftliklerde Tarım Turizmi ve Gönüllü Bilgi, Tecrübe Takası Projesinin kısa adı) faaliyetlerinin düzenlenmesi	Buğday Derneği, Muhtarlık, Köy Halkı, Dernek	Orta vade
37	Alabalık tesisleri oluşturulması	Girişimci, İl ve ilçe Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlükleri	Kısa vade
38	Doğa spor faaliyetlerinin oluşturulması	Dernek, Doğa Sporları ile İlgili Gruplar	Kısa vade
39	Köydeki girişimcilerin projelerinin değerlendirilerek desteklenmesi	Girişimci, KUZKA	Orta vade
40	Kastamonu-İnebolu yolu üzerinde dinlenme tesislerine yapılması	Girişimci, Karayolları Bölge Müdürlüğü	Kısa vade
41	Genç nüfusun göçünün engellenmesi için istihdam alanlarının yaratılması	Kastamonu ve Küre Kamu Kurumları, KUZKA, Yerel Girişimciler	Uzun vade

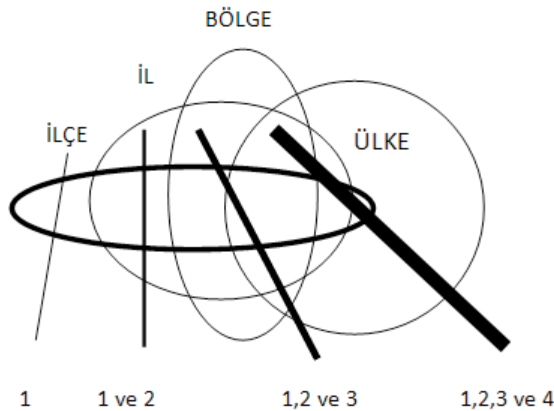

KÜRE KAYMAKAMLIĞI, KÜRE ÇALIŞTAY KAPANIŞ, 2014

D. GELECEĞE KÜRE'SEL BAKIŞ– 2. ÇALIŞTAY DEĞERLENDİRME VE SONUÇ

Küre (Eski) Kaymakamı, Şahin KAZANCI

“Geleceğe Küresel Bakış- Kırsal Kalkınmada Yerel Stratejiler” iki yıl üst üste yapılan geniş katılımlı çalıştayların ve iki kapsamlı kitabın yanı sıra içerdiği tüm proje ve çalışmaların ortak adı olduğu kadar tüm bu çalışmaların vizyon ve misyonunu da çok öz olarak ifade ettiğini “Geleceğe Küre’sel Bakış” üst başlığının Küre için küresel bir perspektif ve yaklaşım kalitesiyle geleceğe odaklanan bir ufuk-vizyon çizerken, “Kırsal Kalkınmada Yerel Stratejiler” alt başlığının yerelle uygun projeler ve stratejiler üreterek kırsalın kalkınmasını misyon edindiğini görmekteyiz. Tüm bu çalıştay ve kırsal kalkınma proje çalışmalarında kendini gösteren çok ortaklı ve katmanlı katılım profili çalışmanın en önemli özelliklerinden birini oluşturmaktadır. Birinci düzeyde yerel ve merkezi

yönetimin baş aktör olması, ildeki ve bölgedeki kurumların yanı sıra yerel halk ve sivil toplum kuruluşlarının katılımı çalışmanın akademik olarak en önemli yönünü oluşturmaktadır.

KÜRE KALKINMA PLATFORMU

Bu çalışma başta Küre ilçesi olmak üzere taşra yerleşmeleri olan benzer bir çok ilçeye hatta illere özgün yapısı, amacı ve faaliyetleri, paydaşlarının bir araya geliş biçimi, çalışma yöntemi ve dahası somut çıktıları ile örnek olma potansiyeli taşımaktadır. Faaliyetler ve yayın hazırlık çalışmaları henüz devam ettiğinden kamuoyu ile yeterince paylaşılmamasına rağmen daha şimdiden “Geleceğe Küresel Bakış- Kırsal Kalkınmada Yerel Stratejiler” çalışmaları amaç, içerik ve yöntem bakımından yerel kalkınma odaklı bir çok çalıştay sempozyum ve benzeri çalışmalara örnek olmaya başlamıştır. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı’nın 2015-Şubat ayında ulusal ölçekte düzenlediği Kırsal Dönüşüm Çalıştayı başta olmak üzere Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi’nin Nisan 2015’te düzenlediği 3. Uluslararası Yeşil Çağ Sempozyumu’nda örnek çalışma olarak anlatılmış, Kastamonu Üniversitesi’nin Taşköprü ilçesinde yapacağı çalıştay ve yerel kalkınma çalışmaları için birebir olarak rol model olarak alınmıştır. Yine Sinop, Samsun gibi yakın bölgenin yanı sıra Bilecik, Kırklareli gibi iller ve ilçelerindeki yerel kalkınma çalışmalarında örnek olarak incelenmektedir.

Gerek Küre’de gerekse Küre ile benzer özellikler taşıyan farklı il ve ilçelerde yapılan çalıştayların ve proje çalışmalarının nihai amacı yerel kalkınmanın sağlanmasıdır. Kalkınma ise kitabın ilk bölümünde de bahsettiğimiz gibi 5 aşamalı bir çalışmanın, 5. aşamasında ulaşılan fakat nihayet bulmayan bir faaliyettir. Bu nedenle yerelin kalkınmasını temin etmede yapılması gereken farkındalık oluşturma, katılım ve işbirliği sağlama ile sürdürülebilir kalkınma oldukça önem arz etmektedir.

Bu nedenle yerele ait kalkınma plan ve stratejilerinin yere ve zamana uygunluğu açısından esneklik ve revize edilebilir olması yanında devamlılık arz etmesi ve uzun verimli kurumsal politika olarak benimsenmesi kalkınmanın sağlanması için yukarıda sıralanan süreçlerinin tamamlanması açısından oldukça önemlidir. Yerel kalkınmanın sağlanmasında yukarıda kısaca farkındalık, katılım ve işbirliği süreçleri ile ifade ettiğimiz aşamaların kat edilmesini ve kalitesini belirleyen en önemli faktör şüphesiz toplumsal beklenti ve destek düzeyidir. Yerel kalkınmaya ilişkin belirgin bir toplumsal beklentinin olmadığı ya da düşük olduğu yerde -özel,kamu, akademik fark etmez- kurum ve kuruluşların motivasyonu düşük olacaktır. Aynı zamanda toplumsal beklentiye rağmen, toplumsal desteğin olmadığı yerde bu kurumlar yalnız ve yardımsız kalacaklardır. Bu durum ise yerel kalkınmayı ya çok geciktirecek ya da imkansız kılacaktır.

Sanıldığıının aksine yerel kalkınmanın başarısında sahip olunması gereken öncelikli şey “kaynaklar” değildir. Daha doğrusu ister kalkınma gibi büyük uğraşlar gerektirecek önemli çalışmaların başarısında, isterse küçük bir projenin başarısında maddi kaynaklar çok önemliyse de daha önemli iki şeye sahip olunmayınca kaynaklar tek başına -büyük çoğunlukla olduğu gibi- bir işe yaramamaktadır. Yerel kalkınma için gereken ilk öncelikli şey yukarıda da öz olarak bahsedildiği gibi kalkınma fikrinin imkan bulacağı bir ufka, vizyona sahip olmaktır. Bizi mevcut durumumuzdan daha ötede başarıya götüreceğini düşündüğümüz, peşine düşeceğimiz bir “fikir” ya da “vizyon” olması kalkınmada başarının ilk koşuludur. İkinci sırada ise bu kalkınma vizyonuna kavuşmaya olan inanç, başarı fikrini gerçekleştirme isteğidir. “İstek” ve “inanç”ın gücü nispetinde kalkınma vizyonu ve fikrinin gerçekleşmesi imkan bulur.

Başarı fikri olmadan, fikrin başarısı olmaz. O nedenle istek ve inanç hedeflenen vizyona ulaşmada ihtiyaç duyulan kaynakların elde edilmesinin en önemli aracıdır. Kaynaklar (insan, zaman, para, toprak, maden, doğa, bilgi, teknoloji, ekipman vs.) büyük çoğunlukta kullanıma hazır halde bulunmaz. Her hangi bir işin, projenin başarısından tutun da, daha kapsamlı olan yerel kalkınmanın sağlanmasında kaynak(ları) bulma, hazır hale getirmek ve kullanmak sürecin en önemli parçasıdır.

Kalkınma önce Fikir-Vizyon ile başlar, istek-inanç ile harekete geçilir, Kaynaklar biraraya getirilir, bu şekilde adım adım başarıya ulaşmak mümkün olur.

1. Çalıştay Sonrası Çalışmaların Bir Özeti

1. Küre Kültür Evi: Kültür Evi yapmak üzere hükümet konağı yanında bulunan tarihi bir konağın yanındaki iki arsa ile birlikte satın alınması ve projelendirilmesi,
2. Çandıraltı Aile Bahçesi: Hükümet Konağı'nın arkasında bulunan atıl alana Küre köy evlerinin tipik özelliğini yansıtan ahşap çandı evi yapılarak çevre düzenlemesi yapılarak gençlerin ve ailelerin hoş vakit geçirdikleri sosyal bir mekan oluşturulması ,
3. Küreversiteli Gençlik Parkı: Tarihi İsmail Bey Hamamı'nın arkasında kalan alanda ve ilçe merkezinde park oluşturulması,
4. Küre-i Nühas Örnek Maden Galerisi
5. Emsal Çarşı
6. Doğal ve Geleneksel Ürünler Satış ve Teşhir Merkezi
7. Küresel Sanatlar Ahşap Atölyesi ve İktisadi İşletmesi
8. Kaymakam Konutu
9. Örnek Eğitim Ve Uygulama Serası
10. Hükümet Konağı Ve Makam Temsil Ve Ağırılama Odası
11. 66 Dönümlük Abut Yaylasında Arazi Alımı KHGB'ne
12. 4x4 Arazili Araç Alımı KHGB
13. Kazıcı Yükleyici İş Makinası Alımı KHGB'ne
14. Panelvan Minübüs Alımı KHGB'ne
15. İstiklal Yolu Anıt Park Alanı
16. Küreversiteli Gençlik Projesi
17. Sıradaki Nesil Projesi
18. Faaliyete Sosyal Destek Değerler Eğitimi Projesi
19. İstihdama Dayalı İşkur Kursları
20. Girişimci(lik Liderlik İnovasyon) Ruhü Keşfet Çağı Yakala Projesi
21. Akşemseddin Arastası Cephe İyileştirme Projesi
22. Küre-i Nühas İstiklal Yolu Mehter Takımı Ve İl İçi Ve İl Dışı Programları
23. İstiklal Yolu Halk Yürüyüşleri Sosyal Ve Sportif Etkinlikleri
24. Gönül Sofrası İlçe Halkı İftarları
25. Geleceğe Küresel Bakış Çalıştayları
26. Uluslararası Küre Endüstriyel Miras Yerel Kalkınma Sempozyumu
27. Panel ve Konferanslar.

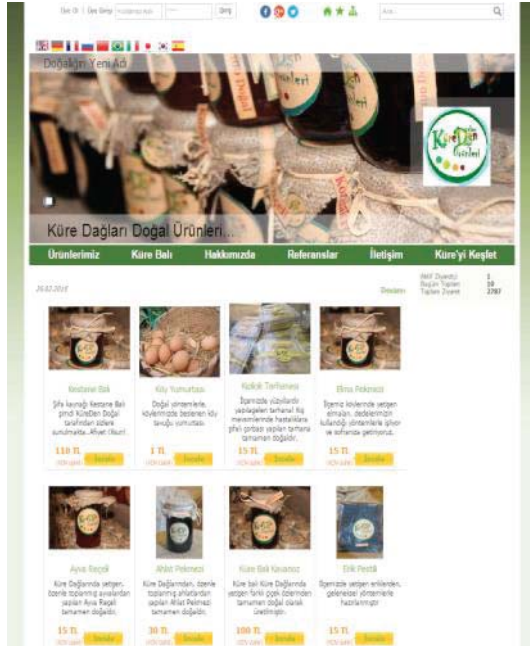
E. ÇALIŞTAY-2 SONRASI FAALİYETLER

I. DOĞAL VE GELENEKSEL ÜRÜNLERİN SATIŞI VE PAZARLAMA AĞI

- KÜREDEN, Küre Dağları Doğal Ürünleri ile Küresel Sanatlar ürünlerin satıldığı teşhir ve satış merkezi şartları iyileştirildi.

- KÜREDEN Doğal Ürünleri satış sitesi kureden.com güncellenerek hizmete sunuldu.

- Küre ve köylerinden toplanacak olan doğal ürünlerin işlenmesi ve paketlenmesi için Küre Belediyesi'nden tahsis edilen arsaya, Küre Köylere Hizmet Götürme Birliği tarafından tesis yapım çalışmaları başlatıldı.

- Ankara, Bursa ve İstanbul illerinde düzenlenen Kastamonu Günleri'nde 2015 yılında da KÜREDEN Doğal Ürünleri satışa sunuldu.

II. İSTİKLAL YOLU VE KÜRE

- Küre'nin sahip olduğu tarihi ve kültürel mirasın gelecek nesillere aktarılması amacıyla ilçemizin tarihinde önemli bir yere sahip olan Fatih Sultan Mehmet'in İstanbul'un fethinde kullandığı topların imalatındaki bakırın sahibi olan, aynı zamanda İstiklal Savaşında silah ve cephanelerin kağnılarla Ankara'ya ulaştırıldığı lojistik yol olan ve İnebolu İlçesinden başlayarak ilçemizden Ankara'ya kadar devam eden "İstiklal Yolu" üzerinde bulunan ilçemizde Kaymakamlığımız Proje ve Koordinasyon Birimi'nce hazırlanan "Küre Kültürel Mirasının Değerlendirilmesi Projesi" kapsamında Küre-i Nühas İstiklal Yolu Mehter Takımı 2014 yılı içerisinde kurulmuş ve çeşitli programlarda performans sergilemiştir .

Yapılan Programlar;

- 29 Ekim 2014 : Cumhuriyet Meydanı, KÜRE
- 21 Kasım 2014 : Ereğli Açılış, ZONGULDAK
- 3 Ocak 2015 : Yaren Meclis Açılış , TOSYA

Kastamonu'dan Başkente Programı

- 23 Ocak 2015: İnebolu
- 2 Şubat 2015: Küre
- 2 Şubat 2015: Seydiler
- 14 Şubat 2015: Çankırı
- 15 Şubat 2015: Ankara
- 18 Mart 2015: Çanakkale Zaferi , KÜRE
- 21 Mart 2015: Nevruz Kutlaması , KASTAMONU
- 29 Mart 2015: Osmanlı Ocakları Açılış , KASTAMONU
- 16 Nisan 2015: Kutlu Doğum , KÜRE
- 23 Nisan 2015: HANÖNÜ
- 19 Mayıs 2015: 19 Mayıs Gençlik Yürüyüşü, KÜRE
- 20 Mayıs 2015: Yüksek Okulu Mezuniyet, TAŞKÖPRÜ
- 4 Haziran 2015: Halime Hüma Hatun Programı;

DEVREKANİ

- 12-13 Haziran 2015 : Küre– İnebolu İstiklal Yürüyüşü Programları

Bu kapsamda ilçemizin de güzergahı üzerinde yer aldığı İstiklal Yolu ruhunun ve değerlerinin mehter vasıtasıyla anlatımı için 23 Ocak 2015 tarihinde İnebolu'dan başlayıp İnebolu-Küre-Seydiler-Kastamonu - Çankırı Ankara güzergahında 6 etapta yapılip 11-15 Şubat 2015 tarihlerinde yapılacak olan Başkentte Kastamonu Günleri'nin de kapanış töreni ile tamamlanan “İstiklal Yolunda İnebolu'dan- Başkent'e Küre-i Nühas Mehter Programları” gerçekleştirildi.

- Yürüyüşçüler ilçe merkezinde 5 kursiyer tarafından 3 ay gibi bir sürede dokunan 20 m² KÜRE-İ NÜHAS İSTİKLAL YOLU BÜYÜK KÜRE KİLİMİ üzerinden yürüyerek, kilim dokuma tezgahımızda dokunmakta olan kilime ilmik attılar.

- KÜRE-İ NÜHAS İSTİKLAL YOLU MEHTER TAKIMI'nın konseri ile ÇANDIALTI Aile Bahçesin de Sıkma, Küre Mantısı ve Ekşi Şerbetinden oluşan yöresel ürünler ikram edildi.

- Kürenin yerel kalkınma stratejileri içinde geçen 6 kilit proje konusundan birisi de Küre ilçemizin İnebolu'ya bağlantı yolu üzerinde, Tarihi İstiklal Yolu yakınında bulunan Ersizlerdere Köyü sınırları içerisindeki eski pasa döküm sahası alanın İstiklal Yolu Küre-Ersizlerdere Şehitler Anıtı'nın da yer alacağı mesire yeri-anıt park şeklinde düzenlenmesi öngörülmüştür. Söz konusu alan Türkiye'de ilk defa ilçemiz için hazırlanarak sonrasında mevzuatımıza giren “Ersizlerdere Köy Tasarım Rehberi” için ilk

uygulama yeri olarak başta Kastamonu Valimiz olmak üzere, rehberi hazırlayan KUZKA ve Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi proje ekibi tarafından uygun bulunmuştur. Söz konusu alanın hem Küre-İnebolu Karayolu hem de Tarihi İstiklal Yolu üzerinde olması, konum olarak seyir tepesi niteliğinde olması, Ersizlerdere Kanyonu'na nazır manzarası olması dolayısıyla halen kısmen zemin düzenlemesi Kaymakamlığımızca yapılmış olan alanının gerekli inceleme ve etüt çalışmaları sonucunda ülkemizde ilk kez uygulanacak olan Köy Tasarım Rehberi ilkelerine göre mesire yeri- Anıt Park olarak düzenlenmesi amacıyla gerekli yasal izin ve çalışmalar için ilgili resmi yazışmalar devam etmekte olup, Anıt Alanı için yapım kararı alınmıştır.

Temmuz, 2015

III. KÜRE MADEN VE JEOLJİK MİRASI

• KÜRE-İ NÜHAS JEOPARKI

Jeopark, Jeosit, Jeomiras gibi kavramlar gelişmiş ülkelerde yüzyıl öncesinden bu yana kullanılmakta ve önemi giderek artmaktadır. Ülkemizde ise bu çalışmalara 15 yıl öncesinde başlanmıştır. Ülkelerin bu konuda yaptığı çalışmalar UNESCO tarafından desteklenen Küresel Jeopark ağı (GGN) ve Avrupa Jeopark Ağı (EGN) gibi kuruluşlar tarafından takip edilmektedir. Jeoparklar bilimsel ağırlıklarının yanında "turizmin çeşitlendirilmesi" kapsamında "Jeoturizm" kavramı ile de öne çıkmaktadır. Bu yönüyle sürdürülebilir kalkınma, jeolojik miras, turizm, çevre ve kültürel koruma ile ilgili kuruluşların çalışmaları bu konu üzerine yoğunlaşmıştır. Küre Kaymakamlığı, Mimar Sinan Üniversitesi, Kuzey Kalkınma Ajansı'nın müştereken yürüttükleri "Geleceğe Küresel Bakış, Kırsal Kalkınmada Yerel Stratejiler" kapsamında 2013 ve 2014 yılında yapılan çalıştaylara Jeolojik Mirası Koruma Derneği (JEMİRKO) davet edilmiştir.

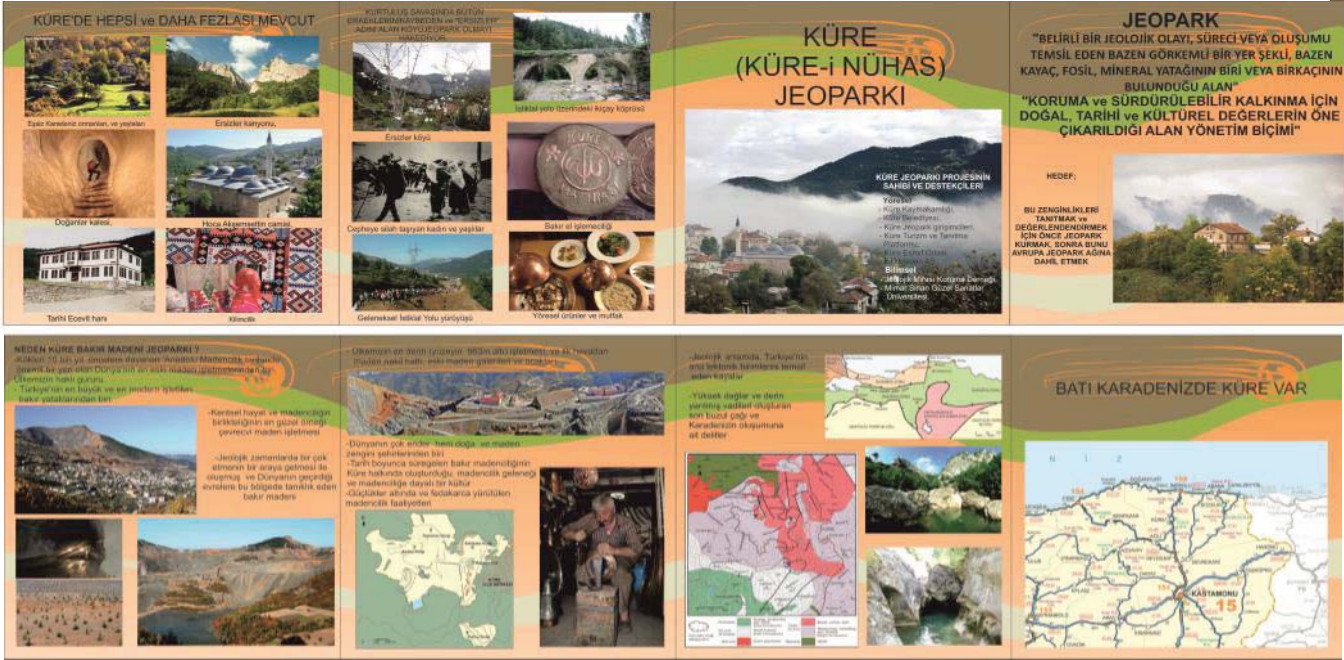
Dernek kurultaylarda komisyon çalışmalarına katılmış görüşlerini belirtmiştir. Kürede bir jeopark oluşturulması ve madencilik müzesi kurulması görüşler arasındadır.

Batı Karadeniz Bölgesindeki birçok ilçede harika yeryüzü şekilleri, orman ve bitki örtüsü mevcuttur. Ama Küre onlardan çok farklı bir zenginliğe, Küre Bakır yatağı ve madencilik geçmişine sahiptir. Bu yatak jeolojik zamanlarda bir çok etmenin bir araya gelmesi ile oluşmuştur. Dünyanın geçirdiği evrelere bu bölgede tanıklık etmektedir. Küre’de tarih boyunca süregelen bakır madenciliği diğer yörelerden farklı olarak, Küre halkında, bir madencilik geleneği ve madencilğe dayalı bir kültür oluşturmuştur. Bu jeoparkı amacı; harika jeolojik oluşumları tanıtmak yanında, Ülkemizin haklı gururu olan ve kökleri 10 bin yıl öncelere dayanan ‘Anadolu Madencilik tarihinde’, Küre’nin yerini ve önemini anlatmak ve Madencilik faaliyetlerinin ne denli güçlükler altında ve fedakarca yürütüldüğünü göstermektir.

Projede, 2015 yılında yapılan arazi çalışmaları sonucunda, mevcut jeositler hakkında bilgiler verilmiştir. Bu bir ön çalışma niteliğindedir. İlerde yapılacak çalışmalarla yeni jeolojik zenginliklerin bulunması halinde projenin kapsamı genişleyebilecektir.

Küre-i Nühas Maden Galerisi ile Küreversiteli Gençlik Parkı çalışmaları hızlanarak açılışı yapıldı.

Sivil toplum kuruluşları, kamu kurumu temsilcileri, esnaflar ile düzenlenen Küre Kalkınma Platformu'nda, Küre'nin UNESCO Dünya Mirasına Aday olması için inisiyatif oluşturularak sosyal medyada farkındalık çalışmaları başladı.

- Küre Genç Girişimciler Derneği kuruldu.

Yaşar SULUDERE , KÜRE MADEN CURUFLARI ,2015

IV. KÜRE TARİHİ MERKEZİ PLANLAMA ÇALIŞMALARI

- 2015 yılı Kuzey Anadolu Kalkınma Ajansı Bölge Altyapısı Geliştirme Programı çağrısı kapsamında, “Akşemseddin Arastası İstiklal Yolu Cephe, Çehre ve Çevre İyileştirme Projesi” düzenlenmeler yapılarak tekrar başvurusu yapılmış olup, değerlendirme aşamasındadır. Proje kapsamında ilçe merkezinde bulunan, 108 binanın cephe iyileştirmesi yapılacaktır. Ayrıca mülkiyeti Köylere Hizmet Götürme Birliğine ait olan, konak restore edilerek Kültür Evi'nin pansiyon olarak hizmete açılması da yer almaktadır.

1. Çalıştay sonrası başlatılan kamu binalarının cephe giydirme çalışmaları devam etmektedir. Daha önce çalışmaları tamamlanan Hükümet Konağı önü, İlçe Devlet Hastanesi, Ersizlerdere İlköğretim Okulu 'na ek olarak, çalıştaylar sonrası çıkan fikirler kapsamından ilçeye özgü renkler ve tasarımlar için kamu kurumlarımızın öncülüğe devam ederek İlçe Jandarma Komutanlığı, İlçe Orman İşletme Müdürlüğü, İlçe Tarım Müdürlüğü diğer yapılacak binalara örnek olması amacıyla dış cephe boyaması yapılmıştır.

Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, Küre Kaymakamlığı, Kuzey Anadolu Kalkınma Ajansı, Kastamonu Üniversitesi

V. YEREL GİRİŞİMCİLİK

- “Halk Eğitim Merkezi, Üretim Merkezine Döndü”

Halk Eğitim Merkezi tarafından İŞKUR destekli ahçılık, ceviz yetiştiriciliği, kilim dokuma kursları açılarak meslek edindirme ve istihdama yönelik çalışmalara ağırlık verilmiştir.

- Çandıraltı Aile Bahçesi , yöresel ürünlerin sunulduğu kadınlara istihdam ve ailelere birlikte vakit geçirme imkanı veren bir sosyal mekan olarak hizmete açıldı. İlçede ihtiyaç duyulan böyle bir mekan eksikliği giderildi.

- Faaliyete Sosyal Destek Projesi: Sosyal ,Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfımızdan yardım alan vatandaşların, toplumsal ihtiyaçları karşılanarak topluma entegre olmaları ve ekonomide aktif, üretken duruma geçerek, sürdürülebilir bir gelire ulaşmaları, kırsal alanlarda yöre şartlarına uygun faaliyetlerde bulunmalarını sağlamak amacıyla “Faaliyete Sosyal Destek Projesi” başlatılmıştır. Bu proje kapsamındaki faaliyetlerle hem vatandaşların kendilerine hem de bulunduğu çevreye olumlu katkılar sağlaması amaçlanmıştır. Bu faaliyetler içerisinde vatandaşlara fidan dağıtımı ve pazartesi günleri köylerden gelen vatandaşlara sağlık, tarım ve hayvancılık, dini ve millî olmak üzere farkındalık eğitimleri verilmektedir.

- Küre Kalkınma Platformu Esnaf toplantısı düzenlenerek ilçe esnafı sorunları ve çözümlerine yönelik fikirler tartışıldı.

- Küreversiteli Gençlik Projesinin Değerler ve Farkındalık Programı kapsamında dördüncüsü düzenlendi. Program, değerler eğitimi, seminer/ söyleşi ile sosyal projelerden oluşmaktadır. Dördüncüsü düzenlenen Küreversiteli Gençlik Programı 23 Mart- 15 Mayıs 2015 tarihleri arasında Kastamonu Üniversitesi Küre Meslek Yüksek Okulu Lojistik Bölümü 1. ve 2. sınıf öğrencilerinden toplam 15 kişinin katılımı ile her hafta salı ve perşembe günleri gerçekleştirildi. Gençlere Küre'yi tanıma ve tanıtma çalışmaları yanında, değerler eğitiminde de farkındalık oluşturma çalışmaları yapıldı.

- 28 – 31 Ağustos 2014 tarihleri arasında düzenlenen “4. Kastamonu Ahşap Fuarı”nda sergilenen Kaymakamlığımız Ahşap Ürünler Atölyesi’nde imal edilen ahşap ürünlerin büyük ilgi görmesinin ardından 29 Ocak - 01 Şubat tarihleri arasında İstanbul Harbiye Kongre Merkezi’ndeki Yapıda Ahşap Fuarı’na, Kastamonu adına ilçemiz davet edildi. Esnafımız ve ahşap atölyemiz kendini tanıtmaya ve gelişmeleri değerlendirme fırsatı buldu. Fuarda en çok ilgiyi ilçemize özgü Çandı Ev gördü. Ayrıca ahşap işleme aksesuar ve dekor ürünler, tabureler, kapılar ve koltuk-beşik tasarımı ürünlerimiz ile katılım sağlanan fuarda standımız ziyaretçiler tarafından çok beğenildi. Ayı ve gevik işlemeli kapılar da merak uyandırdı. Küre’nin Çandı Ev’i fuarda büyük beğeni topladı ve bir ziyaretçi tarafından satın alındı.

VI. KÖY TASARIM REHBERİ

Çalıştayda kilit projelerden biri örnek bir köy tasarım rehberinin hazırlanması olarak belirlenmişti. Rehber çalışması, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi ve Kuzey Anadolu Kalkınma Ajansı tarafından bir yıl içinde hazırlanarak, hızlı ilerleyen projeler arasında yer aldı. 2014 yılında Küre Kaymakamlığı’nın da desteğiyle saha çalışmaları tamamlandı. İkinci çalıştayda ara sonuçları tartışıldı ve 2015 yılında da KUZKA yayını olarak basıldı. Köy tasarım rehberi çalışması Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi’nden şehir plancıları, mimarlar, peyzaj mimarı ve ayrıca kentsel tasarım, restorasyon ve kırsal planlama uzmanlık alanlarından oluşan disiplinlerarası bir ekip tarafından gerçekleştirildi.

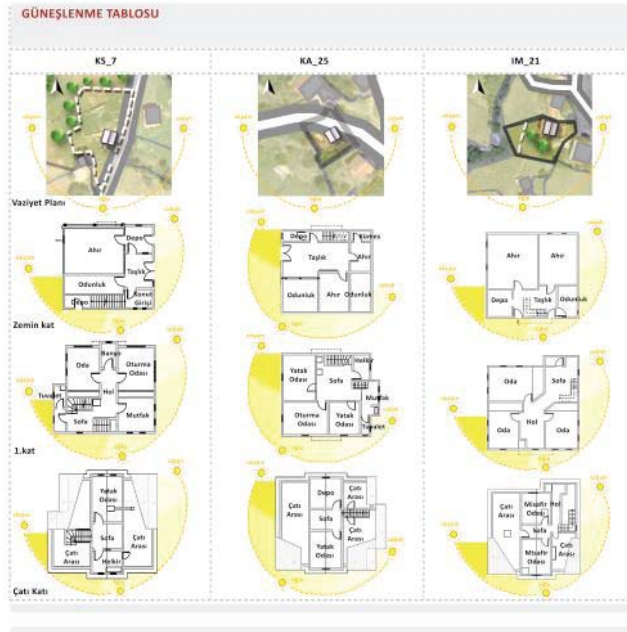
(Yayına ulaşmak için bkz; http://www.kuzka.org.tr/Icerik/Dosya/www.kuzka.gov.tr_10_XM0B77GE_koy-tasarim-rehberi.pdf)

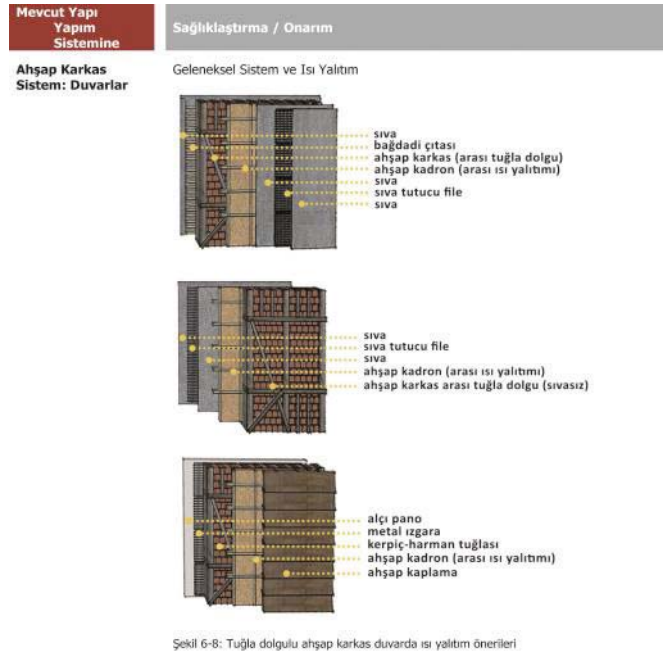
Kastamonu-Küre-Ersizlerdere Köy Tasarım Rehberi

Küre ve çevresi çok zengin bir mimari mirasa sahiptir. Yerleşmeler doğa ile uyumlu şekilde gelişmiş ve kırsal yapılar çok özgün bir karakterdedir. Ekonomik sorunlar nedeniyle bazı köylerde nüfus azalmış olsa da bölgede kırsal yaşam hala devam etmektedir. Köylerde kırsal yaşamın devamı için birçok ekonomik-sosyal desteğin yanısıra mekansal kalitenin sağlanması da çok önemlidir. Ersizlerdere köyü için hazırlanan köy tasarım rehberi mekansal kalite ve ihtiyaçlarla ilgili bir uygulama rehberidir. Rehberde, köydeki uyumlu yapılaşmanın devam ettirilmesi, eski evlerin onarımı, ısıtma ve yalıtımlarının sağlanması, boş yapıların yeniden kullanımı, yeni yapıların nasıl daha uyumlu yapılacağı gibi bir çok konuda öneriler bulunmaktadır.

Konut planları ve güneşlenme ilişkisi (Ersizlerdere Köy Tasarım Rehberi, Kırsal Mimari Karakter Analizi, s. 137)

Şekil 6-8: Tuğla dolgulu ahşap karkas duvarda ısı yalıtım önerileri

Ahşap karkas sistemde duvar yalıtımı önerileri (Ersizlerdere Köy Tasarım Rehberi, Sağlıklaştırma, Onarım, s. 219)

Rehberin ön hazırlık çalışmaları sırasında İmar Kanunu'na eklenen 8/ğ maddesi ile köy tasarım rehberleri mevzuatımıza girdi. Böylece Küre Ersizlerdere Köy Tasarım Rehberi ülkemizdeki ilk köy tasarım rehberi oldu. Birçok kurum ve meslek kuruluşu tarafından ilgiyle karşılandı. Bu hem Küre için hem bölge adına gurur verici bir gelişme oldu. Rehberin yayınlanması bir yandan da bir başlangıç sayılmalıdır. Çünkü rehberin uygulama aşaması da bir o kadar önemlidir. Doğru bir uygulama olursa bir ilk olma özelliği daha da güçlenecek ve tüm ülke için örnek uygulama olacaktır.

Saha çalışmaları sırasında köyde gelir kaynağı olarak konaklama/üretim işletmesine olan ihtiyaç özellikle köy kadınları tarafından belirtilmişti. Köyde hem kanyona gelenlerin dinleneceği, konaklayacağı, aynı zamanda ortak üretimin, ya da sergilemenin yapılacağı bir mekan üzerinde konuşulmuştu. Köy tasarım rehberi, köyde her tür onarım ve yeni yapılaşma için şahısların kullanabileceği bir rehber niteliğindedir.

Ama bir ilk olmasından dolayı yerel yönetimlerin ve üniversitenin destek verdiği örnek bir uygulamanın doğru olacağı düşünülmüştü. Hatta bir mimari proje için üniversitede girişimler olmuştur.

Bu yapı geleneksel ahşap sistemi ile inşa edilecek bir yapı olacak, yapımı sırasında ahşap ustalığı eğitimleri verilebilir, köyde ve çevrede bu konuda kendini geliştirmek isteyen gençler için bir fırsat olabilir. Böylece ahşap yapı ustası olmak cazip hale getirilebilir. Ahşap evlerin basit onarımları da yavaş yavaş bu örnek yardımıyla yapılabilir.

Kitap basıldıktan sonra KUZKA ve Kastamonu Valiliği'nin konuya ilgileri devam etti. Ersizlerdere Köyü'ne 2015 yılı Temmuz ayında Kastamonu Valisi Şehmus Günaydın bir ziyaret gerçekleştirdi. Ziyarete Küre Kaymakamı Şahin Kazancı, Belediye Başkanı Kamil Aydın, KUZKA Planlama, Programlama ve Stratejik Araştırmalar Birimi Başkanı Serkan Doğru, Uzman Mustafa Gül ve ilçe yöneticileri katıldı. Ziyaret sonucunda köyde bir köy konağı yapımının uygun olacağı fikri olgunlaşmış oldu.

Bundan sonraki uygulama aşamalarının Küre'nin yerel kalkınma çalışmalarının bir parçası olarak devam etmesi ümit edilmektedir.

Ersizlerdere köyünde halı dokuma atölyesinde bir toplantı

KÖY TASARIM REHBERİ

PROJE KOORDİNATÖRLERİ;

Prof. Dr. Güzin KONUK (Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi)

Mustafa GÜL (Kuzey Anadolu Kalkınma Ajansı)

PROJE YÜRÜTÜCÜSÜ;

Doç. Dr. Hürriyet ÖĞDÜL

DANIŞMAN;

Yrd. Doç. Dr. Erdem ERBAŞ

PROJE EKİBİ;

Öğr. Üye. İnci ŞAHİN OLGUN

Yrd. Doç. Dr. Burcu BÜKEN CANTİMUR

Yrd. Doç. Dr. Seher Demet KAP

Ar. Gör. Ahmetcan ALPAN

Ar. Gör. Çare Olgun ÇALIŞKAN

Ar. Gör. Kumru ÇILGIN

Esin HASGÜL, Esra TURGUT , Tuğba ORMAN, Başak İNCEKARA

Meral ABAKLIOĞLU

Köy Tasarım Rehberi Çalışmaları Sırasında Küre Halk Eğitim Merkezi'nde Bir Toplantı

**T.C. KUZZEY ANADOLU
KALKINMA AJANSI**
NORTH ANATOLIAN DEVELOPMENT AGENCY

Cebraill Mah. Saray Sk. No: 1 37200 Kastamonu / TÜRKİYE
Tel.: +90 (366) 212 58 52 Faks: +90 (366) 212 58 55
E-posta: bilgi@kuzka.gov.tr

www.kuzka.gov.tr
@TC_KUZKA

Teknomad, 1986. Etibank-Küre masif sülfid yatakları (Aşıköy-Toykondü-Bakibaba) Jeoloji ve rezerv-kalite raporu. Etibank Genel Müdürlüğü, (yayımlanmamış),

Timur, E, ve Aksay, A., 2002, 1/100.000 Türkiye Jeoloji Haritaları No: 30, Zonguldak F-29 paftası, MTA, Ankara.

Uğuz, M, F. ve Sevin, M., 2007, 1/100.000 Türkiye Jeoloji Haritaları No: 76, Kastamonu E-32 paftası, MTA, Ankara.

Uğuz, M, F. ve Sevin, M., 2010, 1/100.000 Türkiye Jeoloji Haritaları No: 135, Kastamonu E-30 ve D- 30 paftası, MTA, Ankara.

Ünsal, A., 1996, Kastamonu Küre bakırlı pirit yataklarının maden jeolojisi. Doktora tezi (yayımlanmamış), A.Ü. Fen Bil. Enst., 137 s, Ankara.

Yücel, A., 1973, Tarih Bölümü de: Cumhuriyetimizin Elinci yılında Küre

Yücel, S. D. ve Kazancı, Ş., 2014, Geleceğe Küresel Bakış Kırsal Kalkınmada Yerel Stratejiler Kitabı, Kuzey Anadolu Kalkınma Ajansı

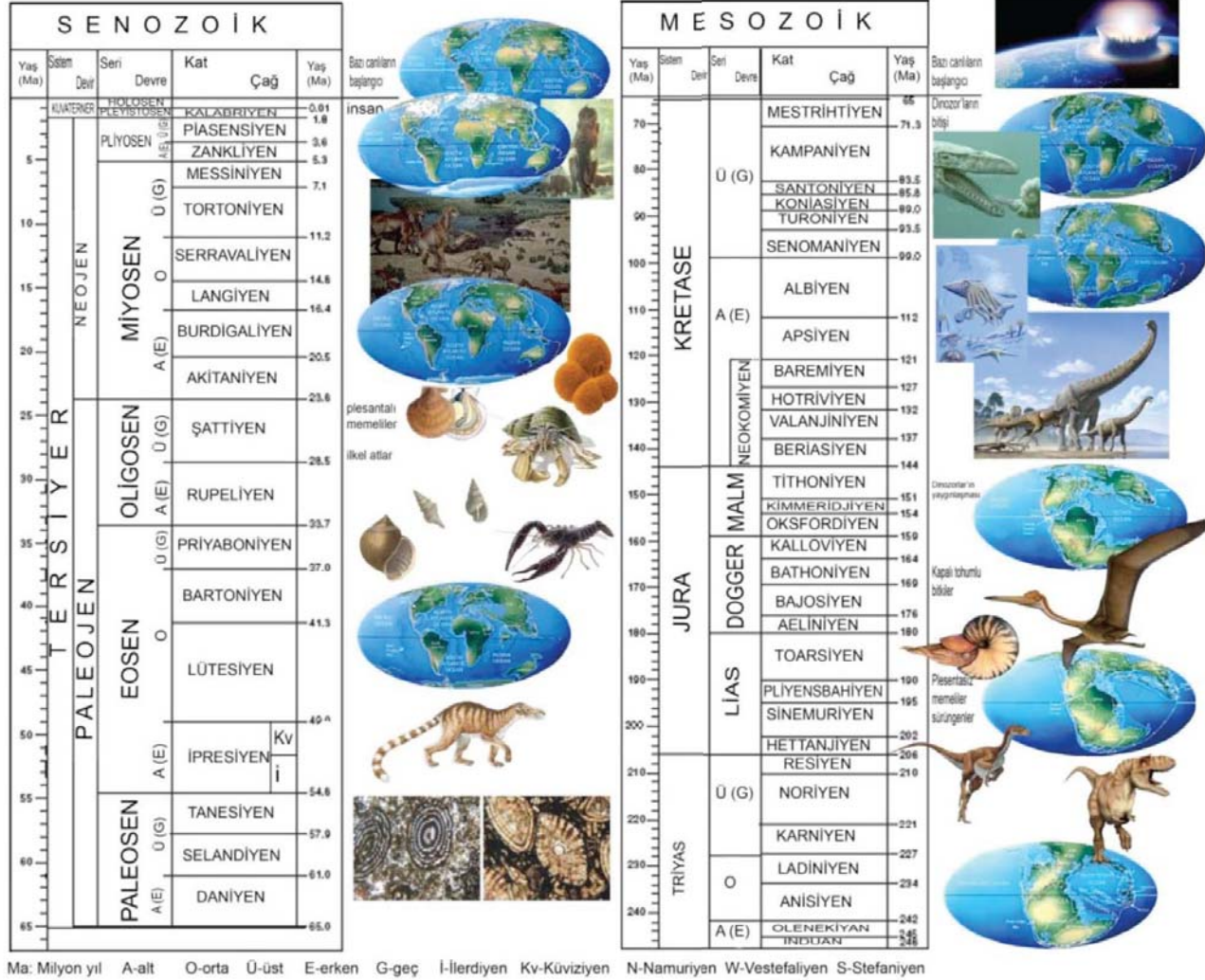
12. YARARLANILAN KAYNAKLAR

- Altun, İ. E., Şengün, M., Keskin, H., Akçören, F., Sevin, M., Deveciler, E. ve Akat, M., U. 1990, 1/100.000 Türkiye Jeoloji Haritaları No: 32, Kastamonu B17 (E-31) paftası, MTA, Ankara.
- Çağatay, A. Pehlivanoğlu, H. ve Altun, Y., 1980, Küre piritli bakır yataklarının kobaft-altın mineralleri ve yatakların bu metaller açısından ekonomik değeri. MTA Derg.. 93/94, 110-117, Ankara.
- Çakır, Ü., 1995, Aşıköy-Toykondü (Küre-Kastamonu) Masif Sülfid Yataklarının Jeolojik özellikleri MTA Derg., 93/94, 110-117.
- Derman, A.S., 1990, Batı Karadeniz Bölgesi'nin Geç Jura-Erken Kretase'deki jeolojik evrimi. Türkiye 8. Petrol Kongresi. Bildiriler Kitabı, 328–339.
- Dinçay, E., Börekçi, M., Terzi, M. ve Erdemli, T., 1973, Ekonomi Bölümde Pars Matbaası, Hatay Cemil Meriç İl Halk Kütüphanesi
- Fathalizadeh, A. 2012, Eski Çağda Demir Üretim, Teori Ve Teknolojisi. TMMOB Metalurji Mühendisleri Odası Dergisi No 164.
- Gedik, İ. ve Aksay, A., 2002, 1/100.000 Türkiye Jeoloji Haritaları No: 25, Zonguldak E-29 paftası, MTA, Ankara.
- Güner, M., 1980, Küre civarının masif sülfid yatakları ve jeolojisi, Pontidler (Kuzey Türkiye) MTA Derg., 93/94, 65-109, Ankara.
- İbret, Ü., 2007, Küre bakır diyarının coğrafyası, Aktif yayınevi, Ankara.
- Kazancı, N., Suludere, Y., Mülazımoğlu, N. S., Tuzcu, S., Mengi, H., Hakyemez H. Y., 2009, Orta Anadolu'daki Milli Parklar ve Yakın Çevresindeki Jeosit ve Jeomiras Öğelerinin Belirlenmesi ve Değerlendirilmesi TÜBİTAK ÇAY-DAG - 106Y043 (Yayınlanmamış)
- Koç, Ş., Ünsal, A. ve Kadioğlu, Y., K., 1995, Küre (Kastamonu) cevherleşmelerini içeren volkanitlerin jeokimyası ve tektonik konumu MTA Dergisi 117, 41-54,
- Kovenko, V., 1944, Küre'deki eski bakır yatağı ile yeni keşfedilen Aşıköy yatağının ve Karadeniz orta ve doğu kesimleri sahil bölgesinin metallojenisi: Maden Tetki ve Arama Enst. Mecm., 2/32, 180-212.
- Nikitin, V., 1926, Küre bakır madeni: MTA Derleme, Rap., 850. (yayımlanmamış), Ankara.
- Okay, A. İ., Şengör, A. M. C. ve Görür, N., 1995, Karadeniz'in açılması ve bunun çevre bölgeler üzerindeki etkisi. Jeofizik, 9, 83-89.
- Pehlivanoğlu, H., 1985, Kastamonu-Küre piritli bakır yatakları (Bakibaba-Aşıköy) ve çevresinin jeoloji raporu. MTA Rap., 1744, (yayımlanmamış), Ankara
- Şengör, A.M.C., ve Yılmaz, Y., 1981, Tethyan evolution of Turkey A plate tectonic approach: Tectonophysics, 75, 181-241.

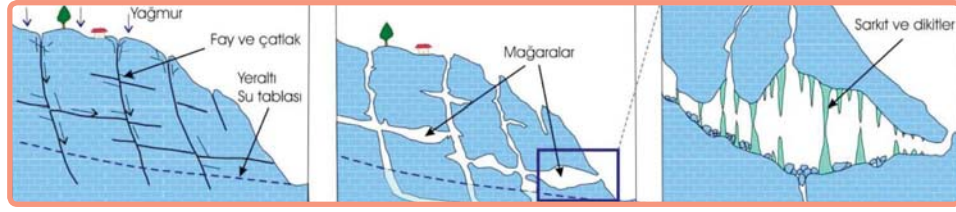
PALEOZOİK										
Yaş (Ma)	Sistem Devir	Seri Devre	Kat	Çağ	Yaş (Ma)	Bazı canlıların başlangıcı				
248-252	PERMİYEN	Ü (G)	TATARIYEN		248					
			KAZANIYEN		252					
			KUNGURİYEN		256					
			ARTINSKIYEN		260					
			A (E)	SAKMARIYEN			260			
				ASELIYEN			282			
			300-327	KARBONİFER	Ü (G)		GİZELİYEN		300	
							KASIMOVİYEN		306	
							MOSKOVİYEN		309	
							BAŞKIRİYEN		311	
SERPUKOVIYEN		323								
A (E)	VIZEEN					327				
	TURNSIYEN					342				
360-412	DEVONİYEN	Ü (G)				FAMENİYEN		364		
						FRASNIYEN		364		
						JİVESİYEN		370		
			EYFELİYEN		380					
			O	EMSIYEN		391				
				PRAGHIYEN		400				
			412-429	SİLURİYEN	Ü (G)	LOKHUVİYEN		412		
						PRİDOLİYEN		417		
						LÜDLOVIYEN		419		
						VENLOKIYEN		429		
A (E)	LANDOVERİYEN					440				
	AŞĞILIYEN					443				
443-520	ORDOVİSİYEN	Ü (G)				KARADOSIYEN		449		
						LANDOLİYEN		458		
						LANVIRNIYEN		464		
						O	ARENİGIYEN			
			TREMADOSIYEN		485					
			A (E)	POSTDAMIYEN		490				
				AKADIYEN		500				
			500-543	KAMBRIYEN	A (E)	GEORGIYEN		506		
								512		
								516		
		520								

PREKAMBRIYEN			
Yaş (Ma)	EON	ZAMAN	Yaş (Ma)
543	PROTEROZOİK	Ü (G)	543
900		O	900
1600	ARKEEN	A (E)	1600
2500		Ü (G)	2500
3000	ARKEEN	O	3000
3400		A (E)	3400
3800			3800

kireçtaşlarını eritmesi sonucunda oluşur. Mağara içlerinde sarkıt (perde, makarna, avize vb) dikit, sütun, mağara incisi, damlatış havuzu gibi yapılar görülür.

Yastık lavlar: Deniz altı volkanizmalarını temsil eder. Çoğunlukla bazik karakterlidir. Deniz altında yayılan veya su içine giren lavlar yüksek sıcaklık nedeniyle yuvarlağımsı, elipsoidal ve küresel biçimde soğur. Bu şekilsel özellikleri dolayısı ile yastık lav olarak adlandırılmıştır. Yastıklar soğuma farklılığı nedeniyle dıştan içe doğru doku farklılaşması gösterir.

Dolin, Obruk (=kokurdan): Kalkerli arazilerde erime ve çökme sonucu oluşan tava şeklindeki çukurluklardır. Karstlaşma sonucu oluşmuş (*lapyaların birleşmesiyle*), boyutları bölgenin karstik özelliklerine bağlı olarak değişen, kapalı veya yarı açık çukurluklardır.

Düden (= subatan) : Değişik boyutlardaki karst çukurlarının tabanında ya da yamaçlarının eteklerinde suların yeraltında kaybolduğı oyuklardır. Bu nedenle "*subatan*" olarak da adlandırılır. Dolin, uvala ve polye gibi yüzeyden kapalı havza ya da çukurlukların tabanında veya kenarında bulunan ve buralara gelen suları yeraltına drene eden şekillerdir.

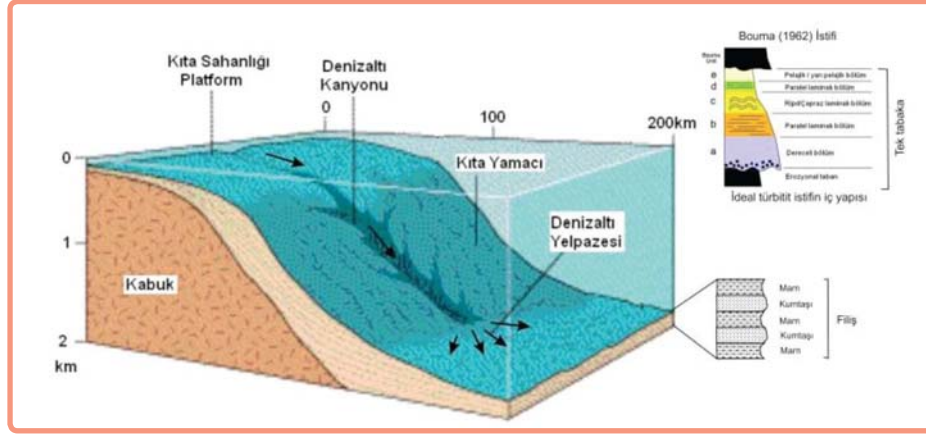
Karst: Kimi tortul kayaçların (özellikle kireçtaşı, alçıtaşı, kaya tuzu vb.) çözünmeye karşı duyarlılıklarına bağlı olarak bir dizi özgün aşınma biçimleridir.

Karstlaşma: Bir karstın oluşum süreci. Kalker, jips; kayatuzu, dolomit, tebeşir, mermer gibi eriyebilir kayaçların yoğun olduğu alanlarda suyun eritmesi ile meydana gelen şekil topluluklarıdır.

Masif Sülfid Yatakları: Hacim olarak yaklaşık %50-60 dan fazla sülfid içeren bir cevherlere "masif sülfid yatakları" terimi kullanılmaktadır. Okyanus tabanlarında gelişen volkanizmayla yakın ilişki içinde olan masif sülfid yatakları, kalkalkali magmatizmanın ürünüdür. İlişkide oldukları yan kayaçlar hem bazalt, diyabaz, vb mafik hem de dasit, andezit, riyodasit, riyolit vb felsik volkanik kayaçlar olabilir.

Fliş: Derin denizlerde, denizaltı yelpazesi şeklinde yerleşen, türbidit kumtaşı-marn tabakaları ardışıklığından oluşan kaya topluluğu. Fliş için türbidit varlığı tanıtmandır. Türbidit, türbid akıntılarla oluşur. Şekilde genel oluşum özellikleri verilmiştir.

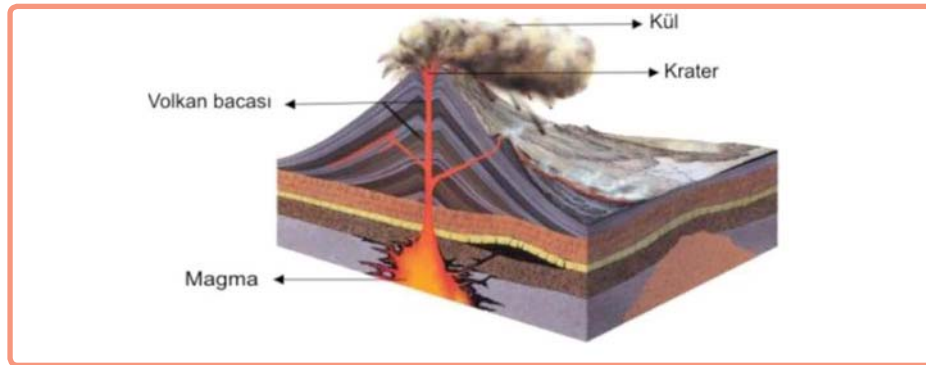

Fliş oluşum ortamı ve türbidit istifi

Ofiyolit: (Ofiyolit dizisi) Derin deniz tortulları tarafından örtülmüş olan ve üstten alta sırasıyla bazaltik yastık lavlar, dayklar, gabro ve ultramafik peridotitlerin oluşan bir kayaç dizisi. Bunların bazıları okyanus kabuğu kalınlıkları, diğerleri yay-arkası havzalarda oluşan kabuktur.

Tektonizma: Yerkabuğunda oluşan deformasyon ve bunun yapısal etkileri.

Volkanizma: Magma ve beraberindeki gazların yerkabuğuna yükselmesi ve yeryüzüne püskürmesi olaylarının genel adıdır.

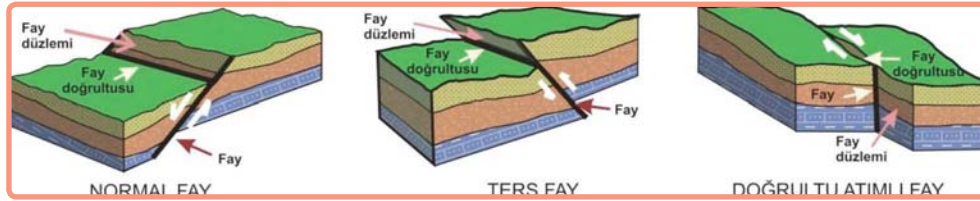
Mağara: Mağara, yüzeye bağlantısı olan en az bir insanın sürünerek girebilmesine olanak imkan verecek genişlik ve yüksekliğe sahip olan yeraltı boşluklarıdır. Genellikle, yüzey sularının fay ve çatlak sistemleri boyunca

11. TERİMLER

Aglomera: İri kristalli volkanik kayaç olup, yuvarlaklaşmış ya da yarı köşeli parçalardan oluşur. Bu parçalar çoğunlukla 2 cm'den daha büyüktür, ancak parçaların karışımı kötü boylanma gösterir ve matris ince taneli olabilir. Aglomera, volkanik patlama ürünü olabilir ve bu yüzden terim, kökeni belirsiz breşik volkanik kayaçlar için kullanılabilir. Aglomeralar, baca breşlerinden çamur akıntısına veya laharlardan oluşan molozlara kadar değişik malzemeleri kapsamaktadır.

Bindirme: Düşük açılı (genellikle $<45^\circ$) ters fay. Tavan blok, taban bloğunu üzerler. Fay ile kırılan ve ikiye ayrılan bloklar (tavan ve taban) adeta birbirinin üzerine binerler.

Fay: Yerkabuğundaki kırılmalardır (kırık yüzeyi=kırık düzlemidir). Kırık ya da kırık zonu yüzey parçaları arasında, birbirine paralel ve kısmen yer değiştirme gerçekleşmiş olabilir. Hareket cm'den km'ye varabilir. Kırık düzlemi boyunca hareket yok ise "çatlak" söz konusudur. Fayların ve çatlakların incelenmesi, yöredeki kayaçların geçirmiş oldukları deformasyonlarla ilgili bilgiler verir. Kırılan blokların hareket yönüne göre **normal**, **ters** ve **doğrultu** atımlı faylar olarak adlandırılır.

Formasyon: Altındaki ve üstündeki formasyonlardan kendine ait litolojisi (taşları) ile ayırt edilebilirler, belirli bir zamanda ve belirli bir ortamda çökelmiş kaya topluluğudur. Saha dağılımının en az 1/25.000 ölçekli topografik haritalarda gösterilebilecek kadar geniş olması gerekir. Tortul kayaçların tanımlamalarında kullanılır.

Jeosit: Belirli bir jeolojik olayı, süreci veya oluşumu temsil eden *jeosit* bazen görkemli bir yer şekli, bazen kayaç, fosil, mineral yatağı veya bir istif olabilir. Bu oluşumların nadir bulunan ve yok olma tehlikesi altındakilere *jeolojik miras* adı verilir. Bunlar ülkelerin doğal zenginlikleridir. Korunup, ziyarete açılmaları buldukları yöre için ekonomik getiri ve prestij sağlar.

İntrüzyon (=sokulum): Mevcut kayaçlar içine yerleşen, genellikle magmatik kayaç sokulumları için kullanılan bir terim. İntrüzyonlar büyüklüklerine, şekil ve sokulum yaptıkları kayaçlarla olan geometrik ilişkilerine göre sınıflandırılırlar (batolit, lapolit, fakolit gibi).

Metamorfizma (=başkalaşım): Yerkabuğunu oluşturan kayaçların sıcaklık ve basınç veya ikisinin birden etki etmesi sonucu bileşimi, dokusu ve yapısının az veya çok değişime uğraması olayıdır.

Morfoloji: 1. Dış yüzey şekli, görünüş, 2. Yeryüzü şekilleri, 3. Yerşekillerinin incelenmesi.

■ Fotograf: Cengiz KAYA, Karadonu Köyü Muhtarı

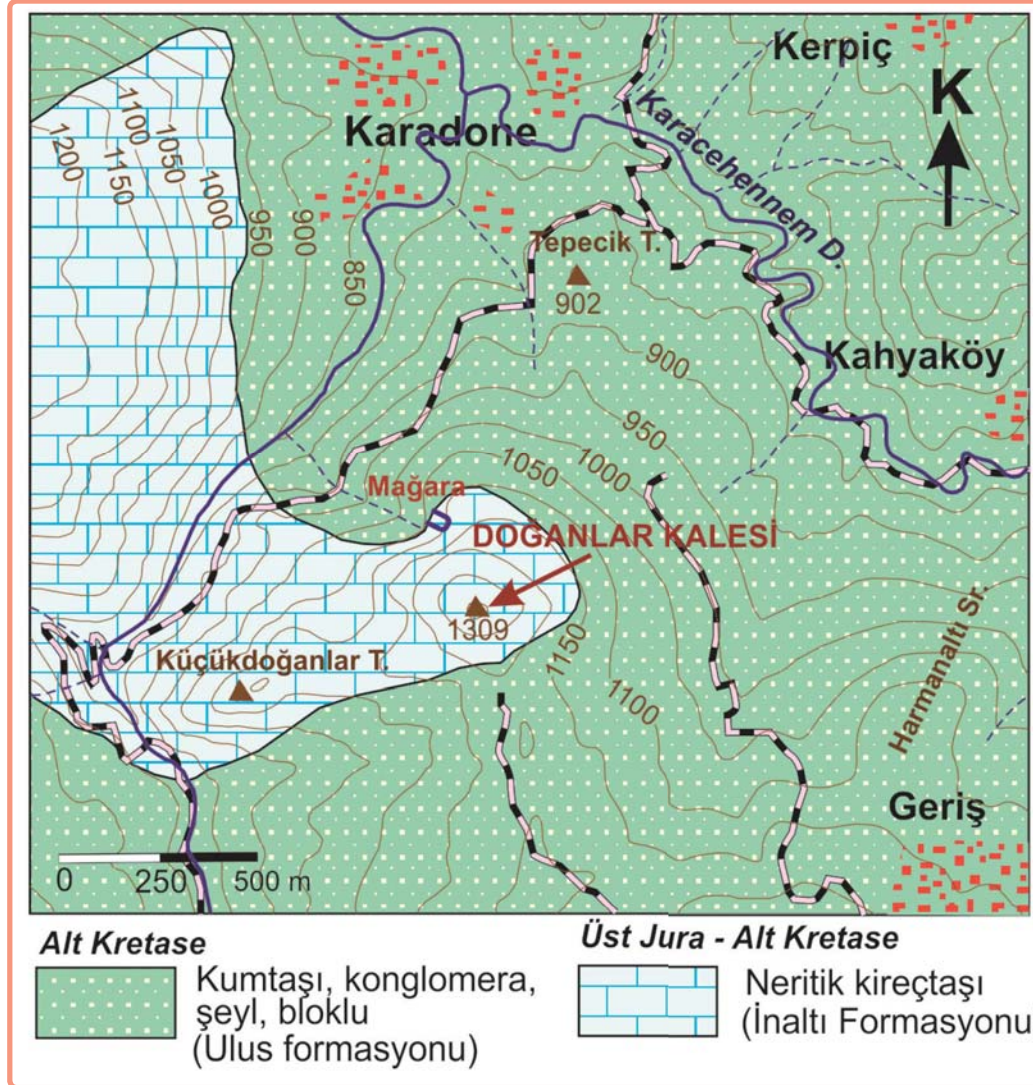

10. DOĞANLAR KALESİ TARİHİ JEOSİTİ

Karadonu Köyü'nün güneyindeki Doğanlar Kalesi mevkiinde 1309 m yüksekliğindeki bir tepenin zirvesindedir. Bu tepe civardaki en yüksek tepe olup bölgeye hakim konumdadır. Çok dik yamaçlarından dolayı savunması kolaydır. Tepenin güneyinde bulunan mağara ile

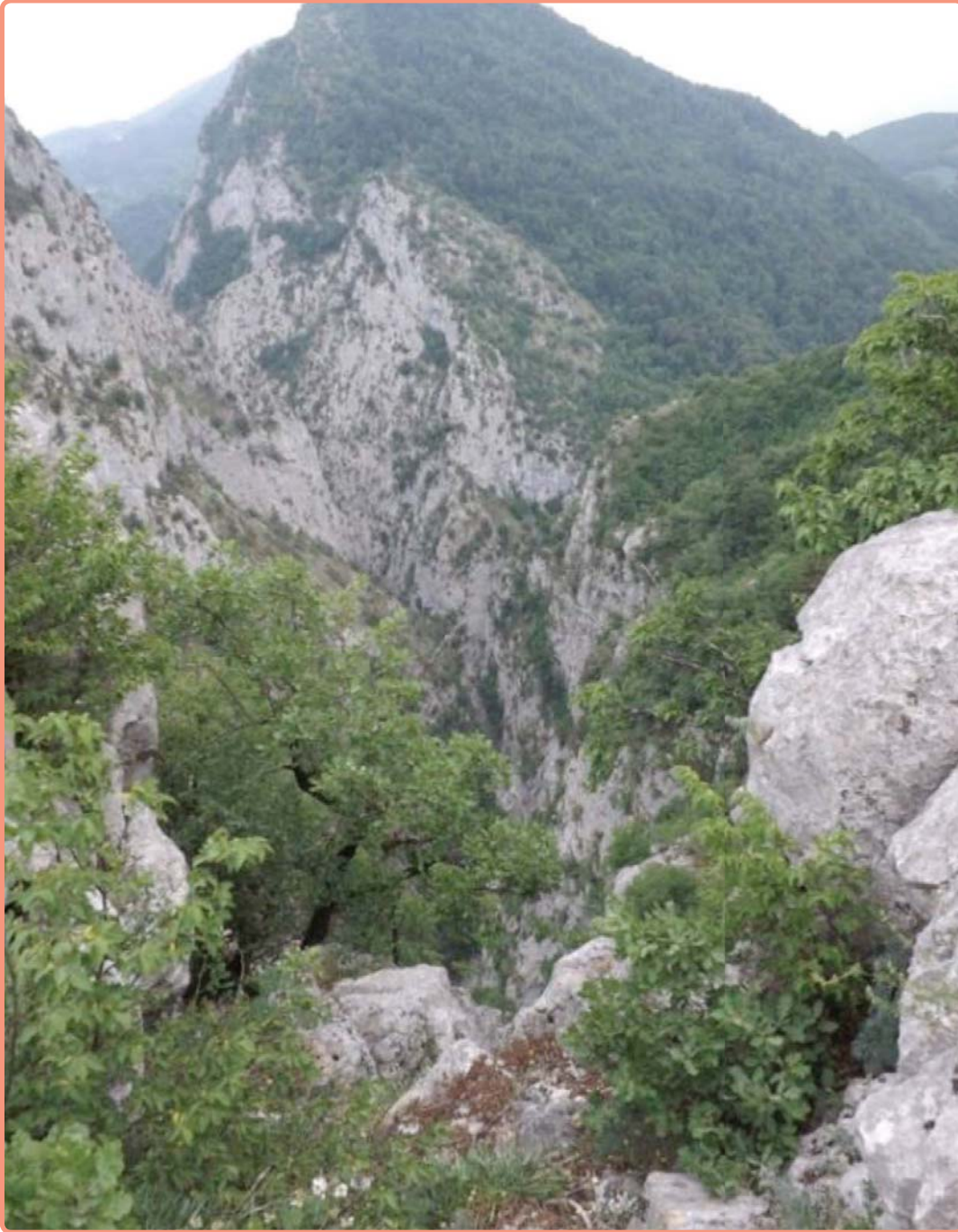
kale bağlantılıdır. Kaleye kireçtaşları içinde açılmış bir tünelde 120 basamaklı bir merdivenle ulaşılmaktadır.

Kalenin MÖ 1100-700 yılları arasında Paflagonyalılar Döneminde yapıldığı sanılmaktadır. Kale kalıntılarında üç ayrı bölümden meydana geldiği anlaşılmaktadır.

■ Şekil 9. Doğanlar Kalesi civarının jeoloji haritası.

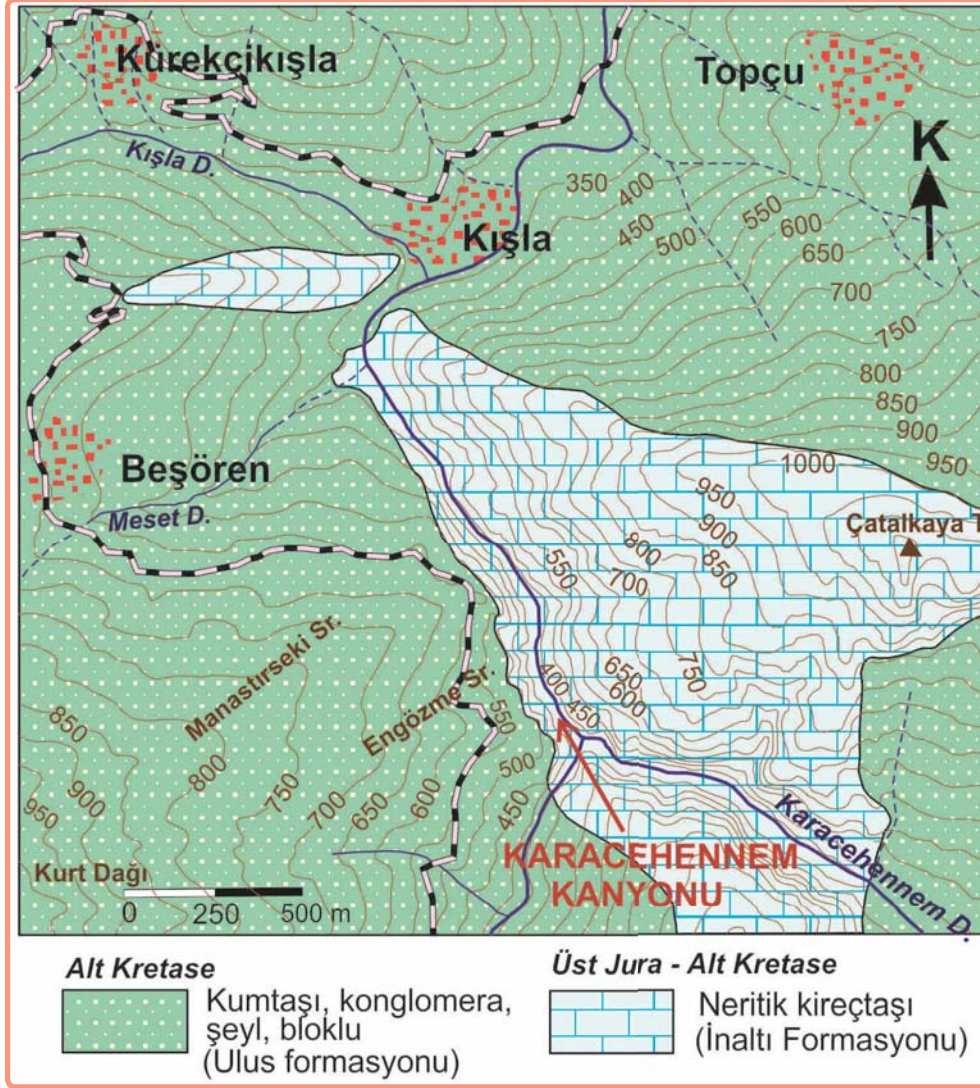

■ Karacahennemdere Kanyonu

9. KARACEHENNEMDERE KANYONU JEOSİTİ

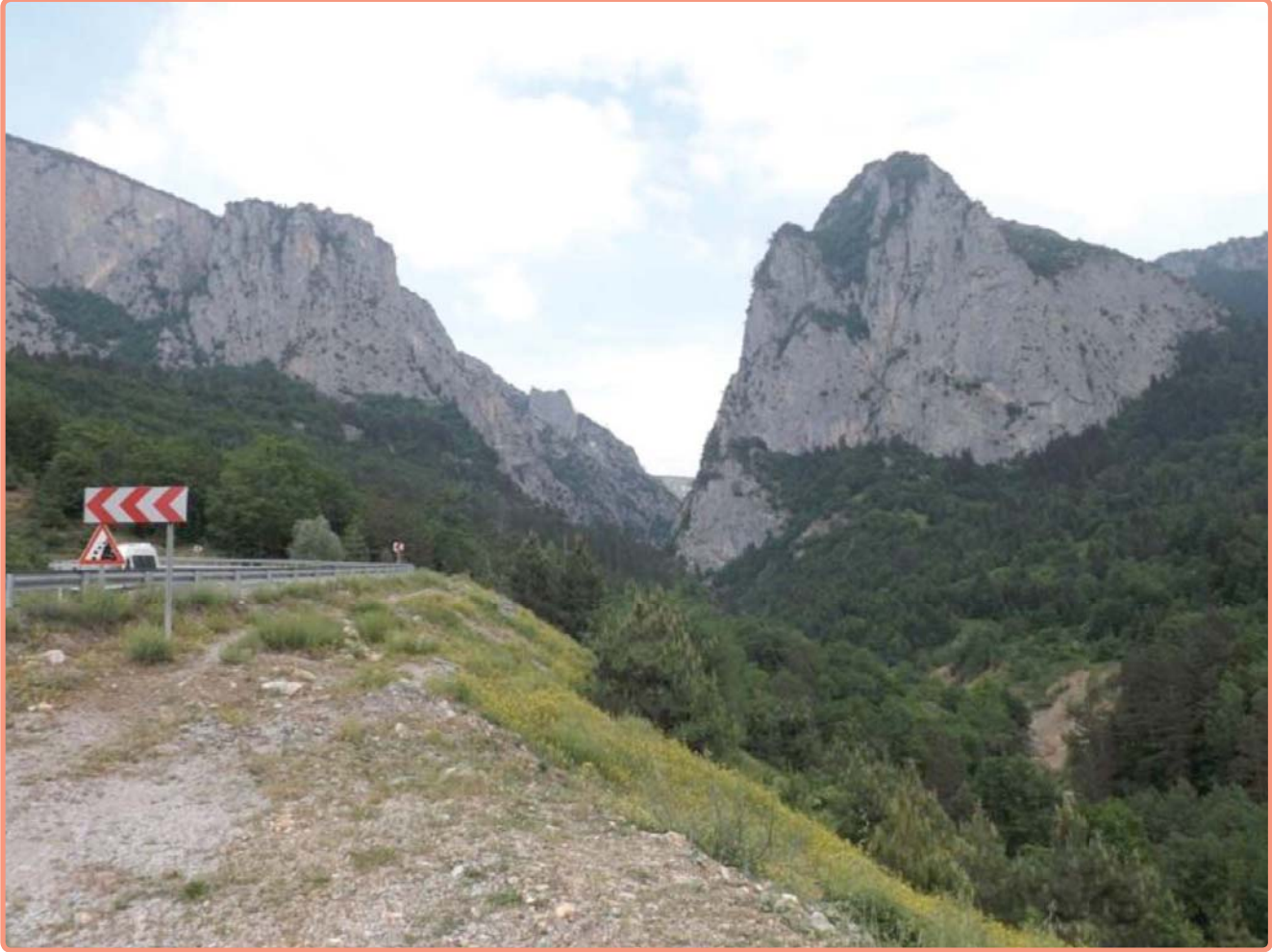
Kanyon Belören (Başören) Köyü'nün doğusunda Karacehennem Dere üzerindedir. Kışla Köyü'nden itibaren başlayan kanyon Kuzeybatı-Güneydoğu istikametinde yaklaşık 2,5 km uzunluğundadır.

Dere güneydoğuda 400 m kotunda akarken Kışla Köyü'nde 350 metreye düşmektedir. Kanyonun kuzey kesiminde yükseklik 750-800 m iken güney kesiminde 550 m civarındadır. Kanyonun kuzeyindeki derinliği 400-450 m iken güneyde 200 m civarındadır. Kanyon genel olarak çok dik yamaçlara sahiptir.

■ Şekil 8. Karacehennemdere Kanyonunun jeoloji haritası.

■ Ersizlerdere Kanyonu

■ Şekil 7. Ersizlerdere Kanyonu jeoloji haritası.

8. ERSİZLERDERE KANYONU JEOSİTİ

Aşağı Ersizler Köyü'nün doğusundadır. Karadona Çayı tarafından oluşturulan kanyon Doğu-Batı yönlü ve yaklaşık iki kilometre uzunluğundadır. (Karadona Çayı 10 km Kuzeybatıda Karacehennem Dere adını almaktadır.)

Kanyonun doğu kesiminde 750 metre kotunda akan dere batıda, kanyon çıkışında, 650 metreye alçalmaktadır. Kanyonun Kuzey ve Güney yamaçlarında yük-

seklik 1100-1200 metre civarındadır. Kanyon boyunca derinlik 450-500 metre arasında değişmektedir. Kanyonun batı kesimi çok dik yamaçlara sahiptir. Karadona Köyü'ne doğru ise daha yayvandır.

Kanyonun kuzeyinde, İstanbul kayası, Çukur Tepe civarlarında karstik aşınma ile oluşmuş obruklar (Dolin) yer almaktadır.

BATI KARADENİZ BÖLGESİ KANYONLARI

Batı Karadeniz bir kanyonlar bölgesi olarak nitelendirilebilir. Batıdaki Valla, Çatak, Aydos Kanyonları ve Küre ilçesi sınırları içindeki Ersizlerdere ve Karacehennemdere Kanyonları en meşhurlarıdır. Kanyonların müşterek tarafları İnalıtı Formasyonunun kireçtaşları üzerinde oluşmasıdır.

Kanyonların oluşmasının esas nedeni akarsuların hızlı bir aşınma sürecine girmesidir. Bu ya bölgenin hızla yükselmesi ya da deniz seviyesinin alçalması ile mümkün olabilmektedir. Akarsuların denge profiline ulaşma çabası kanyonların oluşması için gerekli aşınmayı sağlamaktadır.

Bölge İstanbul ve Sakarya Zonları'nın Üst Kretase'de (99-65 milyon yıl) çarpışmasından itibaren sürekli yükselmektedir. Daha sonra Arap Levhası ile Anadolu Levhasının 11 milyon yıl önce çarpışması ve Kuzey Anadolu Fayı'nın (KAF) oluşumu ile bölgedeki yükselme devam etmiştir. Diğer taraftan her yüz bin yılda tekrarlanan Buzul Çağları deniz seviyesinde 100 metrenin üzerinde alçalma ve yükselmeye neden olmaktadır.

Aşınma sürecinde dayanıksız kırıntılı kayalarda daha yumuşak bir morfoloji oluşurken aşınmaya dirençli, kireçtaşlarında daha dik ve sert ve kanyolu bir morfoloji oluşmaktadır.

Akarsular kireçtaşlarını kat ederken faylı, kırık ve çatlaklı zayıflık zonlarını tercih etmekte, bu kayaları mekanik yolla aşındırarak akarsu yatağı yerleşmektedir.

■ Mağarada yapılan düzeltme izleri

■ Mağaradaki sarkıtlar

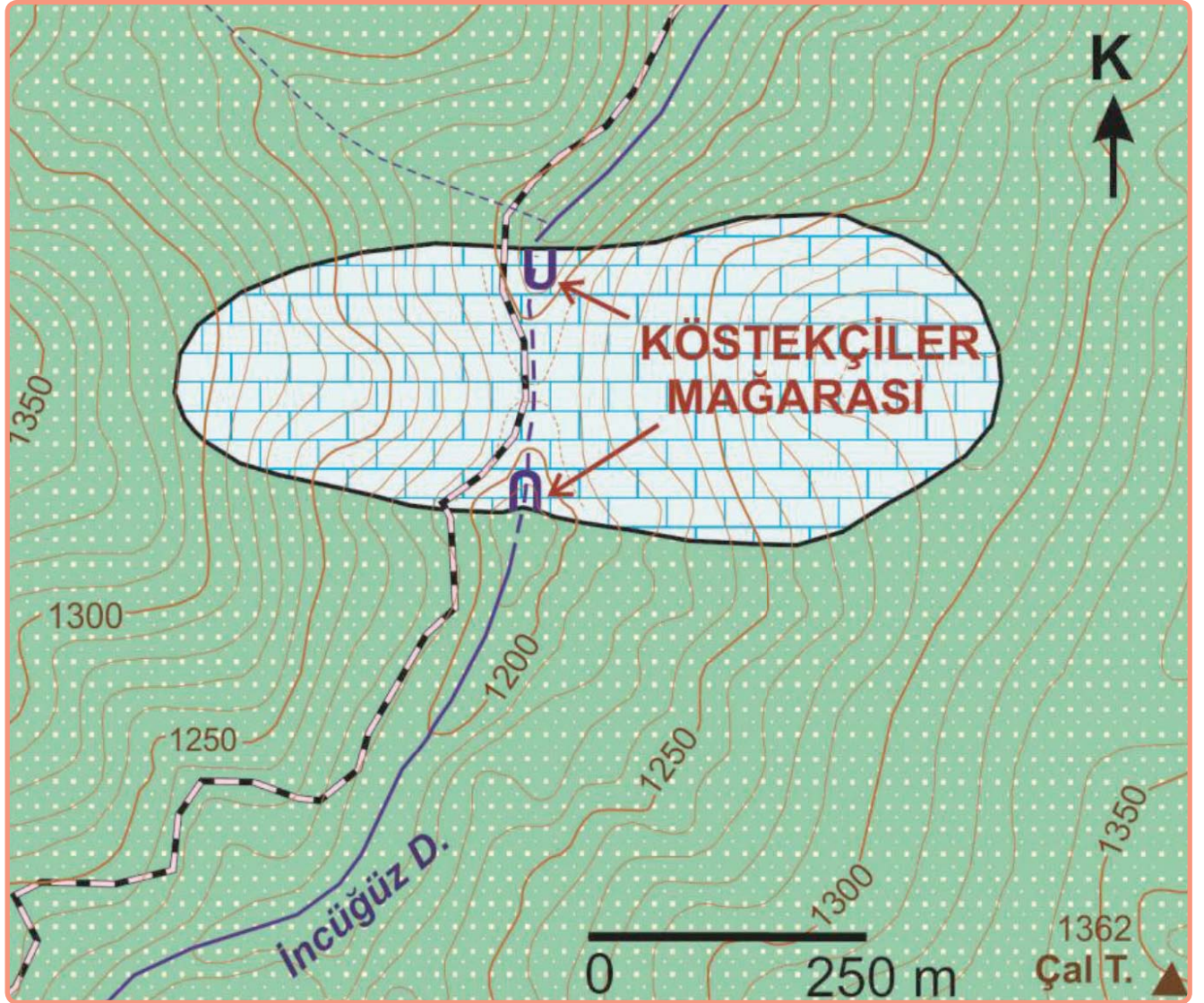

■ Mağaranın girişi

■ Mağaranın girişi

■ Şekil 6. Köstekçiler Mağarası jeoloji haritası.

■ Maden galerileri

7. KÖSTEKÇİLER MAĞARASI JEOSİTİ

Köstekçiler Köyü'nün yaklaşık 1.5 km kuzeyinde İn-cegüz Dere yatağında oluşmuştur. Güneyden kuzeye akan dere kireçtaşlarına rastlayınca bu kayaları kolayca aşındıramadığından akışına, kireçtaşlarının faylı ve kırıklı zonlarını takip ederek yer altında devam etmiştir. Suyun kireçtaşlarını zamanla eritmesi ile mağara oluşmuştur. Dere kireçtaşlarının bittiği yerden itibaren, tekrar yüzeye çıkarak normal yüzey akışına devam etmektedir.

Mağara yörede yaşayan insanlar tarafından çok eski tarihlerden beri bilinmekte ve kullanılmaktadır. Suyun

daha düzenli akması için mağaranın yan duvarlarında düzeltmeler (islah çalışmaları) yapılmış, mağaraya yuvarlağımsı bir yapı kazandırılmıştır. Çeşitli dönemlerde yapılan kazıların keski izleri halen kolaylıkla görülebilmektedir.

Mağara kuzey-güney yönünde 250m uzunluğundadır. Mağaraya güneyden 7 m yüksekliğinde 6 m eninde bir mağara ağzı ile girilir. Sonra yaklaşık 5 m yükseklik ve 4 m genişlikte devam eder. Mağaranın Güney girişinden kuzeydeki çıkışına kadar akarsu yatağında 10 metrelik bir düşüş olmaktadır. Bu mağara düden (subatan) olarak da nitelendirilebilir.

■ Şekil 5. Küre bakır madeni işletme sahasının planı.

■ Maden sahasındaki atık havuzu (Geleceğe Küresel Bakış kitabından alıntıdır.)

■ Maden sahasındaki zenginleştirme tesisi

Eti Bakır A.Ş. Küre tesislerinde piritli bakır cevheri üretilmekte olup, üretilen cevher Bakır Konsantratör tesisinde zenginleştirilerek Bakır Konsantresi ve Pirit Konsantresi üretilmektedir.

Üretim aşamaları şöyledir: Maden sahalarından çıkarılan kalkopirit bakır cevheri, konsantratör tesisine taşınmaktadır. Konsantratör tesisinde, cevher önce kırma işlemine tabi tutulup tane boyutu küçültülmektedir. Daha sonra konveyör bant yardımıyla ara stok sahasına alınan cevher, buradan ince kırma ünitesine ve sonrasında çubuklu ve bilyalı değirmenlerden geçirilerek, daha küçük tane boyutlu hale getirilmektedir.

Ardından flotasyon işlemine tabi tutulan malzeme zenginleştirilerek, yoğunlaştırma ve kurutma ünitesine alınmaktadır. Nihayetinde %17-18 bakır ihtiva eden bakır konsantresi ve demir konsantresi elde edilmektedir. Elde edilen bakır konsantresi ise İnebolu limanına taşınarak, buradan deniz yolu ile Samsuna Eti Bakır bünyesinde olan Samsun İzabe ve Elektroliz Tesisine gönderilmektedir.

Bu tesisler de özelleştirme kapsamında 2004 yılında, Cengiz Holding bünyesine devredilmiş olup, faaliyetler Eti Bakır A.Ş. adı altında devam etmektedir.

■ Ocaktan çıkarılan bakır cevheri

nabit altın gözlenir. Gang (yan taş) olarak da, kuvars, kalsit, siderit ve klorit bulunur. Linneit, Küre yataklarında tespit edilen en önemli ekonomik kobalt mineralidir. Kalkopirit hem çatlak dolgusu hemde pirit taneleri arasında boşluk matriksi olarak yer alır. Bu tür yatakların bakır içeriği %6 lara kadar ulaşır. Daha düşük tenörlü olan dissemine cevherleşme bazaltlardaki alterasyon zonlarındadır.

6.1.4.KÜRE BAKIR YATAĞINDA ÜRETİM VE TESİSLER

Cevher üretimi, Bakibaba, Mağaradoruk, Aşıköy, Toykondu ve Kızılsu ocaklarından yapılmıştır (Şekil 5).

Tarihi dönemlerde, sadece Bakibaba ocağından, galeriler sürülerek üretim yapılmıştır. Son yıllarda ise bu ve diğer ocaklarda, kapalı işletme yanında, büyük hafriyatlarla yapılarak açık işleme yöntemleri uygulanmıştır. Günümüzde açık işletmeye uygun rezervlerin tüken-

mesi ve derinlerde yeni rezervlerin bulunması ile yeraltı işletmesine geçilmiştir.

Tarihi dönemlerde yeraltından çıkarılan cevher sahada mevcut ergitme fırınları kullanılarak metal elde edilmiştir. Cüraf yığınları bunun göstergesidir.

Eti Bank'ın ilk yıllardaki üretimi tüvenan cevher olarak yapılırken, 1987 yılında Küre Konsantratör Tesisinin kurulmasıyla, bakır ve pirit konsantrelerinin üretimine ve sevkiyatına başlamıştır. Tesis, 1998 yılı itibarıyla, Eti Bakır A.Ş. adı altında faaliyetlerini sürdürmeye devam etmiştir.

Küre Konsantratör Tesisinde; Yeraltı Maden İşletmeleri, Konsantratör Tesis. Laboratuvar. İnebolu Stok sahası ve Liman Yükleme Tesisleri mevcuttur (<http://www.etibakir.com.tr>).

Saha 2004 yılında özelleştirilerek Cengiz Holdinge devredilmiştir. Şirket bitmek üzere olan rezervleri 2008 yılından itibaren yaptığı arama faaliyetleri ile geliştirmiştir (<http://www.cengizholding.com.tr>).

6.1.2. BAKIR VE MİNERALLERİ

Atom numarası 29, yoğunluğu 8,95 olan, 1084 °C'ye doğru eriyen, kızıl renkli elemente Bakır denir. Simgesi Cu dur. Kolay dövülür ve işlenir olduğundan eski çağlardan beri türlü işlerde kullanılmıştır.

Bakır, yer kabuğunda ortalama % 0,01 mertebesinde bulunur, en çok bulunan elementler sıralamasında bakır 25 nci sırada yer almaktadır. Magmadan gelen sülürlerden metal sülürlerin ayrışması ile oluşur. En çok rastlanan kalkopirit minerali, (CuFeS₂ (%34,6 Cu)), primer olarak bu şekilde oluşmuştur. Primer cevherin alterasyonu sonucunda sekonder olarak oksidli bakır mineralleri ve metalik bakır (nabit bakır) oluşur.

Elektriği, diğer bütün metaller içinde gümüşten sonra, en iyi ileten metal olması, endüstriyel önemi yüksek, pirinç, bronz gibi alaşımlar yapması gibi özelliklerinden dolayı bakır başta elektrik ve elektronik sanayi olmak üzere inşaat , ulaşım , kimya, kuyumculuk, boya sanayilerinde yaygın olarak kullanılır.

Bakır doğada az miktarda nabit, genellikle sülürlü, oksitli ve kompleks halde bulunur. Günümüzde bilinen bakır cevherlerinin yaklaşık % 85' i sülürlü, % 15' i oksitli minerallerdir. 200 civarında mineralin bakır ihtiva etmekte bunlardan 30-40 kadarının doğada daha yaygın bulunmaktadır.

Bakır üretilen başlıca mineraller: Kalkosin (Cu₂S, % 79,8Cu), Kalkopirit (CuFeS₂ % 34,6 Cu), Malahit Cu (CO₃•Cu(OH)₂, % 57,5 Cu), Enargit (Cu₃AsS₄%48,4 Cu),

Atakamit (CuCl₂•3Cu(OH)₂ %59,5 Cu) Kalkantit (CuSO₄•5H₂O % 25,5 Cu) tir.

Türkiye'de 600'ün üstünde bakır zuhuru mevcuttur. Ancak halen işletilmekte olan veya yakın bir gelecekte ele alınacak olan bakır yatakları şunlardır:

Artvin- Murgul yatakları, Kastamonu- Küre yatakları, Giresun- Espiye yatakları, Rize'nin- Çayeli yatakları, Diyarbakır- Ergani yatakları.

Bakır mineralizasyonunun bulunduğu bölgelerde diğer metallere de rastlamak mümkündür. Özellikle molibden, kurşun, çinko, nikel ve altın, bakırın yanında ekonomik olarak işletilebilen ikincil minerallerdir.

6.1.3. KÜRE BAKIR YATAĞI NASIL OLUŞTU?

Cevher sahası Küre'nin hemen batısında Akgöl formasyonu içerisinde yer alır. Cevherleşme bazaltik serinin üst seviyelerinde, bazaltlar ile siyah şeyllerin arasında bazaltların içerisinde bulunur. Çoğunlukla belirli bir geometrik şekle sahip olmayan devamsız kütleler halinde gözlenir.

Bakır cevheri Deniz altı volkanizması ürünü olan bazaltların oluşumundan sonra veya volkanizmanın durakladığı dönemde yerleşmiştir. Bakır, volkanizmanın ürünü olan hidrotermal eriyiklerle taşınmıştır.

Cevher yatakları faylarla yakın ilişkilidir. Fayların oluşturduğu kırıklı çatlaklı zonlar içerisine yerleşmiştir. Masif sülfid yatakları olarak isimlendirilir.

Cevher, hem masif hemde dissemine (saçınımlı) ve stakvork şeklinde yataklanmıştır. Masif Sülfit yataklarının ana minerali pirittir. Bu yataklardaki en önemli bakır minerali ise kalkopirittir. Daha az oranda markasit, sfalerit, kovellin, neodijenit, ender olarak bravoit, linneit, fahlerz, götit, eser halde hematit, kromit, rutil, anataz, kalkozin, tenorit, manyetit, pirotin, bornit ve

mecilikte devlet madenin başına bir “emin” atayarak işletmecilere sermaye verir, üretimden 1/5 oranında hisse alırdı. Ergani, Espiye, Gümüşhane, Bozkır ve Küre madenleri bu yöntemle işletilmiştir. Bu dönemlerde madende çalışanlar ve madeni koruyanlar olmak üzere iki ayrı gurup oluşmuştur.

1895-1914 yılları arasında yabancı şirketler tarafından maden sahaları üzerinde çalışmalar yapılmış, Prospecting and Mining Ltd. cüruf yığınına incelemiştir. 1914 yılında Balya-Kara Aydın isimli Fransız şirketi Zemberekler deresi seviyesinden bir galeri açarak maden ocaklarını tekrar işletmeye başlamıştır 1924 yılında Cumhuriyet yönetimi tarafından şirketin çalışmalarının durdurulmuştur. Kısa süre sonra, V. Nikitin, Küre çevresinin jeolojik incelemesini yapmıştır. 1939 da, MTA

yeni bir program başlatmış, V. Kovenko’yu görevlendirmişdir.

1955 ten itibaren Aşıköy açık işletmesi Küre Pyrites-Turkish Joint Stock Company tarafından işletilme başlanmış, sonra 1959 yılında “Etibank Bakırlı Prit” İşletmesi kurulmuş ve bakır yataklarında açık işletme olarak faaliyete geçmiştir (<http://www.etimaden.gov.tr>). Etibank 1963 ten itibaren arama ve sondaj faaliyetleri aralıklı olarak sürdürülmüştür. Yine MTA nin öncülüğünde, 1966 yılında CENTO grubu Küre bölgesinin jeolojik incelemesini yapmıştır. Sahanın rezervi hesaplandıktan sonra, 1972 de kurulan Karadeniz Bakır İşletmesi bakır yataklarında yer altı işletmesi yapmıştır. (Yücel ve Kazancı, 2014). 1991 de Karadeniz Bakır İşletmesi kapatılmış ve Etibank’a devredilmiştir.

■ Eski cevher yükleme rampası ve geride yeraltı maden işletme galerisi

kullanılmaktadır. Metal istihsalinde kullanılan en ilkel ergitme fırınları toprak yer veya kayada açılmış «kase» şeklinde çukurdan ibarettir. Arkeolojik kazılarda bulunan metal külçelerin ve istihsal artığı curuftaki metal boyut ve şekli, onların üretiminde kullanılan fırın veya ocakların kapasitesi, sıcaklığı ve tipi hakkında bilgi verilebilmektedir (Fathalizadeh, 2012).

Küre madeni eski Yunanlılar, Romalılar, Cenevizliler, Bizanslılar, Selçuklular (İsfendiyaroğulları) ve Osmanlılar tarafından önemli miktarda işletilmiştir. Eski işletmele-
rin delili çevrede görülen iki milyon ton civarında cüruf ve eski maden galerilerinde bulunan madenî paralar-
dır. Bakibaba madeninde bulunan maden tünelleri ve araçları eski Yunan Roma madencilerinin kullandığı bo-
yut ve biçimdedir (Küre Belediyesi <http://kure.bel.tr>).

Küre ve yakın çevresinde bulunan madenlerden M.Ö 2000-3000 yılları arasında bakır üretimi yapıldığı muhtemel görülmektedir. Anadolu'da MÖ 3000-2000 yıllarında Tunç Çağına girilmesi ve Anadolu'da bakır madeninin elde edildiği yerlerden biri olan Küre'nin çevresinde Tunç Çağı'nın izleri bulunması, maden tarihine ışık tutmaktadır. Aynı zamanda Küre madenlerinin M.Ö IX.yüzyılda Paflagonyalılar döneminde işletildiğine dair tarihi kalıntılar bulunmaktadır. Paflagonyalılardan sonra Romalılar ve Cenevizlilerin Küre madenlerini kullandığı bilinmektedir. Anadolu'da Türk hakimiyetinin başladığı Selçuklu Dönemi'nde de Küre'den bakır çıkarılarak ihraç edilmiştir (Yücel ve Kazancı, 2014).

Küre madeni Osmanlılar ile Candaroğulları arasındaki mücadelenin temel nedeni olmuştur. Fatih Sultan Mehmet döneminde tamamen Osmanlıya geçen Küre madeni, yerli sanayi ve ihracat bakımından önemli olmuştur.

Fatih Sultan Mehmet 1453 yılında İstanbul'un fethinde kullanılan toprakların yapımı için Küre'den gelen bakır ve demiri kullanmıştır (Dinçay ve diğerleri, 1973). O zamandan kalma topraklar üzerinde «Küre-i nühas» (Küre bakırı) damgası bulunmaktadır. Fatih bir müddet sonra, Sinop'a Pontus İmparatorluğuna karşı donanma gönderdiği zaman, İsfendiyaroğullarının Beyi, İsmail Bey, bütün askeri araçlarını Küre'den temin etmiştir (Güner, M., 1980).Kastamonu beyine bu masraflara karşılık olarak (Küre-i Nühas) bakır madenlerinin hasılatının gösterildiği tarihlerde kayıtlıdır (Küre Kaymakamlığı <http://www.kure.gov.tr>).

Halkevleri Dergisi olan (Ülkü) mecmuasının XII. sayılı ve 368 numaralı yazısında Küre Madeni hakkında Şer'î Mahkeme sicillerinden alınmış bir makalede; Küre'de maden çıkarılarak bakır, kükürt ve karaboyanın İstanbul Tophanesine gönderilmesi ve badema her sene Tophane'de dökülecek topraklar için 8032 okka bakırın bu meyanda kükürt ve karaboyanın muntazaman gönderilmesi hakkında o zamanki Kastamonu mütesellimine bir ferman yazıldığı belirtilmiştir. 1697 tarihli bu ferman ile Küre Bakır Madeninin işletilmiş olduğu anlaşılmıştır (Kukenko 1944).

1659 ile 1845 yılları arasında Osmanlılar aralıklı olarak Bakibaba madenini işletmişlerdir. 1715 yılındaki Osmanlı kayıtlarına göre, toprak yapmak için her yıl Küre'den İstanbul'a bakır getirilmiştir. Küre Bakır Madenlerinin Celâli isyanında tahrip edildiği ve daha sonrada büyük masraflar karşılığında tekrar açıldığını yazışmalardan anlaşılmaktadır, 1840 ta madendeki çökme çok sayıda madencinin hayatına mal olmuş ve geri kalanlar da madene girmekten ürkütmüş, böylece madencilik faaliyetleri durmuştur (Yücel ve Kazancı, 2014).

Osmanlıda madencilik Devletin yardımı ve gözetimi altında madenciler tarafından yapılmıyordu. Bu tür işlet-

6.1. TARİHİ KÜRE BAKIR MADENİ JEOSİTİ

6.1.1.KÜRE MADENİNİN TARİHÇESİ

Ülkemizde birçok yerde eski cüruf yığınlarının bulunması, bakırın Anadolu'da çok eskiden beri işletildiğine ve Dünyaya yayılışının bu topraklardan olduğuna işaret etmektedir.

Günümüzden 10 bin yıl önce Diyarbakır Çayönü Tepesi ve Aksaray Aşıklı Höyük'te daha çanak çömlek üretimine geçilmeden, doğada bulunan saf bakırın toplandığı, balık oltası, iğne ve boncuk gibi küçük nesnelerin üretildiği görülmüştür. Anadolu insanı, doğada bulunduğu saf bakırı önceleri döverek biçim vermeye çalışmış, soğuk dövülen bakırın zamanla çatladığını, kırılıp koptuğunu, ama ısıtıldığında daha kolay işlendiğini ve plastik özelliğini kazandığını gözlemlemiştir. Madenin işlenmesinde ısının kullanılması, toplumların gelişmesinde en önemli etkenlerden biri olan madencilikğin temelinin atılmasını sağlamıştır.

Roma ve Yunan toplumlarının bakır ihtiyacının yoğun olarak Kıbrıs Adası'ndan karşılanmasından dolayı bu

önemli minerale Cyprium yani "Kıbrıs Metali" denilmeye başlanmıştır.

Anadolu'nun metal kronolojisi şöyle sıralanmaktadır: Tek metal devri, genel olarak nabit bakırın basit aletler yardımıyla şekillendirmesi M.Ö.8200 lerde başlar ve bunu M.Ö.5000 lerde bakır cevherini redüklüyerek bakır istihali takip eder ve arkasından M.Ö.4000 lerde cevherlerden ilk bakır alaşımı üretimi başlar ve sonra endüstriyel üretim devri denilebilecek zaman dilimi, bronz ve demir istihali ile I. Bin yılında itibaren başlar.

Demirin ilk üretilişinin bakır istihali sırasında, tesadüf eseri olarak, bakır cevherlerinde bulunan demir cevherinin redüklenmesi ile olduğunu açıklayan görüşlerde vardır. Açıan höyüğü (Hatay Reyhanlı ilçesi) elde edilen M.Ö.1920 ye tarihlenen bakır külçelerin analizinde % 8-20 kadar demir bulunması, eski çağda demir üretiminin, bakırın istihali sıcaklığı olan 1150°C da meydana geldiğini göstermektedir.

Eski çağlardan beri metal üretim ve işlenmesinde; eritme ya metal istihsal fırınları, cevher kavurma fırınları, demirci fırınları, ısıl işlem fırınları gibi çeşitli fırınlar

■ Cüruf

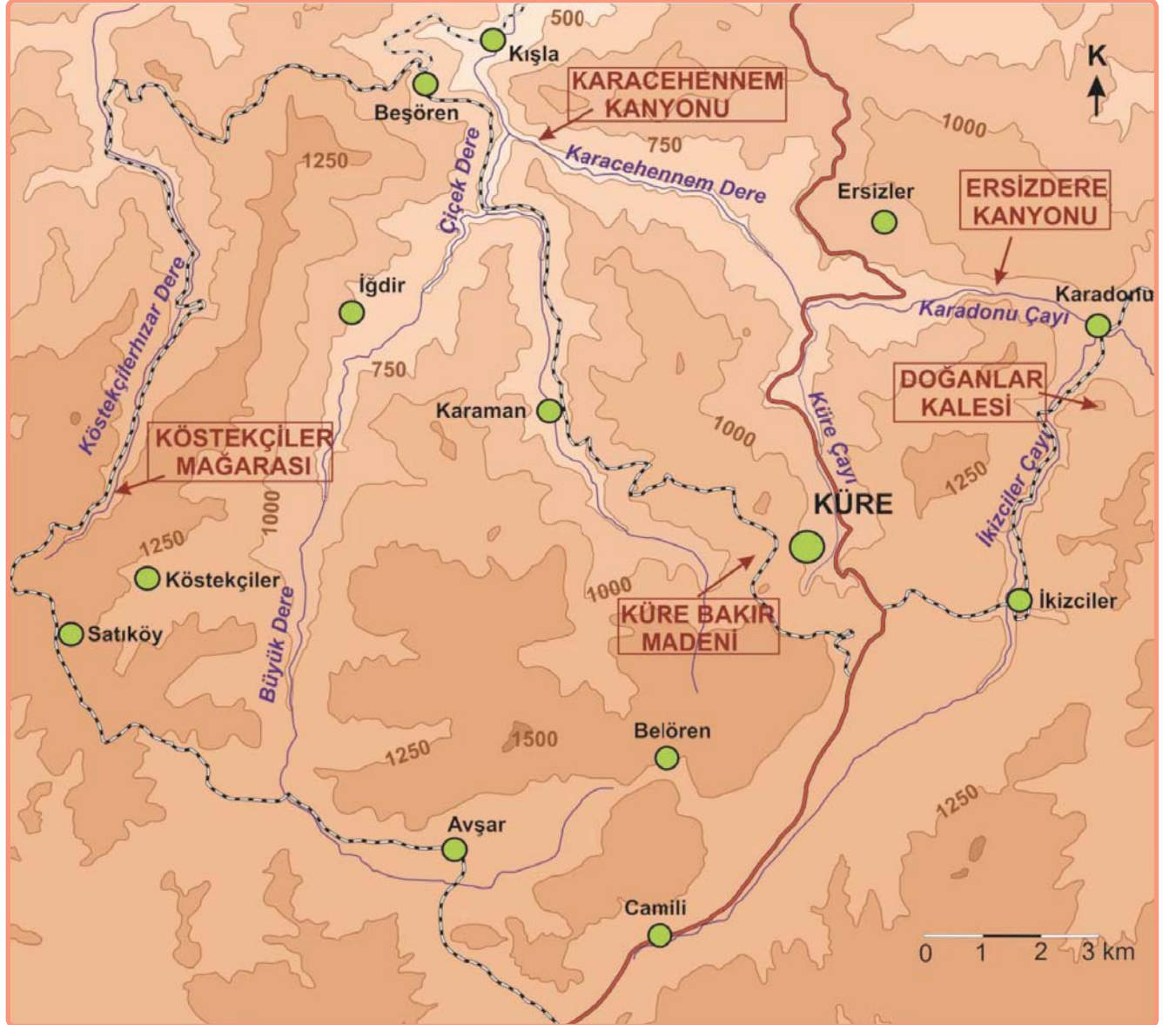

■ Cüruf yığını

6. KÜRE JEOSİTLERİ

Küre ilçesi sınırlarında 2 adet kanyon, 1 mağara, 1 tarihi bakır madeni ve 1 tarihi olmak üzere 5 adet jeosit incelenmiştir.(Şekil- 4)

■ Şekil 4. Küre ilçesi jeositleri.

■ İnaltı Kireçtaşları

■ Ofiyolitik kayalar

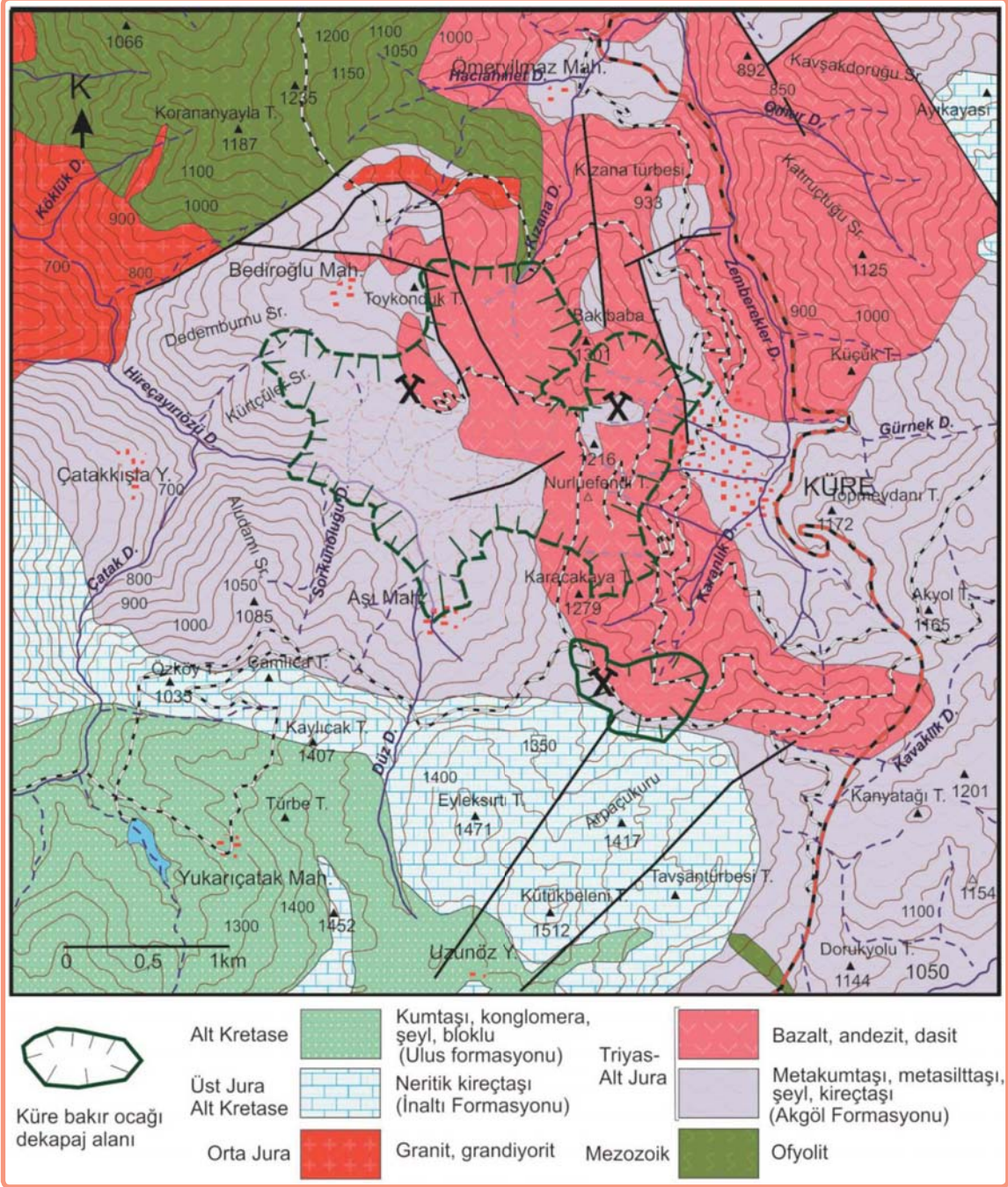

■ Pillov lavlar (Yastık lavlar)

■ Akgöl Formasyonunun gri şistleri ve volkanikleri

■ Şekil 3. Küre civarının Jeoloji Haritası (MTA'nın 1/25000'lik ölçekli E31-a3 paftası jeoloji haritasından yararlanılmıştır.)

5. KÜRE BAKIR MADENİ CİVARINDA YER ALAN KAYALAR

Küre civarının temelini Sakarya zonunun en eski kayacı olan Akgöl Formasyonu oluşturur (Şekil 3). Triyas – Alt Jura yaşlı (248- 180 m.y. önce) formasyon. Tabanında Küre ofiyolit birliğinin bazik magmatik kayalar ile ardalanan siyah renkli şeyller bulunur. Formasyonun alt seviyelerinde metamorfizma etkili olmuştur Formasyon içerisinde yaygın olarak denizaltı volkanik kayaları yer alır. Bunlar ofiyolit birliğinin üst seviyelerini oluşturan bazaltik kayalardır. Koyu renkli bu volkanik kayalar, Altta masif, üste doğru yastık lavları ve aglomeralar şeklinde gözlenir. Bu kayaçların jeokimyasal yönden okyanus sırtı bazaltları karakterinde olduğu bilinmektedir. Bunlar ofiyolit birliğinin üst seviyelerini oluşturan bazaltik kayalardır. Bazaltlar, altta şeyl seviyelerinin hâkim olduğu, yukarıya doğru şeyl kumtaşı ardalanmaları gösteren kırıntılı sedimanter bir seri tarafından örtülür. Genellikle andezitik, bazaltik ve nadiren de dasitik bileşiklidir. . Akgöl Formasyonu giderek sığlaşan ortam-

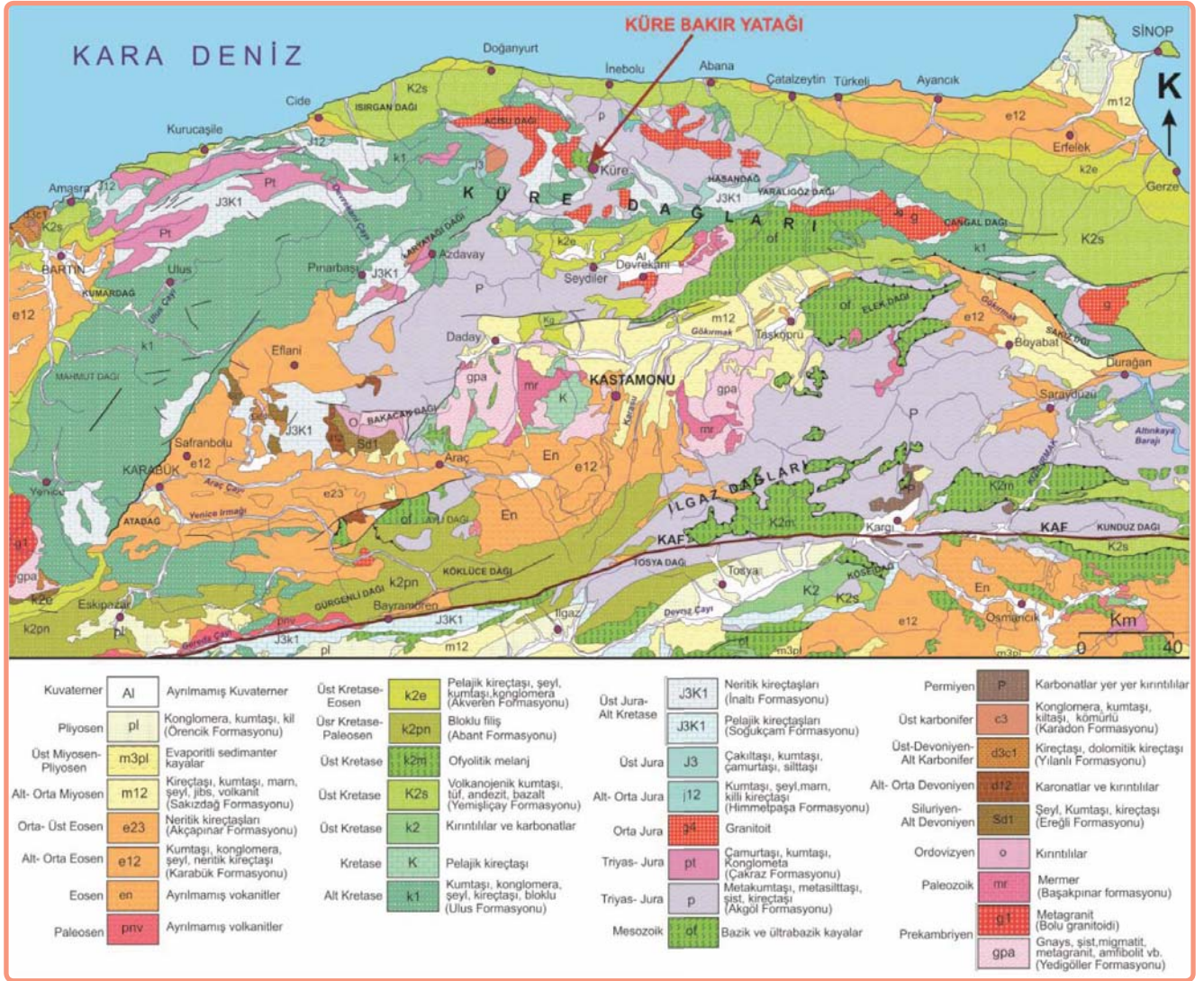
da çökelmiş bir derin deniz altı yelpazesi çökelidir. Bu lavların bakır cevherleşmesini bulundurması açısından önemi büyüktür.

Ocakların kuzey-batısında ofiyolitik kayalar ve granitler yer alır. Ültramafit, peridodit, serpantinit, gabro, diyabaz, bazalt ve radyolaritlerden oluşan ofiyolitlerin yaşı Mezozoik kabul edilmiştir. Granit intrüzyonu Orta Jura da meydana gelmiş olup daha eski olan Akgöl Formasyonunu kesmiştir.

Kürenin güneyinde Üst Jura- Alt Kretase (150-99 m.y. önce) yaşlı neritik kireçtaşları bulunur. Bunlar Batı Pontitlerde çok bilinen İnaltı Formasyonu olarak adlandırılmıştır. En güneyde Bölgenin en önemli kayaçlarından olan Ulus Formasyonu kireçtaşlarının üzerine gelmektedir. Alt Kretase (144-99 m.y. önce) yaşında olan bu formasyon kumtaşı şeyl, kıltaşı ve marnlardan oluşan türbiditik çökelilerdir.

■ Şekil 2. Batı Karadeniz Bölgesinin jeoloji haritası (MTA 1:500000 Ölçekli Zonguldak ve Sinop Paftalarından yararlanılmıştır)

Batı Karadeniz bölgesi neden bu kadar yüksek ve dağlıktır?

Bölgede paleotektonik dönemdeki iki önemli kıta çarpışması, İlki İstanbul Zonu ile Sakarya Zonu 'nun çarpışması, diğeri Sakarya zonu ile Anatolit- Torit Bloğunun çarpışması, kuzey-güney yönlü sıkışmaya ve bölgenin yükselmesine neden olmuştur... Sıkışma günümüze değin sürmüştür. Neotektonik dönemde Anadolu ile Afrikanın çarpışması sonucunda oluşan Kuzey Anadolu Fayı (KAF) da bölge morfolojisi üzerinde izler bırakmıştır. Akarsular yükselen kayaları süratle aşındırmış, derin vadiler meydana getirmiştir Karadenizin buzul dönemlerine bağlı seviye değişimleri de derin vadilerin oluşumunda etkili olmuştur. Morfolojik yapıyı belirleyen en önemli kayaç İnaltı Formasyonunun kireçtaşlarıdır. Kanyon, mağra, dolin (obruk) polye gibi karstik oluşumlar bu kayalar üzerinde meydana gelmiştir.

sen makaslama zonları ve doğru atımlı faylar oluşmuştur. Sıkışma tektoniği halende devam etmektedir.

İstanbul zonunun temelinde Türkiye'nin en yaşlı kayaları bulunur. Yedigöller formasyonu (Bolu Masifi) olarak bilinen bu kayalar Prekambriyen yaşlı (542 my. 'dan eski) olup ileri derecede metamorfiktir. Bu temel üzerine Ordovizyen – Karbonifer (420-290 m.y. önce)

aralığında düzenli bir sedimanter istif gelmektedir. Sakarya zonunda ise en eski kayalar Permo-Triyas (290-206 m.y. önce)yaşlıdır. Karakaya kompleksi olarak bilinen bu kayaların üzerine Jura – Tersiyer (206 m.y. dan genç) örtü kayaları oturmaktadır.

Bölgede yer alan kayalar Jeoloji Haritasında gösterilmiştir (Şekil 2).

■ Şekil 1. Türkiye'nin ana tektonik birimleri (Okay ve Tüysüz 1999)

KÜRE DAĞLARI MİLLİ PARKI

Küre Dağlarının eski ismi İsfendiyar Dağlarıdır. Bunlar, Dünya Doğayı Koruma Vakfı tarafından Avrupa'nın öncelikli korunması gereken orman alanları olarak belirlenerek koruma altına alınmıştır. Çünkü, Küre Dağları Milli Parkı içinde 637 bitki çeşidinden 33'ü, 132 memeli hayvan cinsinden 40'ı ve 454 kuş türünden 129'u nesli yok olma tehlikesi altında bulunmaktadır.

Küre Dağları Milli Parkı içinde bulunan "Valla Kanyonu" 1200 m yükseklik ve 12 km uzunluk ile Dünya'nın dördüncü büyük kanyonudur. Bunun dışında, park içinde görülmesi gereken yerler; Çatak kanyonu, Ilıca şelalesi, Ilgarini mağarasıdır.

Küre Dağları Batı Karadeniz bölgesinde (Bartın, Kastamonu, Karabük), denize paralel olarak uzanan yaklaşık 250 km uzunluğunda bir dağ sırasıdır. En yüksek noktası İnebolu'nun güneydoğusundaki Yaralıgöz Dağı (2.019 m)'dir. Yüksek sırtlar (1200-1500 m) ile bunlar arasındaki derin vadiler belirgindir Sırtların hemen hepsi kireçtaşlarından, vadiler ise marn veya flişten yapılıdır. Milli Park'ın özelliği hem yüksek sırtların, hem derin vadilerin yoğun orman örtüsü ile kaplı olmasıdır. Bölgenin milli park olarak seçilmesi, Birleşmiş Milletler Teşkilatı tarafından 1988 de ilan edilen ve 2002 yılında kutlanan "2002 Dünya Dağlar Yılı"na, Türkiye'nin katkısıdır. 7 Temmuz 2000 yılında kurulan milli park, aynı zamanda "Avrupa Ormanı" oluşumuna destektir. Avrupa Ormanı, bu fikrin sembolik savunusudur.

4. JEOLJİK AÇIDAN BATI KARADENİZ BÖLGESİ VE KÜRE

Batı Karadeniz bölgesi, jeolojik anlamda, Türkiye'nin ana tektonik birimlerinden birini oluşturur. Burası Batı Pontidler olarak da bilinir. Yüksek dağlar ve derin yarılmış vadiler bu bölge de yaşanan jeolojik ve tektonik olayların sonucudur.

Bölge İstanbul zonu ve Sakarya zonuna ait birbirinden farklı değişik yaşlarda (500 milyon yıl ile günümüz aralığında) ve çok çeşitli kayaç tiplerinden oluşan litolojik yapıya sahiptir (Şekil 1). Paleotektonik dönemde İstanbul zonu, Sakarya zonu ile Üst Kretase de (99-65 m.y. önce) çarpışmış intrepointid kenet zonu boyunca bugünkü konumunu kazanmıştır.

Daha güneyde ise Sakarya Zonu kayaçları İzmir Ankara suture zonu boyunca Anatolid-Torid bloğu ile Paleosen de (65-54 m.y. önce) çarpışmıştır.

Bu çarpışmaları izleyen Üst Eosen – Oligosen döneminde de (37-23,5 m.y. önce) sıkışma mekanizması devam etmiş ve Türkiye'nin büyük ölçekli temel yapıları o dönemde oluşmaya başlamıştır.

Neotektonik dönemde, 11 myö (Orta Miyosen) önce, Arap ve Anadolu levhaları çarpışmaya başlamış, bunun sonucunda Anadolu levhası batıya doğru hareket etmiştir. Bu tektonik mekanizma Kuzey Anadolu Fay (KAF) zonunu oluşturmuştur. KAF'ın etkisiyle paleotektonik yapılar yeni bir stil kazanmış KD – GB yönünde KAF'a paralel bindirmeler, ters faylar ile bunları dik ke-

Kilimcilik:

Küre kilimleri özgün desenleriyle yurt çapında dikkat çekmeyi başarmıştır. 1995 yılında Küre Kaymakamlığı tarafından Sosyal Yardımlaşma Vakfı bünyesinde kurulan ve 1999 yılında Belediye Başkanlığına devredilen kilim atölyesi otuz tezgahta üretime devam etmektedir.

■ Kilim atölyesi

■ Küre Kilimi

Küre mutfağı ve yöresel ürünler:

Küre Mantısı Yer Yapağı (Kabalak) Dolması, Ecevit Çorbası, Banduma, Ekşili Pilav (Ebegümece), Haluşka, Çam Kozalağı Reçeli, Küre balı.

■ Küre yemekleri ve ürünleri (Geleceğe Küresel Bakış kitabından alıntıdır.)

■ İkiçay Köprüsü

■ İstiklal Yolu İşaretleri

■ İstiklal Savaşında mermi taşıyan yaşlılar (Geleceğe Küresel Bakış kitabından alıntıdır.)

■ İstiklal yolu yürüyüşü (Geleceğe Küresel Bakış kitabından alıntıdır.)

Ecevit Hanı

Ecevit bölgesinde birçok tarihi han mevcuttur. Ecevit Hanı İstiklal Savaşında İnebolu'dan Anadolu'ya silah ve cephane sevkiyatında kullanılmış olup anlamlı bir hatırası vardır.

■ Ecevit Hanı

Küre Kaymakamlığı & Jeolojik Mirası Koruma Derneği (JEMİRKO)

sütleğen gibi ağaçlar ile orman gülü, böğürtlen, sarmasık, eğreltiotu gibi odunsu ve otsu bitkiler ormanları kaplar. Ayrıca tarımla uğraşılan yerlerde ceviz ve elma, armut, kiraz, vişne gibi meyvelerde yetişmektedir.

Küre'nin Tarihi Ve Kültürel Zenginlikleri

Doğanlar Kalesi, 550 yıllık Akşemsetdin Cami, İsmail Bey Hamamı, Sivil Mimari Örnekleri, Ecevit Hanı,— İkiçay Köprüsü ve İstiklal Yolu, — Doğanlar Kalesi, ile Fıncık, Elifdede, Gürnek, Battalgazi, Uluhacı, Nurullah Efendi, Kesikbaş ve Kızılkara türbeleri ilçede bulunan tarihi güzellikler arasında yer almaktadır.

Hoca Akşemsettin Camisi:

Günümüzde halen ayakta olan ve ibadete açık bulunan bu cami, 1455 yılında, Fatih Sultan Mehmet'in hocası, Akşemsettin tarafından yapılmıştır. Hemen yanında bir medrese ve bu medreseye ait birçok vakıf eseri bulunmaktadır. Bu cami gerek mimarisi, gerek akustiği, kapısı ve minberindeki ağaç işlemleriyle mutlaka görmesi gereken tarihi bir eserdir.

■ Hoca Akşemsettin Camisi

İstiklal Yolu- İkiçay Köprüsü

Bu tarihi yol İnebolu sahilinden başlar ve Küre-Seydiler-Kastamonu-Çankırı-Ankara arasında uzanır. Kurtuluş mücadelesi sırasında, deniz yolu ile gelen cephe ve silahların büyük bölümü, bu yol kullanılarak cepheye ulaştırılmıştır. Büyük Önder Mustafa Kemal Atatürk'ün "Gözüm Sakarya'da, kulağım İnebolu'da" sözleri, bu yolun önemini ortaya koymaktadır.

O dönemde, Anadolu'da, eli silah tutan erkekler cepheye düşman ile savaşırken, bu güzergahtaki yol üzerindeki nakliye, kadın-çocuk ve yaşlılar tarafından ve kağnılar ile sağlanıyordu. Kürelilerin Birinci Dünya Savaşı, Çanakkale ve Kurtuluş Savaşları yıllarında verdikleri şehit ve kayıp er sayılarının toplamı yaklaşık 1000'i bulmuştur. Savaşlar sırasında cepheye gidip dönemeyen şehit ve kayıp erler nedeniyle, bazı köyleri Ersizler ve Öksüzler isimlerini almıştır.

İstiklal Yolu'nda, Küre'ye 6 kilometre uzaklıktaki Alacık- Ersizlerdere mevkinde bulunan, 1899'da yapılmış 50 metre uzunluğundaki İkiçay Köprüsü'nün Kurtuluş Savaşı yıllarında cepheye silah ve cephe taşımasını önemli geçiş yolu olduğu ve cephe yüklü kağnıların bu köprüyü kullandığı bilinmektedir. İkiçay Köprüsü, Kurtuluş Savaşına Türk kadınının adını tarihe altın harflerle yazdırdığı Şehit Şerife Bacı'nın, Halime Çavuş'un, kağnısıyla İnebolu'dan Ankara'ya mermi taşırken kullandığı köprüdür.

İstiklal Yolunun İnebolu- Kastamonu arası, Kastamonu il sınırları içerisindeki 95 km'lik bölümü işaretlenerek yürüyüş yolu olarak düzenlenmiştir. 2006 yılından bu yana her yıl, istiklal ruhunu gelecek nesillere aktarma amacı ile Kastamonu'dan İnebolu'ya uzanan, İstiklal Yolu ve Atatürk Yürüyüşü" düzenlenmektedir.

Yangınlar ve 1800'lerin sonunda madenin kapatılması ile kan kaybeden ve bir köy görünümüne bürünen Küre, Cumhuriyet'in ilanı ve akabinde ilçe olması ile birlikte yeniden toparlanmaya, sahip olduğu zenginliklerin değerlendirilmesine başlatılmıştır.

Nasıl Ulaşılır?

İlçe, Kastamonu-İnebolu karayolu üzerindedir. Küre, Bağlı bulunduğu il merkezi olan Kastamonu şehrine, 61 km uzaklıktadır. Bu mesafe, 40-50 dakikalık bir yolculuk süresi gerektirmektedir.

Küre-Ankara arasındaki uzaklık 310 km, Küre-İstanbul arasındaki uzaklık 490 km, Küre-İnebolu arasındaki uzaklık 30 km'dir. Ankara'ya 300 km, İstanbul'a 465 km karayolu ile bağlıdır.

İklim

Yörede, Karadeniz iklimi hakim olup, buna bağlı olarak kışları ılık ve yağışlı, yazları ise sıcak geçer. Özellikle, bahar aylarında sık sis görülür. İlçenin yüksek olması nedeni ile Küre iklimi ani değişiklikler gösterir. Fazla sıcak olmamakla beraber güneşli ve sıcak günleri sayılıdır. Yaz aylarında serin ve tipik bir yayla havası hüküm sürer. Buna karşılık kışlar ise yine çok soğuk olmaz ancak uzun ve yağışlı geçer. Zaman zaman 2 metrenin üzerinde kar yağışı görülür.

Küre'nin Bitki Örtüsü

İlçenin %65 'i ormanlarla kaplıdır. İlçe dağlarında genelde köknar, kayın, meşe, çam, gürgen, karaağaç, kızılğaç, kavak ormanları bulunmaktadır. Bunların yanında ormanlarda döngel, fındık, kızılçık, yabani üvez,

■ Küre Ormanları

3. KÜRE İLÇESİ: KÜRE-İ NÜHAS

Karadeniz Bölgesi'nde, Kastamonu İli'ne bağlı bir ilçe olan Küre adı Osmanlıca deyim olan Küre-i Nühas (Bakır Ocağı)'ın kısaltılmasından gelmektedir Tapu Kadastro kayıtlarında yapılan araştırmada bir dönem ilçenin isminin Küre-i Mamure olarak geçtiği görülmektedir. Küre'nin tarihi Bakır madenciliğinin tarihi kadar eskidir. Çeşitli devirlere ait buluntular Gotlar, Etiler, Dorlar, Paflagonyalılar Kimmerler, Lidyalılar, İranlılar, Kapadokyalılar, Romalılar, Bizanslılar, Danişmendliler, Çobanlılar, Pervaneliler, Candaroğulları gibi çeşitli kavimlerin ilçede medeniyet kurduklarını göstermektedir.

MÖ. XVIII. yüzyılda Gas'ların yurdu olarak isimlendirilmiş ve onları Hititler izlemiştir. Hititlerden sonra Paflagonyalıların egemenlik kurdukları bilinmektedir. Paflagonyalılar Friglerin bir kolu olup bu bölgeye kendi adlarını vermişlerdir. Kimmerler ve Lidyalılarının da egemen olduğu bölge, M.Ö .IV. yüzyılda Perslerin eline geçmiştir. M. Ö. IV. yüzyılda Büyük İskender Anadolu'nun büyük bir bölümü ile Kastamonu yöresini de egemenliği altına almıştır. İskender'in ölümünden sonra yöreyi ele geçiren Pontus Krallığı M.Ö. I. yüzyılda Romalılar tarafından ortadan kaldırılmış.

■ Atatürk Kastamonu'da

Uzun süre Roma İmparatorluğu sınırları içinde kalan yöre, M.S.395 yılında İmparatorluğun bölünmesiyle Doğu Roma İmparatorluğu (Bizans) toprakları içerisinde kalmıştır. Küre, 1106 yılında Danişmendlerin eline geçmiştir. Anadolu Selçuklularının dağılmasından sonra Candaroğulları yöreyi egemenlikleri altına almışlar ve yöre, 1392 yılında Osmanlı topraklarına katılmıştır. Ankara Savaşı'ndan (1402) sonra Sinop'ta yaşayan İsfendiyar Bey yöreye hakim olmuştur. Osmanlı birliğini yeniden kurmayı başaran Çelebi Sultan Mehmet İsfendiyar Bey'i kendisine bağlamış ve Candaroğullarının Osmanlılara katılmasını sağlamıştır. Bunun ardından 1461'de Fatih Sultan Mehmet zamanında yöre, kesin olarak Osmanlı toprakları içerisine alınmıştır. Küre Fatih Sultan Mehmet döneminde gelişmiş, yeni yapılarla bezenmiştir. Ayrıca buradaki bakır madenleri de işletilmiştir. Maden curuflarından künk su boruları yapılmıştır. 1800'lü yılların başlarında Kastamonu'ya bağlı bir Kadılık olan Küre, 1840 Tanzimat Fermanı'ndan sonra kurulan nüfus teşkilatı kayıtlarına göre 16 mahalleden oluşmaktadır. (<http://mebk12.meb.gov.tr/meb>) 1800'lü yılların sonlarıyla 1900'lü yılların başlarında 20-30 yıl arayla ilçede büyük yangınların olmuştur. Bu yangınlarda ilçenin büyük bir kısmı yanmış, zorunlu göçlerle ilçe nüfusu büyük oranda azalmış ve birçok tarihi eseri yok olmuştur.

Kurtuluş Savaşı sırasında Küre Müdafaayı Hukuk Cemiyeti kurulmuştur. Cumhuriyetin ilanından sonra, Şapka Devrimi sırasında, 25 Ağustos 1925 günü, Atatürk Küre'yi ziyaret etmiş ve Küre halkı tarafından coşkuyla karşılanmıştır. Bu ziyaret esnasında kendisinden halen nahiye olan Küre'nin ilçe olması talebinde bulunan Kürelilere Atatürk konuyu inceleyeceği sözünü vermiş ve akabinde 26/6/1926 tarihli kanun ile Küre ilçe olmuştur.

2. NEDEN KÜRE BAKIR MADENİ JEOPARKI?

Batı Karadeniz Bölgesindeki birçok ilçede harika yüzü şekilleri, orman ve bitki örtüsü mevcuttur. Ama Küre onlardan çok farklı bir zenginliğe, Küre Bakır yatağı ve madencilik geçmişine, sahiptir. Bu yatak jeolojik zamanlarda birçok etmenin bir araya gelmesi ile oluşmuştur ve Dünyanın geçirdiği evrelere bu bölgede tanıklık etmektedir.

Küre’de tarih boyunca süregelen bakır madenciliği diğer yörelerden farklı olarak, Küre halkında, bir madencilik geleneği ve madencilığe dayalı bir kültür oluşturmuştur.

Bu jeoparkın amacı; harika jeolojik oluşumları tanıtmak yanında, Ülkemizin haklı gururu olan ve kökleri 10 bin yıl öncelere dayanan ‘Anadolu Madencilik tarihinde’, Küre’nin yerini ve önemini anlatmak ve Madencilik faaliyetlerinin ne denli güçlükler altında ve fedakârca yürütüldüğünü göstermektir.

■ Küre ve Madencilik

Jeosit; Her yerde rastlanılmayan yerkaşunun evrimine ilişkin önemli bir olayı, süreci veya sonucu temsil eden kayaç, fosil, yerşekili, mineral topluluğu, yapı, doku vb. özellikleri ve bunların bulunduğu yerleri ifade eder.

Jeopark; Aynı veya farklı türden jeolojik miras veya jeositlerin topluca bulunduğu, ziyarete açık, idaresi kurulmuş özel doğa koruma alanlarıdır.

1. GİRİŞ

Jeopark, Jeosit, Jeomiras gibi kavramlar gelişmiş ülkelerde yüzyıl öncesinden bu yana kullanılmakta ve önemi giderek artmaktadır. Ülkemizde ise bu çalışmalara 15 yıl öncesinde başlanmıştır. Ülkelerin bu konuda yaptığı çalışmalar UNESCO tarafından desteklenen Küresel Jeopark ağı (GGN) ve Avrupa Jeopark Ağı (EGN) gibi kuruluşlar tarafından takip edilmektedir. Jeoparklar bilimsel ağırlıklarının yanında “turizmin çeşitlendirilmesi” kapsamında “Jeoturizm” kavramı ile de öne çıkmaktadır. Bu yönüyle sürdürülebilir kalkınma, jeolojik miras, turizm, çevre ve kültürel koruma ile ilgili kuruluşların çalışmaları bu konu üzerine yoğunlaşmıştır.

tır. Bu proje önerisi Küre Kaymakamlığı, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, Kuzey Kalkınma Ajansı'nın müştereken yürüttükleri “Geleceğe Küresel Bakış, Kırsal Kalkınmada Yerel Stratejiler” kapsamında 2013 ve 2014 yılında yapılan çalıştaylara Jeolojik Mirası Koruma Derneği'nin (JEMİRKO) davet edilmesi üzerine hazırlanmıştır. Bu bir ön çalışma niteliğindedir. Projede, 2015 yılında yapılan arazi çalışmaları sonucunda, mevcut jeositler hakkında bilgiler verilmiştir. İlerde yapılacak yeni jeolojik zenginliklerin bulunması ile projenin kapsamı genişleyebilecektir.

İÇİNDEKİLER

1. GİRİŞ	4
2. NEDEN KÜRE BAKIR MADENİ JEOPARKI ?	5
3. KÜRE İLÇESİ: KÜRE-İ NÜHAS	6
4. JEOLJİK AÇIDAN BATI KAREDENİZ BÖLGESİ VE KÜRE	11
5. KÜRE BAKIR MADENİ CİVARINDA YERALAN KAYALAR	14
6. KÜRE JEOSİTLERİ	17
6.1. TARİHİ KÜRE BAKIR MADENİ JEOSİTİ	18
6.1.1. KÜRE MADENİNİN TARİHÇESİ	18
6.1.2. BAKIR VE MİNERALLERİ	21
6.1.3. KÜRE BAKIR YATAĞI NASIL OLUŞTU?	21
6.1.4. KÜRE BAKIR YATAĞINDA ÜRETİM VE TESİSLER	22
7. KÖSTEKÇİLER MAĞARASI JEOSİTİ	26
8. ERSİZLERDERE KANYONU JEOSİTİ	32
9. KARACEHENNEMDERE KANYONU JEOSİTİ	35
10. DOĞANLAR KALESİ TARİHİ JEOSİTİ	37
11. TERİMLER	39
12. YARARLANILAN KAYNAKLAR	44

Atatürk'ün elyazısıyla tutmuş olduğu
Yerbilimleri ile ilgili notlar,

Bugünkü Meslin (Eosen devri) ceddinden
itibaren ne çili çikillerden geçtiğine
heman adınadır, takip etmek mümkün
(büyük memeli hayvanların her çağında
(ilk insanların fosilleri ayar, birçok boşluk-
ları doldurmak lazımdır)

[zet Kenayak, 40-4 milyon sene evvel, memeli
hayvanlar, otlar, Karaormanlı devri]

| 1924 tarihke Kolof.
(5)

$\frac{40}{4}$ Kenayak - insanların - yani ins. ceol.
Hayvanlar ordusunda

$\frac{140}{14}$ Mesozoik - ağaçlar
ayrık sınıra

[zet - insanların cilleri tetkikati hemon
yokmuş garbi avrupalılar.

- insanlar hakkında bugünkü malumot
yokında lülecekt bizimiz nazarom
hicdir.

eto Eolit - ilk aletler

KÜRE (KÜRE-İ NÜHAS) JEOPARKI PROJESİ [ÖNERİ]

Küre Kaymakamlığı & Jeolojik Mirası Koruma Derneği (JEMİRKO)

Hazırlayanlar: Yaşar SULUDERE - Prof. Dr. Nizamettin KAZANCI

TEMMUZ - 2015

KÜRE (KÜRE-İ NÜHAS) JEOPARKI PROJESİ [ÖNERİ]

Küre Kaymakamlığı & Jeolojik Mirası Koruma Derneği (JEMİRKO)

Hazırlayanlar: Yaşar SULUDERE - Prof. Dr. Nizamettin KAZANCI

TEMMUZ - 2015

